

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ДРЖАВНА РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА
ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ 2025

Босна и Херцеговина
**ДРЖАВНА РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА
ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ**

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
ДРЖАВНЕ РЕГУЛАТОРНЕ КОМИСИЈЕ ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ
У 2025. ГОДИНИ**

Тузла, децембар 2025. године

Извјештај о раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију слиједи приступ извјештавања регулаторних тијела у Европској унији и захтјеве Енергетске заједнице, с прилагођавањима која изражавају специфичности регулаторног оквира у Босни и Херцеговини.

Позивају се корисници Извјештаја да приликом употребе података обавезно наведу извор.

“Сложени проблеми могу се и требају ријешити раишчлањивањем на низ елементарних корака.”
Ал-Хорезми (Al-Khwarizmi)ⁱ

ⁱ Ал-Хорезми, *Al-Kitāb al-Mukhtaṣar fī Ḥisāb al-Jabr wal-Muqābalah* (у преводу: *Сажета књига о рачунању методом употпуњавања и балансирања*, енгл. *The Compendious Book on Calculation by Completion and Balancing*, лат. *Liber Algebræ et Almucabola*), обично скраћено *Al-Jabr* или *Алгебра*, дјело је из 820. године, по којем је алгебра добила свој назив. Ал-Хорезми је заслужан за увођење хинду-арапских бројева у практичну употребу. Ријеч *алгоритам* потиче од ријечи *Algoritmi*, латинске транскрипције његовог имена.

Садржај

1.	УВОД.....	1
2.	САСТАВ И ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ДРЖАВНЕ РЕГУЛАТОРНЕ КОМИСИЈЕ.....	3
3.	КЉУЧНЕ АКТИВНОСТИ.....	7
3.1	Правила и документа ДЕРК-а.....	7
3.2	Документа која одобрава ДЕРК.....	15
3.3	Поступци лиценцирања и издавања претходних дозвола.....	24
3.4	Праћење активности лиценцираних субјеката.....	26
3.5	Технички аспект рада електроенергетског система.....	29
3.6	Поступци одређивања тарифа.....	35
3.7	Тржиште електричне енергије.....	38
3.8	Енергетска статистика.....	53
3.9	Судски и други спорови.....	56
3.10	Остале кључне активности.....	56
4.	АКТИВНОСТИ У МЕЂУНАРОДНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА.....	59
4.1	Енергетска заједница.....	59
4.2	Регионална асоцијација енергетских регулатора – ЕРРА.....	65
4.3	Асоцијација медитеранских енергетских регулатора – МЕДРЕГ.....	67
4.4	Балканска енергетска школа – БЕС.....	68
4.5	Савјет европских енергетских регулатора – ЦЕЕР.....	68
4.6	Међународна конфедерација енергетских регулатора – ИЦЕР.....	69
5.	РЕВИЗИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ.....	71
6.	ОСНОВНИ ПРАВЦИ АКТИВНОСТИ У 2026. ГОДИНИ.....	73
ПРИЛОЗИ		
А:	Основни подаци о електроенергетском систему Босне и Херцеговине.....	77
Б:	Карта електроенергетског система Босне и Херцеговине.....	79
Ц:	Билансне величине електроенергетског сектора Босне и Херцеговине.....	81
Д:	Електроенергетски показатељи Босне и Херцеговине.....	83
Е:	Acquis Енергетске заједнице.....	85

1. УВОД

Енергетски системи Европске уније и уговорних страна Енергетске заједнице пролазе кроз дубоку трансформацију, подстакнуту императивима декарбонизације, дигитализације и структурне реформе енергетског сектора. У овом динамичном окружењу оперативна рјешења требају омогућити већу флексибилност те осигурати ефикасност и отпорност неопходну за одрживу енергетску будућност.

Умјетна интелигенција све чешће се препознаје као користан алат у развоју нових идеја, креирању рјешења и оригиналних садржаја који могу подстакнути иновације у различитим подручјима, укључујући електроенергетику. Међутим, коришћење њеног пуног потенцијала захтијева снажање у сложеној интеракцији технолошког напретка, политичких оквира, етичких принципа и сарадње међу судионицима.

Енергетска транзиција подразумијева оптимално и цијеловито коришћење електроенергетског система. Зависност производње од временских услова, потреба за активним управљањем потрошњом и интеграција тржишта доводе до интензивнијег коришћења мреже. У том контексту, приоритет је успостављање оперативних предуслова за оптимизацију коришћења система и остваривање јединственог европског тржишта електричне енергије.

Пред енергетским сектором Босне и Херцеговине и даље стоје бројни, вишеструко сложени и међусобно повезани изазови, који захтијевају значајне промјене у темпу и начину досадашњег дјеловања. На свим административним нивоима, а према уставним надлежностима, неопходан је наставак усклађивања и спровођења законодавства о енергији с правном тековином Европске уније и Енергетске заједнице. У том смислу, без даљњег одлагања потребно је доносити храбре и промишљене одлуке.

Државна регулаторна комисија за електричну енергију је током 2025. године наставила своју мисију регулатора у сектору, развијајући услове за слободну трговину и поуздано снабдијевање електричном енергијом. И овогодишњи Извјештај о раду истиче редовне регулаторне активности, укључујући доношење подзаконских аката, одобравање докумената које предлажу регулисани субјекти, поступке лиценцирања и одређивања тарифа, регулаторни надзор над радом лиценцираних субјеката, као и праћење функционисања тржишта електричне енергије и техничких параметара рада електроенергетског система. ДЕРК је и у протеклој години сарађивао с великим бројем институција Босне и Херцеговине, њених ентитета и Дистрикта, као и с бројним међународним институцијама чији се рад односи на електроенергетски сектор.

Електроенергетски систем Босне и Херцеговине је током протекле године радио стабилно и без већих потешкоћа. Свим корисницима система омогућен је функционалан рад у складу с дефинисаним стандардима квалитета. Сви планирани, као и накнадно захтијевани радови у преносној мрежи у функцији одржавања, извршени су у потпуности.

Државна регулаторна комисија за електричну енергију (ДЕРК) је независна институција Босне и Херцеговине, која дјелује у складу с принципима објективности, транспарентности и равноправности, и има јурисдикцију и одговорности над преносом електричне енергије, операцијама преносног система и међународном трговином електричном енергијом, као и над производњом, дистрибуцијом и снабдијевањем електричном енергијом купаца у Брчко Дистрикту БиХ.

ДЕРК је непрофитна институција и финансира се из регулаторних накнада које плаћају лиценцирани субјекти.

Реализовано је више уговора о изградњи преносних објеката, чиме је додатно унапријеђена сигурност и поузданост снабдијевања купаца. У рад је пуштен низ нових трафостаница, што је омогућило прикључење и почетак рада нових производних капацитета из обновљивих извора енергије – соларних фотонапонских електрана и вјетроелектрана.

Укупна производња електричне енергије у извјештајној години износила је 14.540,2 гигаватсати (GWh), што представља смањење од 13,4 GWh у односу на 2024. годину. Другу годину заредом забиљежени су изразито неповољни хидролошки услови, што је резултовало смањењем производње у већим хидроелектранама за 6,3%, на 4.432,6 GWh. Производња у термоелектранама износила је 7.933,9 GWh, што је најмања вриједност од 2006. године. Истовремено, евидентиран је значајан раст производње из обновљивих извора енергије. Производња у вјетроелектранама повећана је за 65,1% и износила је 648,4 GWh, а у соларним електранама прикљученим на електропреносни систем за 127% и достигла је 474,2 GWh. Производња у мањим обновљивим изворима енергије (мале хидроелектране, соларне електране и електране на биогорива прикључене на дистрибутивни систем) повећана је за 46,8% и износила је 1.042,4 GWh. Индустијски произвођачи остварили су производњу од 8,6 GWh.

Укупна потрошња електричне енергије износила је 12.330,4 GWh, што је повећање од 1,6% у односу на претходну годину. Више од њене половине (53,5%) покривено је производњом из обновљивих извора, која је у збиру износила 6.597,6 GWh. Потрошња купаца прикључених на преносни систем смањена је за 24,4% и износила је 650,1 GWh, док је дистрибутивна потрошња повећана за 3,2%, достижући 11.252,2 GWh.

Максимално сатно оптерећење електроенергетског система у протеклој години, у износу од 2.209 мегавата (MW), забиљежено је 31. децембра 2025. године у осамнаестом сату. Тиме је премашен ранији историјски максимум од 2.207 MW из истог сата и дана 2014. године. Минимално сатно оптерећење од 591 MW забиљежено је у четрнаестом сату 14. маја 2025. године, што је за 6 MW мање од ранијег најмањег сатног оптерећења у неколико претходних деценија, које је остварено у четвртом сату 12. јуна 2023. године.

Укупна електрична енергија на преносној мрежи износила је 18.126,1 GWh, што је 1,83% мање него у 2024. години. Преносни губици износили су 350,0 GWh, односно 1,93% од укупне енергије у преносном систему. У 2025. години дистрибутивни губици су износили 914,6 GWh или 8,13% у односу на укупну дистрибутивну потрошњу, што је најнижи ниво у историји електроенергетског сектора Босне и Херцеговине.

У 2025. години извезено је 5.137 GWh електричне енергије, што је 13,5% више него у претходној години. Истовремено, увоз је повећан за 39,0% и износио је 2.810 GWh.

*Државну регулаторну
комисију за електричну
енергију основала је
Парламентарна скупштина
Босне и Херцеговине
доношењем Закона о
преносу, регулатору и
оператору система
електричне енергије у БиХ
те именовањем
чланова Комисије.*

2. САСТАВ И ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ДРЖАВНЕ РЕГУЛАТОРНЕ КОМИСИЈЕ

Чланови Комисије из Федерације Босне и Херцеговине су:

- Суад Зељковић, с мандатом од пет година (од 11. јуна 2016. године) и
- Никола Пејић, с другим мандатом од пет година (од 11. јуна 2016. године).

Члан Комисије из Републике Српске је

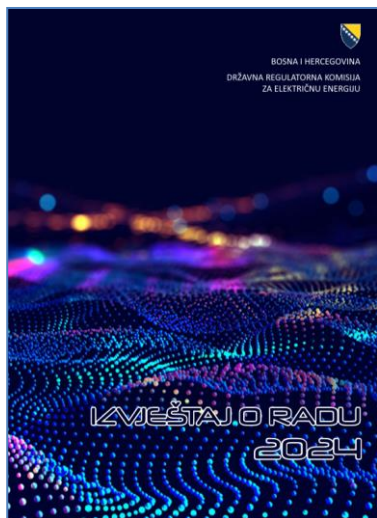
- Бранислава Милекић, с мандатом од пет година (од 5. августа 2020. године).

Уочљиво је да је истекао други петогодишњи мандат једном члану Комисије из Федерације Босне и Херцеговине и да је први петогодишњи мандат истекао осталим члановима Комисије. Имајући у виду да је *Законом о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у БиХ* дефинисано да Комисија ради у пуном саставу и да одлуке доноси консензусом, Суад Зељковић, Никола Пејић и Бранислава Милекић и даље обављају функцију члана Комисије до завршетка поступака именовања чланова Комисије у складу са Законом.¹

Од успостављања Државне регулаторне комисије за електричну енергију њени чланови се на равноправном основу ротирају на функцији предсједавајућег сваке године. Ову функцију до 30. јуна 2025. године обављала је Бранислава Милекић. Суад Зељковић је актуелни предсједавајући Комисије до 30. јуна 2026. године.

ДЕРК је Законом успостављен као независна и непрофитна институција Босне и Херцеговине, уз обавезу дјеловања у складу с принципима објективности, транспарентности и равноправности. Наведени принципи уграђени су у сва акта ДЕРК-а и спроводе се у свим поступцима. Такав начин рада уважава међународне примјере добре праксе и садржај *Смјерница Секретаријата Енергетске заједнице о независности националних регулаторних тијела*. Уграђена у правила и перманентно практично примјењивана независност ДЕРК-а показује се и доказује у свим сферама, укључујући политичку, правну, социолошку и финансијску димензију.

Енергетски прописи Европске уније, који путем механизма успостављених према *Споразуму о стабилизацији и придруживању* и *Уговору о усправи Енергетске заједнице* постају обавезујући

Извјештај о раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију у 2024. години достављен је Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине (ПС БиХ) 27. марта 2025. године.

Извјештај је једногласно прихваћен на 15. сједници Комисије за спољну трговину и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа ПС БиХ те на 26. сједници Комисије за саобраћај и комуникације Представничког дома ПС БиХ, које су одржане 14. априла 2025. године.

Извјештај је разматран и усвојен на 27. сједници Представничког дома ПС БиХ одржаној 15. априла 2025. године. Дом народа ПС БиХ у 2025. години није разматрао достављени извјештај на својим сједницама.

¹ У вријеме израде овог извјештаја поступак избора два члана Комисије из Федерације Босне и Херцеговине налази се у процедури у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине. Претходно је Влада Федерације БиХ утврдила своје приједлоге које је потврдио Парламент Федерације БиХ. У фебруару 2023. године Савјет министара Босне и Херцеговине предложио је именовање чланова Комисије Парламентарној скупштини БиХ. Представнички дом је на 4. сједници, одржаној 23. фебруара 2023. године, усвојио Одлуку о именовању чланова Државне регулаторне комисије за електричну енергију из Федерације БиХ.

за БиХ, посебно наглашавају корелацију регулаторне независности и спровођења реформи те уводе повећана овлашћења регулатора.

У складу са Законом, темељне одредбе о надлежности, организацији и начину рада, финансирању, транспарентности рада и заштити повјерљивих информација регулише *Статут Државне регулаторне комисије за електричну енергију*, донесен 2003. године, непосредно по оснивању ДЕРК-а, уз измјене из 2004, 2009. и 2017. године. Статутом је прописана искључива организациона и протоколарна функција председавајућег Комисије, без икаквих додатних овлашћења у представљању, заступању или доношењу одлука у односу на друга два члана Комисије.

Рад Државне регулаторне комисије организован је у четири сектора:

- Сектор за тарифе и тржишта,
- Сектор за лиценце и техничке послове,
- Сектор за правне послове и
- Сектор за финансијско-административне послове.

У функцији ефикаснијег обављања послова у ДЕРК-у се по потреби успостављају тематски радни тимови, у чијем раду учествују запосленици из различитих сектора.

Циљеви кључних пословних процеса из надлежности сваке од организационих јединица чине основу за развој система финансијског управљања и контроле заснованог на управљању ризицима. Уз едукацију и упуте Централне хармонизационе јединице Министарства финансија и трезора БиХ (ЦХЈ) настављена је спроведба мјера садржаних у стратешким документима Босне и Херцеговине из ове области. Значајан дио планираних активности, садржаних у *Акционом плану за унапређење система интерних финансијских контрола за 2025. годину*, успјешно је реализован. Након прегледа *Регистра ризика*, који је први пут формиран 2021. године, и анализе ефеката примјене усвојених процедура задржана је претходна процјена изложености ризика за рад ДЕРК-а. Најзначајнији ризици су сврстани у категорију ризика са средњим приоритетом.

Интензивирана дигитална комуникација нагласила је значај поузданости опреме и повећања заштите информационо-комуникационих система. Уз поштовање релевантних стандарда и смјерница Савјета министара БиХ, ДЕРК је током 2025. године дио рачунарске опреме замијенио новом, при чему се водило рачуна о енергетским својствима уређаја и доброј пракси коју у извјештајима о ревизији учинка препоручује Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине.

Средства електронске комуникације коришћена су и за наградњу знања и искуства, односно јачање стручних капацитета, чиме ДЕРК прати захтјеве регулаторне праксе. Нова знања стицана су на различитим струковним савјетовањима, конференцијама и тематским семинарима. Систематичност обуке

ради континуираног усклађивања знања, вјештина и праксе с потребама и очекивањима институције остварује се и кроз стручне радионице Енергетске заједнице, образовне програме Регионалне асоцијације енергетских регулатора (ЕРРА), Асоцијације медитеранских енергетских регулатора (МЕДРЕГ), Балканске енергетске школе (БЕС) и Савјета европских енергетских регулатора (ЦЕЕР). Допринос стручном усавршавању дат је и кроз пројект Владе Сједињених Америчких Држава – Асистенција енергетском сектору (ЕПА) те активности Њемачког друштва за међународну сарадњу (ГИЗ) у регији и Босни и Херцеговини.

ДЕРК ће и даље бити посвећен осигурању континуираног професионализма особља кроз већ афирмисане али и нове методе едукације. Оправданост овог одређења потврђује и комуникациона и презентациона компетенција запосленика, који своја знања и искуства успјешно излажу на домаћим и међународним струковним скуповима. Поред стручног усавршавања својих запосленика, ДЕРК је на адекватан начин информисао и пренио искуства из регулаторне праксе запосленицима регулисаних компанија, а учествовао је и у стручном усавршавању других регулаторних тијела у свијету. Такође, пружао је квалитетне стручне информације о енергетском сектору, не само специјалистима из сектора него и широј јавности.

Препознајући важност слободног приступа информацијама, као суштинског обиљежја транспарентног и одговорног рада било којег јавног органа, и остајући одређен да трајно дјелује у том правцу, ДЕРК омогућава широј јавности пуни увид у рад и процесе одлучивања, не задржавајући се само у оквирима обавеза на овом пољу које стипулише *Закон о слободи приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине*. Ова своја настојања ДЕРК реализује правовременим објављивањем свих релевантних информација на званичној интернет презентацији, али и у писаним медијима, кроз презентације нацрта својих аката, као и обавјештења и позиве јавности да учествује у њиховом креирању.

Поред проактивног дјеловања као општеприхваћеног стандарда у раду, ДЕРК дјелује и реактивно, поступајући у законом предвиђеним роковима по поднијетим захтјевима за приступ информацијама, полазећи од става да јавни интерес у сваком конкретном случају мора имати превагу у односу на ограничења која предвиђа наведени закон и приватне интересе било које врсте. *Извјештај Државне регулаторној комисији за електричну енергију о спровођењу Закона о слободи приступа информацијама на нивоу институција Босне и Херцеговине у 2025. години* посебно наглашава да је током протекле године достављен само један такав захтјев. Међутим, достављен је значајан број новинарских упита којим су тражени различити подаци из енергетског сектора или мишљења и ставови о актуелним темама, на које је одговорано истог или најкасније сљедећег дана. ДЕРК ће у наредном периоду испуњавати и остале обавезе које налаже наведени закон, поштивајући прописане рокове и акте

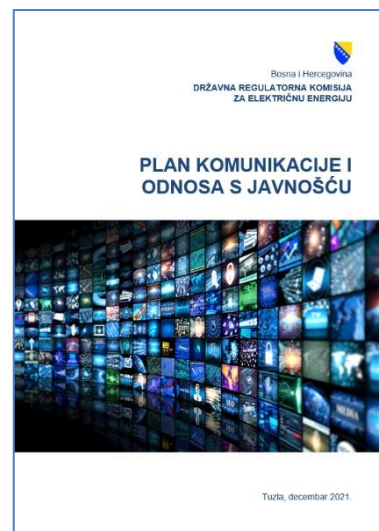
које усвоји Савјет министара БиХ те наставити праксу извјештавања свих релевантних институција на прописан начин.

Комуникација с јавношћу има значајну улогу у креирању перцепције друштва, односно начина разумијевања дјеловања свих институција од стране јавности. Начин комуникације има посебан значај у времену реформских процеса и структуралних промјена. Процеси либерализације и транзиције сектора, дерегулисања и отварања тржишта електричне енергије нужно захтијевају, како правовремено информисање јавности о кључним фазама, тако и континуирану комуникацију и едукацију свих кључних актера о реформи и начину функционисања сектора у цјелини.

Добра је пракса регулаторних комисија да спроводе активности комуникације с јавношћу како би објасниле и појасниле промјене у сектору енергије. Сходно томе и у Босни и Херцеговини Државна регулаторна комисија за електричну енергију (ДЕРК), Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине (ФЕРК) и Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (РЕРС), као непристрасне организације које регулишући односе у сектору и на тржишту енергије штите интересе купаца, имају једну од кључних улога у подизању свијести јавности о промјенама у сектору и активностима регулатора у процесу либерализације. И током 2025. године ДЕРК је поступао у складу с *Планом комуникације и односа с јавношћу*, чинећи додатни искорак да се сложене теме енергетског сектора представе на једноставан и разумљив начин свим заинтересованим странама.

У раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију настају велике количине разноврсне документације. Број докумената и информација је у сталном порасту. Чување, вредновање, излучивање и заштиту регистратурне грађе ДЕРК као њен стваралац организује под стручним надзором Архива Босне и Херцеговине. Оваква кооперација омогућава да се ови процеси одвијају по струковним принципима, знањима и препорукама и кроз међусобно упознавање двију институција.

У извјештајном периоду ДЕРК је користио могућност да у свом раду примијени савремени начин организације канцеларијског пословања те је, уз поштовање прописаних стандарда и правила Савјета министара БиХ, наставио вођење електронског протокола. Поред ефикасног уноса и претраживања, као и похрањивања великог броја докумената у дигиталном облику, уведени систем је створио претпоставке за савремено управљање пословним процесима, као и за интеграцију с другим пословним системима. При томе се води рачуна о доброј пракси коју у извјештајима о ревизији учинка препоручује Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине.

3. КЉУЧНЕ АКТИВНОСТИ

Током 2025. године Државна регулаторна комисија за електричну енергију одржала је 21 редовну сједницу, 27 интерних састанака и организовала 18 јавних расправа, од чега је 15 имало општи, а три формални карактер.

У извјештајном периоду, на транспарентан начин и уз вођење адекватних јавних расправа, у којим су поред субјеката из електроенергетског сектора своје коментаре могли давати и заинтересовани чланови јавности, Комисија је спроводила активности на усвајању и одобравању низа докумената, одређивању тарифа, издавању лиценци, и реализовала друге активности од којих су најзначајније груписане у подручја наведена у наставку.

Отвореност према јавности кроз консултације и комуникацију са свим заинтересованим члановима стручне али и шире јавности темељна је оријентација Комисије која помаже провјери исправности предложених рјешења прије њиховог коначног усвајања. Праксу међусобне размјене прибављених коментара јавности, у истим или сличним поступцима, примјењују сва три регулаторна тијела која дјелују у енергетском сектору Босне и Херцеговине.

3.1 Правила и документа ДЕРК-а

Правилник о прикључку

Државна регулаторна комисија за електричну енергију је 17. октобра 2025. године усвојила нови *Правилник о прикључку*. Овим документом прописује се процедура за прикључак новог објекта произвођача, купца, постројења за складиштење електричне енергије или хибридног постројења² на преносну мрежу напонског нивоа 400, 220 и 110 kV, прикључак на средње-напонски ниво 35, 20, 10 и 6 kV у трафостаницама 110/x kV Електропреноса Босне и Херцеговине, као и за постојећи објект у случају повећања прикључне снаге, доградње или реконструкције објекта.

У претходном периоду препозната је потреба за иновирањем Правилника о прикључку, посебно у свјетлу интереса и потребе инвестиција у обновљиве изворе и постројења за складиштење електричне енергије. Реализација израженог јавног интереса за изградњом и проширењем производних и преносних капацитета корисника подстакла је укључивање већег броја субјеката у припреми одговарајућих процедура за прикључење ових капацитета на електропреносну мрежу БиХ којом управља и коју одржава, гради и проширује Компанија за пренос електричне енергије – Електропренос Босне и Херцеговине. Општа јавна

На редовним сједницама Државне регулаторне комисије за електричну енергију разматрају се и утврђују акти из регулаторне надлежности у складу са законом прописаним овлашћењима, а на интерним састанцима се разматрају питања и усвајају акти организационо-административне природе.

У циљу прибављања коментара заинтересованих лица и јавности на правила и прописе, или било који други документ, ДЕРК организује општу јавну расправу. Техничка јавна расправа одржава се у циљу рјешавања техничких питања у току поступка и обраде процедуралних или суштинских питања. У циљу утврђивања одлучујућих чињеница на основу којих би ДЕРК могао ријешити спор или одређене захтјеве, одржава се формална јавна расправа.

Редовне сједнице и све врсте јавних расправа отворене су за јавност.

² Хибридно постројење означава постројење за производњу и/или потрошњу електричне енергије у којем се користи више различитих технологија, укључујући и постројење за складиштење електричне енергије, а прикључено је у исту приступну тачку мреже.

расправа у поступку доношења овог документа одржана је 24. јула 2025. године. Том приликом представљени су различити интереси и погледи о начинима и условима прикључења.

Државна регулаторна комисија за електричну енергију је текст Правилника о прикључку у највећој могућој мјери усагласила с дефиницијама и кључним одредбама правила и смјерница за рад мрежа (енгл. *Network codes and guidelines*),³ прије свега *Правила о прикључивању*, која укључују слиједеће уредбе:

- Уредба Комисије (ЕУ) 2016/631 од 14. априла 2016. о успостављању мрежних правила за захтјеве за прикључивање произвођача електричне енергије на мрежу,
- Уредба Комисије (ЕУ) 2016/1388 од 17. августа 2016. о успостављању мрежних правила за прикључак купца и
- Уредба Комисије (ЕУ) 2016/1447 од 26. августа 2016. о успостављању мрежних правила за захтјеве за прикључивање на мрежу система за пренос истосмјерном струјом високог напона и истосмјерно прикључених модула електроенергетског парка.

Правила и смјернице за рад мрежа су технички прописи донијети у циљу утврђивања заједничких правила за сигуран рад система те функционисање и интеграцију тржишта. Ови правни акти представљају кључни елемент за ефикасно функционисање паневропског тржишта, које у први план ставља купце енергије. Они допуњују постојећи *acquis* Европске уније о електричној енергији и директно се примјењују у њеним чланицама. Одлукама Министарског савјета и Сталне групе на високом нивоу (ПХЛГ) у *acquis* (правни оквир, правна тековина) Енергетске заједнице, уз потребна прилагођења, укључена су претходно наведена Правила о прикључењу, као и *Правила о тржишту* – три уредбе Комисије и *Правила о раду система* – двије уредбе Комисије.

Методологија за израду тарифа за услуге преноса електричне енергије, независног оператора система и помоћне услуге

У наставку својих активности везаних за развој тарифних правила Државна регулаторна комисија за електричну енергију је 24. септембра 2025. године донијела *Методологију за израду тарифа за услуге преноса електричне енергије, независног*

³ Хармонизација, односно једнозначно уређење цијелог скупа правила за рад мрежа препознато је у Трећем енергетском пакету Европске уније (видјети члан 6. Уредбе (ЕЗ) бр. 714/2009, односно Уредбе (ЕЗ) бр. 715/2009). Сходно томе, државе чланице Европске уније, кроз пуно ангажовање Агенције за сарадњу енергетских регулатора (АЦЕР), Европске мреже оператора преносног система за електричну енергију (ЕНТСО-Е) и Европске мреже оператора приеносног система за гас (ЕНТСО-Г), спровеле су комплексну активност доношења правила и смјерница за рад мрежа (енгл. *Network codes and guidelines*).

Скуп ових правила у домену електричне енергије укључује правила о тржишту, раду система, прикључивању и кибернетичкој безбједности, која су детаљно описана у претходним извјештајима о раду ДЕРК-а.

“Због недостатка преноса асquis-а (правне тековине) у законе, Државна регулаторна комисија за електричну енергију (ДЕРК) тренутно нема потребне надлежности за спроведбу Пакета за интеграцију тржишта електричне енергије (ЕИП)... Босна и Херцеговина се позива да пренесе правну тековину Енергетске заједнице, укључујући ЕИП... ДЕРК треба бити овлашћен да усвоји регулаторна правила за интеграцију тржишта, укључујући и природни гас.”

(Из Годишњег извјештаја о спроведби Секретаријата Енергетске заједнице, Беч, 1. новембра 2025)

оператора система и помоћне услуге. Овом методологијом се утврђује структура тарифа и начин њиховог одређивања за услуге преноса електричне енергије, за рад и системску услугу независног оператора система и за помоћне услуге.

Методологија се заснива се на методи традиционалног регулацијања (‘трошак услуге’ – енгл. *cost of service*) у којој регулатор регулисаној компанији одобрава потребан годишњи приход довољан да покрије оправдане трошкове. Примјена Методологије осигурава да одобрене тарифе буду транспарентне, недискриминирајуће и засноване на оправданим трошковима рада и одржавања (енгл. *cost reflected*), да подстичу енергетску ефикасност, стварају стабилне односе на тржишту електричне енергије, подстичу развој регулисане дјелатности, уважавају заштиту животне средине и да одражавају стандарде уобичајене у међународној пракси.

Општа јавна расправа у поступку доношења Методологије одржана је 29. јула 2025. године. Садржај Методологије је у највећој могућој мјери усаглашен са садржајем сљедећих *Правила о тржишту*:

- Уредба Комисије (ЕУ) 2015/1222 од 24. јула 2015. о успостављању смјерница за додјелу капацитета и управљање загушењима,
- Уредба Комисије (ЕУ) 2016/1719 од 26. септембра 2016. о успостављању смјерница за дугорочну додјелу капацитета и
- Уредба Комисије (ЕУ) 2017/2195 од 23. новембра 2017. о успостављању смјерница за електричну енергију балансирања,

као и *Правила о раду система*:

- Уредба Комисије (ЕУ) 2017/1485 од 2. августа 2017. о успостављању смјерница за погон електроенергетског преносног система и
- Уредба Комисије (ЕУ) 2017/2196 од 24. новембра 2017. о успостављању мрежног кодекса за поремећени погон и поновну успоставу електроенергетских система.

Методологија је кохерентна с рјешењима из Правилника о прикључку, као и са садржајем докумената које доноси Независни оператор система у Босни и Херцеговини (НОС БиХ) и одобрава ДЕРК: *Мрежни кодекс*, *Тржишна правила* и *Процедуре за помоћне услуге* (видјети дио 3.2).

У складу с Методологијом ДЕРК одређује коефицијенте и граничне цијене помоћних услуга. Током примјене тржишног модела балансирања електроенергетског система БиХ уочене су одређене тенденције те се, у складу с понашањем учесника и трендовима који су присутни на тржишту, јавила потреба иновирања одређених коефицијената и граничних цијена за помоћне услуге. ДЕРК је *Одлуку о одређивању коефицијената и граничних цијена за помоћне услуге* донио 17. октобра 2025. године, која је измјењена 11. децембра 2025. године.

Правила о помоћним и системским услугама и балансирању електроенергетског система БиХ

Државна регулаторна комисија за електричну енергију у свом раду континуирано прати и подупире процес развоја тржишта електричне енергије у Босни и Херцеговини. Сигуран и поуздан рад електроенергетског система, уз постојање функционалног начина пружања помоћних услуга, је основни предуслов за даљњи развој тржишта и квалитетно снабдијевање купаца електричне енергије. Ефикасно балансно тржиште мора се заснивати на транспарентним односима између свих учесника на тржишту електричне енергије.

Тржишни начин пружања помоћних услуга и балансирања (уравнотежења) електроенергетског система Босне и Херцеговине ДЕРК је установио у сарадњи с Независним оператором система у БиХ и другим електропривредним компанијама, коришћењем темељних рјешења која су дефинисана у марту 2014. године утврђивањем *Концепта помоћних услуга за балансирање електроенергетског система Босне и Херцеговине*.

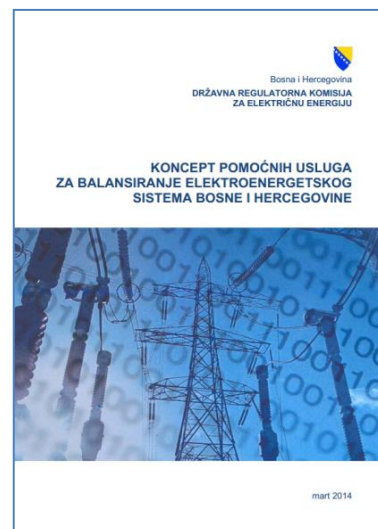
Бројне активности ДЕРК-а и НОС-а БиХ, детаљно описане у претходним извјештајима о раду регулаторне комисије, резултовале су скупом правила и одлука којим су тржишни принципи од 1. јануара 2016. године уведени у раније потпуно регулисани начин пружања помоћних услуга и балансирања електроенергетског система БиХ. Тиме је повећана сврховитост отвореног veleпродајног и малопродајног тржишта електричне енергије у БиХ (видјети дио 3.7).

Балансно тржиште електричне енергије у Босни и Херцеговини је од тада успјешно функционисало и примјер је успјешног модела у југоисточној Европи. И поред тога, ДЕРК континуирано анализира балансно тржиште и развој енергетских прописа Европске уније који путем механизма Енергетске заједнице постају обавезујући и за БиХ, те координише своје дјеловање с активностима НОС-а БиХ, који у развоју својих аката поступа у складу с дјеловањем Европске мреже оператора преносног система за електричну енергију (ENTSO-E).

У том смислу током 2025. године иновирана је *Методологија за израду тарифа за услуге преноса електричне енергије, независног оператора система и помоћне услуге*, одобрена су *Тржишна правила* и *Процедуре за помоћне услуге* (видјети дио 3.2) и доношен низ пратећих одлука.

Наставком успјешног развоја балансног тржишта повећана је понуда услуга те су, изузимајући капацитет за аутоматску резерву за поновну успоставу фреквенције у невршном периоду, све помоћне услуге за 2026. годину набављене на годишњим јавним натјечајима, које је у децембру 2025. године организовао НОС БиХ.

Резерва за одржање фреквенције (FCR) је набављена за све сате у 2026. години у потребној количини 15 MW/h, уз просјечну цијену 7,15 KM/MW/h, што је 5% мање него у претходној години.

Капацитет за аутоматску резерву за поновну успоставу фреквенције (aFRR) је набављен по цијенама које су нешто ниже од цијена постигнутих на претходној годишњој тржишној набавци ове услуге. При томе је за невршни период (од 0 до 6 сати) остварена цијена била 42,87 KM/MW/h (42,95 KM/MW/h у 2025. години) и врло је блиска граничној од 43 KM/MW/h, док је за вршни период (од 6 до 24 сата) просјечна цијена износила 41,04 KM/MW/h (41,13 KM/MW/h у 2025. години). Резерва aFRR-а у вршном периоду је набављена за све сате у години у потребним количинама. Међутим, приликом набавке на годишњем нивоу, потребне количине резерве aFRR-а у невршном периоду набављене су само за март, април и мај, па ће недостајуће количине (недостаје 14,6% од укупно потребног годишњег обима) бити предметом набавки на мјесечном нивоу током 2026. године.

Капацитет за ручну резерву за поновну успоставу фреквенције (mFRR) је набављен по цијени која је мања у односу на претходну годину, и за смјер 'нагоре' и за смјер 'надолје'. Просјечна цијена је смањена за 4,8% за смјер 'нагоре' (са 5,46 KM/MW/h на 5,20 KM/MW/h) и 17,3% за смјер 'надолје' (са 1,04 KM/MW/h на 0,86 KM/MW/h). Резерва mFRR-а у смјеру 'нагоре' набављена је у потребном обиму 196 MW/h за све мјесеце. Резерва mFRR-а у смјеру 'надолје' је такође набављена за цјелокупни годишњи период у потребном физичком обиму 75 MW/h.

Набавка електричне енергије за покривање губитака у преносном систему током 2026. године планирана је у износу 334 GWh. Оквирна вриједност набавке одређена је у складу са одредбама *Методологије за израду тарифа за услуге преноса електричне енергије, независног оператора система и помоћне услуге* те *Одлуке о одређивању коефицијената и граничних цијена за помоћне услуге*, односно коришћењем цијена *фјучерс* производа Европске енергетске берзе – *EEX-PXE Hungarian Power Futures* увећаних за 25%, чиме је добивена вриједност 262,50 KM/MWh. На овом јавном натјечају, на којем су учествовала четири понуђача, набављене су све потребне количине. Постигнута је просјечна цијена од 203,88 KM/MWh (104,24 €/MWh), чиме планирани трошак набавке електричне енергије за покривање губитака у преносном систему износи 69.095.785 KM.

Интегритет и транспарентност veleпродајног тржишта

Електрична енергија, произведена у електранама, прије него што буде испоручена крајњем купцу, често се купује и продаје више пута на veleпродајном тржишту. Те трансакције електричне енергије се уобичајено одвијају у великим количинама и укључују произвођаче енергије, трговце, снабдјеваче, велике купце енергије, па чак и инвестиционе банке. На сличан начин се тргује и природним гасом. У Европи је неколико стотина компанија укључено у трговину на велико електричном енергијом и гасом, које на тржишту свакодневно обављају преко десет хиљада трансакција.

Велепродајне цијене су врло осјетљиве на расположиве могућности производње и преноса, јер се енергија мора произвести кад је то потребно. На цијене може утицати ширење лажних података о расположивости тих могућности или смањење производње.

Будући да се великим количинама енергије тргује и преко граница, традиционално је тешко открити евентуалне манипулације цијенама ове врсте, јер национални регулатори нису имали приступ прекограничним подацима. Као одговор на ове чињенице, у Европској унији донесена је *Уредба (ЕУ) бр. 1227/2011 Европског парламента и Савета од 25. октобра 2011. о интегритету и транспарентности велепродајног тржишта енергије* (РЕМИТ). Ова уредба уводи јединствени европски оквир на велепродајним тржиштима за:

- дефинисање злоупотребе тржишта у погледу манипулације тржиштем, покушаја манипулације тржиштем и трговања на основу повлашћених информација,
- увођење експлицитне забране злоупотребе тржишта,
- оснивање новог оквира за надзор велепродајних тржишта у циљу откривања и спречавања манипулације тржиштем и трговања на основу повлашћених информација и
- дефинисање забрана и спровођења кажњавања на националном нивоу у случају откривања злоупотребе тржишта.

РЕМИТ уредба се односи на све тржишне учеснике чије активности утичу на велепродајна тржишта енергије, односно на сва физичка или правна лица (укључујући и операторе преносних система) која обављају или спроводе трговачке трансакције на једном или више велепродајних тржишта енергије. Овој уредби подлијежу сви учесници на тржишту који имају сједиште у било којој земљи Европске уније, као и учесници који имају сједиште у земљама изван ЕУ, ако тргују или дају налоге за трговину на једном или више тржишта унутар ЕУ.

Одлуком Министарског савјета од 29. новембра 2018. године, у асquis Енергетске заједнице је укључена *Уредба (ЕУ) о интегритету и транспарентности велепродајног тржишта енергије*, уз потребна прилагођења и дефинисање обавезе да иста буде спроведена до 29. маја 2020. године.

Поводом обавеза које за национална регулаторна тијела дефинише РЕМИТ уредба, истиче се да надлежности ДЕРК-а, сходно члану 4.2. тачка к) *Закона о преносу, регулатору и оператеру система електричне енергије у Босни и Херцеговини*, укључују стварање и одржавање конкурентних тржишта те превенцију и кажњавање похлепног, односно антиконкурентног понашања. Полазећи од обавеза националних регулаторних тијела статуираних овом уредбом, а на основу наведених законских овлашћења, ДЕРК је правовремено спровео бројне активности на њеном преносу и спровођењу у области електричне енергије. У том смислу усвојене су *Одлука о преносу Уредбе о интегритету и транспарентности велепродајног тржишта енергије*, *Правилник о интегритету и транспарентности велепродајног тржишта*

Уредба (ЕУ) 2024/1106 Европског парламента и Савјета од 11. априла 2024. о измјени уредби (ЕУ) бр. 1227/2011 и (ЕУ) 2019/942 у погледу побољшања заштите Уније од манипулације тржиштем на veleпродајном тржишту енергије ступила је на снагу у Европској унији 7. маја 2024. године. Ревидовани РЕМИТ уводи нове мјере за бољу заштиту грађана и предузећа од злоупотребе тржишта енергије.

Прилагођење и укључење ревидованог РЕМИТ-а у асquis Енергетске заједнице очекује се до краја 2026. године.

електричне енергије те Одлука о Регистру учесника на veleпродајном тржишту електричне енергије с припадајућим обрасцима који су доступни у оквиру интернет презентације ДЕРК-а.

Посебна пажња у домену примјене РЕМИТ Уредбе посвећена је едукацији представника свих релевантних институција и учесника на тржишту.

ДЕРК је први регулатор у Енергетској заједници који је успостављањем Регистра учесника на veleпродајном тржишту електричне енергије успјешно реализовао активности на преносу и спровођењу прилагођене РЕМИТ Уредбе у сектору електричне енергије. Током 2025. године овај регистар је редовно ажуриран и на крају године садржи све потребне податке о 29 учесника на veleпродајном тржишту електричне енергије у Босни и Херцеговини.

Додатни искорак у развоју транспарентности тржишта доноси примјена Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 543/2013 од 14. јуна 2013. о достави и објави података на тржиштима електричне енергије и о измјени Прилога I Уредбе (ЕЗ) бр. 714/2009 Европског парламента и Савјета (Уредба о транспарентности). ДЕРК је с посебном пажњом пратио активности НОС-а БиХ у том домену.

НОС БиХ прикупља и обрађује основне електроенергетске и тржишне податке босанскохерцеговачког регулационог подручја ради њихове доставе Европској мрежи оператора преносног система за електричну енергију (ЕНТСО-Е), која врши прикупљање и објављивање података и информација о производњи, транспорту и потрошњи електричне енергије за паневропско тржиште. Сви подаци објављују се на Централној информационој платформи за транспарентну објаву података (енгл. *ENTSO-E Transparency Platform*) у складу с обавезама које произлазе из Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 543/2013.

У Босни и Херцеговини достигнут је високи ниво усклађености са захтјевима ове уредбе. Ипак, у наредном периоду предстоји даљња дигитализација пословних процеса и развој одговарајућих софтверских рјешења. Такође, потребно је успоставити одређене процедуре које се односе на седмичну и мјесечну прогнозу оптерећења те поновну отпрему (*редиспечинг*) ради ублажавања физичког загушења, а затим објављивати податке који се генеришу.

Кибербезбједност

Сигурност снабдијевања је један од основних домена дјеловања регулатора у електроенергетском сектору и императив је приликом креирања, усвајања и примјене регулаторних правила и прописа. Кибербезбједност (енгл. *cybersecurity*) је у узрочно-последичној вези са сигурношћу снабдијевања, те свака кибернетичка пријетња и ризик представљају битан утицајни фактор на сигурност снабдијевања. Препознавање потребе правовременог спровођења одговарајућих мјера за превенцију, детекцију и одговор на безбједносне изазове из кибернетичког простора има кључну важност за поуздан рад система и заштиту података у

електроенергетском сектору. Одсуство стратешког оквира и системског нормирања овог питања регулаторе не ослобађа обавезе да доношењем својих правила и предузимањем одговарајућих мјера раде на заштити електроенергетске инфраструктуре, а тиме и сигурности снабдијевања.

Државна регулаторна комисија за електричну енергију је у претходном периоду дала значајан допринос у припреми више докумената из ове области, укључујући *Преглед капацитета кибербезбједности у Босни и Херцеговини* и *Смјернице за стратешки оквир кибербезбједности у Босни и Херцеговини*.

Од 2019. године ДЕРК је активно учествовао у различитим регионалним пројектима и активностима више радних група за кибербезбједност те подржавао рад Тима за одговор на рачунарске инциденте за институције БиХ (ЦЕРТ). Учесћем у наведеним активностима и у више радионица које су обрађивале разне аспекте кибербезбједности, стекле су се претпоставке да ДЕРК припреми *Смјернице за стратешки оквир регулаторног дјеловања за кибербезбједност у електроенергетском сектору Босне и Херцеговине*.

Државна регулаторна комисија за електричну енергију је посебну пажњу посветила третману инвестиција у кибербезбједност и дала значајан допринос у припреми *Нацрта мапе пута за сигурност мрежних и информационих система у енергетском сектору БиХ*. Овај документ идентификује оквирне кораке за унапређење кибербезбједности у сектору и даје упуте за пренос и спроведбу релевантних директива Европске уније (Директива НИС 1: *Директива (ЕУ) 2016/1148 Европског парламента и Савјета од 6. јула 2016. о мјерама за високи заједнички ниво сигурности мрежних и информационих система широм Уније* те Директива НИС 2: *Директива (ЕУ) 2022/2555 Европског парламента и Савјета од 14. децембра 2022. о мјерама за високи заједнички ниво кибербезбједности широм Уније, измјени Уредбе (ЕУ) бр. 910/2014 и Директиве (ЕУ) 2018/1972 и стављању ван снаге Директиве (ЕУ) 2016/1148*).

У протеклом периоду припремљен је *Протокол за координацију дјеловања током кибернетичких инцидента*, који садржи практична и детаљна упутства о томе како одговорити на овакав инцидент, као и смјернице за комуникацију с другим комисијама и судионицима у сектору енергије.

Државна регулаторна комисија за електричну енергију је пратила активности институција Европске уније и Европске мреже оператора преносног система за електричну енергију (ЕНТСО-Е), које су резутовале доношењем *Делегиране уредбе Комисије (ЕУ) 2024/1366 од 11. марта 2024. о допуни Уредбе (ЕУ) 2019/943 Европског парламента и Савјета успоставом мрежног кодекса са секторским правилима за кибернетичкобезбједносне аспекте прекограничних токова електричне енергије*, која је у ЕУ ступила на снагу у мају 2024. године. Овај документ, чије прилагођење и укључење у правну тековину Енергетске заједнице се очекује 2026. године, садржи правила за процјену кибернетичког

ризика, заједничке минималне захтјеве, сертификарање кибернетичке безбједности производа и услуга, праћење, извјештавање и управљање кризним ситуацијама, уз јасну дефиницију улога и одговорности различитих судионика за сваку активност.

Уз уважавање сложене структуре електроенергетског сектора и специфичног регулаторног оквира у Босни и Херцеговини, неопходним се намеће даље координисано дјеловање државне с ентитетским регулаторним комисијама у успостављању ефикасног регулаторног приступа у области кибербезбједности. Циљ је заштитити информационо-комуникационе системе субјеката у сектору и одржавати кибербезбједност у регулаторним тијелима.

3.2 Документа која одобрава ДЕРК

Мрежни кодекс

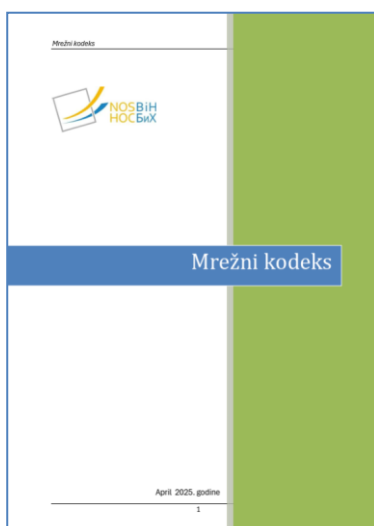
Мрежни кодекс је један од кључних докумената за функционисање електроенергетског система и тржишта електричне енергије у Босни и Херцеговини. Њиме се уређује начин планирања и развоја преносног система, услови за прикључење (процедуре, уговори, критеријуми), начин оперативног планирања (предвиђање потрошње, управљање мрежним ограничењима) и оперативног рада (диспечинг, процедуре, комуникације), мјере у непредвиђеним ситуацијама (контрола потрошње, обнова рада система након потпуног или дјелимичног распада), начин на који се обавља обрачунско мјерење у електроенергетском систему и остале неопходне техничке мјере за квалитетан и поуздан рад преносног система.

Циљ Мрежног кодекса је да дефинише елементе за сигурно и поуздано функционисање електроенергетског система БиХ те да омогући развој, одржавање и управљање преносном мрежом у складу с примјенивим правилима и добром европском праксом.

У претходном периоду препозната је потреба за иновирањем Мрежног кодекса, посебно у свјетлу интереса и потребе инвестиција у обновљиве изворе, које прате проблеми управљања електроенергетским системом и балансираном тржиштем Босне и Херцеговине. Рјешење дијела ових проблема препозато је у прикључењу постројења за складиштење електричне енергије, чиме би се олакшало управљање системом БиХ и омогућило отклањање загушења која потенцијално могу настати као посљедица истовремене производње соларних електрана у подневним сатима.

Мрежни кодекс, који је током 2025. године припремио Независни оператор система у Босни и Херцеговини, уз прибављање коментара учесника на тржишту путем одговарајуће Техничке комисије, достављен је ДЕРК-у на одобрење 23. априла 2025. године.

ДЕРК је 12. маја 2025. године донио *Одлуку о одобравању и примјени Мрежног кодекса*.

Тржишна правила

Тржишним правилима уређују се односи између НОС-а БиХ и лиценцираних учесника на тржишту електричне енергије. Циљ правила је креирање услова за сигуран рад електроенергетског система БиХ, укључујући ефикасну набавку помоћних услуга и пружање системске услуге, балансирање система БиХ уз што мање трошкове те ефикасно функционисање и даљњи развој vele-продајног и малопродајног тржишта електричне енергије у БиХ.

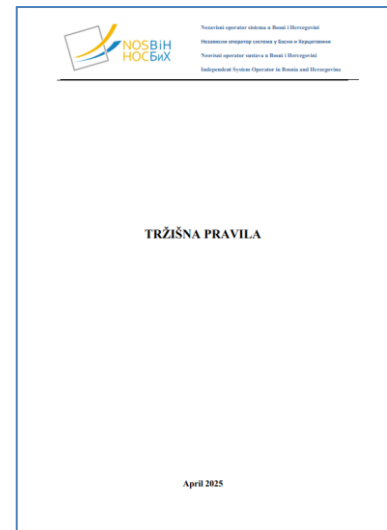
Тржишна правила су изузетно захтјеван технички документ који укључује основни концепт дизајнирања тржишта, нормативно-правни регулаторни оквир уређења тржишта, техничке предуслове за функционисање тржишта и наводи низ процедура којим се уређују технички и комерцијални односи међу учесницима на тржишту.

Прва Тржишна правила припремљена су и одобрена 2006. године. Од јануара 2016. године, када је установљен тржишни начин пружања помоћних услуга и балансирања електроенергетског система Босне и Херцеговине, до 31. децембра 2021. године у примјени су била Тржишна правила одобрена у мају 2015. године. Тржишна правила која је ДЕРК одобрио 13. октобра 2021. године су се ефективно примјењивала од 1. јануара 2022. године.

Независни оператор система у Босни и Херцеговини је почетком новембра 2024. године Државној регулаторној комисији за електричну енергију доставио иновирана Тржишна правила. ДЕРК, приликом одобравања докумената која доноси регулисани субјект, анализира и поступак њиховог доношења како би се у нормативној процедури испоштовао један од темељних принципа и стандарда важећег законодавства – транспарентност у раду те омогућило конструктивно учешће свих релевантних субјеката у креирању прописа и допринос квалитетнијем тексту. Имајући у виду претходно наведено, уз претпоставку да је НОС БиХ на законом прописани начин реализовао поступак доношења Тржишних правила те документирао спроведене радње, ДЕРК је, поздрављајући активност иновирања Тржишних правила, крајем новембра 2024. године, затражио информације о спроведеном поступку. Тражене информације достављене су средином марта 2025. године. НОС БиХ је нови текст Тржишних правила доставио ДЕРК-у на одобрење 23. априла 2025. године. Након спроведених анализа садржаја документа, ДЕРК је 11. јуна 2025. године донио *Одлуку о одобравању и примјени Тржишних правила*.

У припреми Тржишних правила НОС БиХ је, као члан ЕНТСО-Е, поступао у складу с дјеловањем ове организације у погледу оперативног рада у синхронном подручју континенталне Европе (видјети дио 3.1).

НОС БиХ има обавезу припреме пратећих аката уз Тржишна правила и неопходних софтверских алата. У том смислу се посебно издваја *Одлука о привременом моделу којим се омогућује недискриминаторан и слободан приступ јединственом*

тржишту електричне енергије у БиХ електранама прикљученим на дистрибутивну мрежу, коју је донио НОС БиХ 11. априла 2022. године. Саставни елемент ове одлуке је Инструкција за спроведбу привременог модела приступа ‘виртуелне електране’ тржишту електричне енергије у БиХ, која је у неколико наврата иновирана (17. октобра 2022. године, 28. децембра 2022. године, 30. новембра 2023. године и 8. децембра 2025. године).

Представници ДЕРК-а су активно учествовали у комплексном процесу успостављања концепта ‘виртуелне електране’. Овај привремени модел је формиран у оквиру активности у којим су заједнички учествовали сви релевантни субјекти који су инволвирани у рад тржишта електричне енергије у Босни и Херцеговини, и то у његовим различитим сегментима – veleprodajном, maloprodajном и балансном тржишту. Дакле, учесници у формирању наведеног модела су три регулаторне комисије у Босни и Херцеговини (ДЕРК, ФЕРК и РЕРС), НОС БиХ, мали произвођачи, снабдјевачи електричном енергијом и оператори дистрибутивног система, односно електропривреде. Сви ови субјекти су активно учествовали у креирању модела путем својих представника на састанцима намјенски формиране радне групе.

Модел приступа ‘виртуелне електране’ тржишту електричне енергије је успостављен због његовог значаја за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора, побољшање услуга на veleprodajном и локалном дистрибутивном тржишту, оптимизације производње из обновљивих извора с потребама електроенергетског система, али и законом установљеног права произвођача на слободан приступ тржишту електричне енергије. Такође, овдје се ради о постепеном прихватању концепта откупа електричне енергије из обновљивих извора који је тржишно оријентисан, умјесто претходног концепта заснованог на шемама подстицаја и гарантованом откупу који губи на значају због смањења цијена производне технологије, а тиме и већој конкурентности обновљивих извора у односу на изворе који користе фосилна горива.

Од 16. маја 2022. године, када се у електроенергетском систему Босне и Херцеговине појавила прва ‘виртуелна електрана’ са свега неколико мегавата агрегованих производних капацитета, њихов број је значајно повећан. У децембру 2025. године укупна инсталисана снага свих производних погона који имају приступ тржишту електричне енергије у БиХ кроз шест ‘виртуелних електрана’ износила је 401,56 MW (од чега је у фотонапонским електранама 278,11 MW, малим хидроелектранама 109,99 MW, електранама на биомасу и биогаз 2,46 MW те 11,00 MW у индустријским електранама).

Процедуре за помоћне услуге

За све своје обавезе наведене у *Методологији за израду тарифа за услуге преноса електричне енергија, независног оператора система и помоћне услуге* (видјети дио 3.1), Независни оператор

система у Босни и Херцеговини на транспарентан начин доноси процедуре како би осигурао несметано и правовремено одвијање активности у својој надлежности. У том смислу посебно се истичу *Процедуре за помоћне услуге*. Овај документ корелише и с Мрежним кодексом и Тржишним правилима. Њим се детаљно дефинишу поједине активности и њихов временски слијед, као и права и обавезе укључених страна у процесу набавке, ангажовања и обрачуна помоћних услуга за балансирање електроенергетског система БиХ, покривање губитака у преносном систему, елиминисање нежељених одступања регулационог подручја фреквенције и снаге размјене БиХ те регулација напона и реактивне снаге.

НОС БиХ је иновирание Процедуре за помоћне услуге доставио 13. октобра 2025. године. Одлуку о одобравању овог документа Државна регулаторна комисија за електричну енергију је донијела 17. октобра 2025. године.

Индикативни план развоја производње

Индикативни план развоја производње се израђује сваке године за десетогодишњи период. Сврха плана је да информише садашње и будуће кориснике електроенергетског система о потребама и постојећим пројектима изградње нових производних капацитета. Истовремено, овај план се користи и као један од основа за израду *Дугорочног плана развоја преносне мреже* у Босни и Херцеговини, који се, обухваћајући и проблематику нових прекограничних водова, такође, израђује сваке године покривајући десетогодишњи период.

Основни циљ Индикативног плана развоја производње је анализа биланса снаге и енергије на преносној мрежи за наредних десет година. Израда овог документа је и у функцији испуњавања обавеза према Европској мрежи оператора преносног система за електричну енергију (ENTSO-E).

Независни оператор система у БиХ, као и сви други оператори система удружени у ENTSO-E, има обавезу да да свој допринос у изради *Европског плана развоја преносне мреже за наредних десет година* (TYNDP) који се, у складу с Уредбом (ЕУ) 2019/943 о унутрашњем тржишту електричне енергије, припрема сваке друге године.⁴ У том смислу, НОС БиХ има обавезу достављања планова развоја електроенергетског система Босне и Херцеговине базираних на потрошњи и производњи која укључује и нове изворе, као и планираним појачањима интерне преносне мреже и интерконекија. Наведене активности претпостављају и подразумевају пуну координацију на регионалном нивоу, уз анализу могућих загушења на интерној мрежи и прекограничним водовима.

⁴ Након јавних консултација, у првом кварталу 2025. цијели пакет TYNDP 2024 достављен је Агенцији за сарадњу енергетских регулатора (АЦЕР), која је 26. маја 2025. године објавила своје мишљење. ENTSO-E је позван да размотри дате препоруке за финализацију овог и будућих издања Плана.

НОС БиХ је 21. маја 2025. године ДЕРК-у на одобрење доставио *Индикативни план развоја производње за период 2026 – 2035. година*, прије чега је 29. априла 2025. године организовао јавну расправу о Нацрту документа. Државна регулаторна комисија за електричну енергију је 11. јуна 2025. године донијела *Одлуку о одобрењу Индикативног плана развоја производње за период 2026 – 2035. година*.

ДЕРК очекује да ће наредни Индикативни план, чија израда је отпочела у новембру 2025. године, бити иновиран са свим актуелним и релевантним подацима и информацијама које буду доступне током његове израде.

Дугорочни план развоја преносне мреже

Према важећим законским одредбама, Дугорочни план развоја преносне мреже израђује се сваке године и покрива наредни десетогодишњи период. Дугорочни план треба бити достављен ДЕРК-у на одобрење до краја октобра. Значај припреме Дугорочног плана огледа се у чињеници да Електропренос Босне и Херцеговине на основу овог плана израђује свој годишњи инвестициони план и доставља га ДЕРК-у на одобрење до краја новембра за наредну годину. Израдом Дугорочног плана омогућава се и квалитетније испуњавање обавеза према Европској мрежи оператора преносног система за електричну енергију (ЕНТСО-Е) у погледу доприноса изради Европског плана развоја преносне мреже за наредних десет година.

Дугорочни план развоја преносне мреже треба дефинисати потребна појачања постојећих и изградњу нових објеката преносне мреже како би се правовремено покренуле активности на пројектовању, изградњи и пуштању у погон инфраструктуре неопходне за континуирано снабдијевање и поуздан и стабилан рад преносног система. Преносна мрежа планирана на овај начин осигурава једнаке услове за већ прикључене кориснике и оне који ће се прикључити на преносну мрежу. То подразумева уједначене услове везане за стање преносне мреже по питању старости и обнављања опреме, изградње нових објеката и погонске спремности објеката у функцији преноса електричне енергије.

Динамика развоја електроенергетског сектора намеће потребу перманентне анализе и годишње актуелизације критеријума за одређивање структуре инвестирања кроз дугорочни план, како би се појединачне инвестиције предвиђене одговарајућим плановима усмјериле и конкретизовале на идентификоване приоритете.

Државна регулаторна комисија за електричну енергију је 18. маја 2021. године донијела *Одлуку о одобравању Дугорочног плана развоја преносне мреже за период 2021 – 2030. година*. Том приликом Електропренос Босне и Херцеговине је обавезан да, у циљу рјешавања проблема превисоких напона у електроенергетском систему БиХ, одреди све неопходне параметре потребне за

реализацију инвестиција у пригушнице из одобреног Дугорочног плана развоја преносне мреже.

Током 2021, 2022. и 2023. године Електропренос Босне и Херцеговине није достављао нове Дугорочне планове развоја преносне мреже НОС-у БиХ на преглед, ревизију и одобрење које претходи коначном одобрењу ДЕРК-а. Тек 9. маја 2024. године НОС-у БиХ је достављен *Дугорочни план развоја преносне мреже за период 2024 – 2033. година*. Након прегледа и ревизије, 9. јула 2024. године НОС БиХ је упутио своје коментаре Електропреносу БиХ. Након неколико обраћања НОС-у БиХ за доставу података потребних за корекције, Електропренос БиХ је 6. децембра 2024. године НОС-у БиХ доставио кориговани, односно иновирани *Дугорочни план развоја преносне мреже за период 2024 – 2033. година*.

Препознајући значај овог документа, *Условима за коришћење Лиценце за активности независног оператора система и Условима за коришћење лиценце за обављање дјелатности преноса електричне енергије* ДЕРК је прописао обавезу организовања јавне расправе о ревидованом Дугорочном плану, чиме се заинтересованој јавности омогућава увид и изношење коментара и примједби на припремљени материјал. Друга расправа ове врсте, одржана 11. априла 2025. године, привукла је значајну пажњу учесника у сектору и показала своју пуну оправданост.

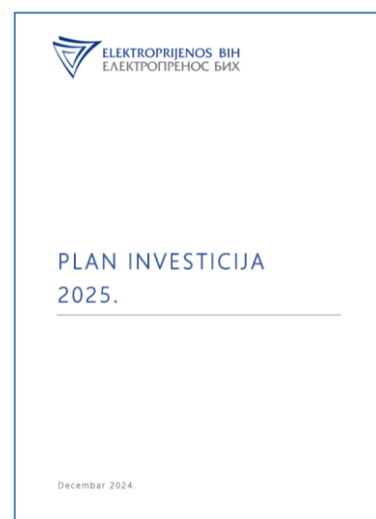
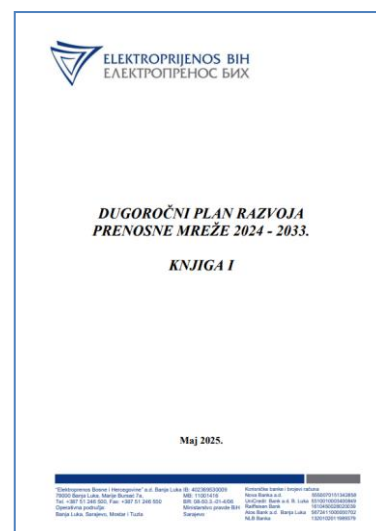
Управни одбор Независног оператора система у Босни и Херцеговини је 23. јуна 2025. године одобрио *Дугорочни план развоја преносне мреже за период 2024 – 2033. година*, који је Државној регулаторној комисији за електричну енергију на коначно одобрење достављен тек 30. октобра 2025. године.

Државна регулаторна комисија за електричну енергију је 12. новембра 2025. године донијела *Одлуку о одобравању Дугорочног плана развоја преносне мреже за период 2024 – 2030. година*.

Мада је нормирано да је Електропренос БиХ дужан да на основу Дугорочног плана изради годишњи инвестициони план и достави га ДЕРК-у на одобрење до краја новембра за наредну годину, *План инвестиција за 2025. годину* достављен је тек 13. марта 2025. године, те је евидентно припремљен без основе у Дугорочном плану за период 2025 – 2034. године, о којем ДЕРК у вријеме израде овог извјештаја нема никакву информацију.

Ово је посебно наглашено у обраћању ДЕРК-а свим управљачким тијелима Електропреноса БиХ упућеном 23. децембра 2025. године. Том приликом ДЕРК је констатовао да му још увијек нису достављени *Дугорочни план за период 2026 – 2035. година*, нити *План инвестиција за 2026. годину*.

ДЕРК је 26. марта 2025. године донио *Одлуку о одобравању Плана инвестиција Електропреноса Босне и Херцеговине за 2025. годину*.

Правила за додјелу прекограничних преносних капацитета

Канцеларија за координисане аукције у југоисточној Европи (СЕЕ ЦАО) чије сједиште је у Подгорици, формално је успостављен 27. марта 2014. године, уз почетак оперативног дјеловања од 27. новембра 2014. године, када су организивне годишње аукције на границама Босне и Херцеговине с Црном Гором и Хрватском.

Током 2025. године СЕЕ ЦАО је свој рад организовао у складу с правилима за додјелу прекограничних преносних капацитета која су својим појединачним одлукама одобрили надлежни регулатори у регији, укључујући ДЕРК. Ова правила укључују:

- Усклађена правила за додјелу дугорочних права преноса сходно члану 51. Уредбе Комисије (ЕУ) 2016/1719 о успостављању смјерница за дугорочну додјелу капацитета, са измјенама и допунама из 2022. године,
- Посебни анекс Усклађених правила за додјелу дугорочних права преноса на границама зоне трговања које опслужује Канцеларија за координисане аукције у југоисточној Европи (СЕЕ ЦАО), са измјенама и допунама из 2022. године,
- Правила за експлицитну дневну додјелу преносних капацитета на границама зоне трговања које опслужује СЕЕ ЦАО, са измјенама и допунама из 2022. године,
- Споразум о учешћу, између Канцеларије за координисане аукције у југоисточној Европи д.о.о. Подгорица (Платформа за додјелу) и регистрованог учесника,
- Финансијски услови за учешће у поступцима које организује Платформа за додјелу у складу са Споразумом о учешћу,
- Правила номинације СЕЕ ЦАО и
- Правила о информационом систему СЕЕ ЦАО.

С обзиром на то да Србија не учествује у раду ове канцеларије, и даље постоји потреба регулисања правила за расподјелу преносних капацитета на заједничкој граници БиХ и Србије, и то на годишњем, мјесечном и дневном нивоу. У том смислу примјењују се

- *Правила за годишње и мјесечне аукције за расподјелу преносних капацитета на граници између зона трговања ЕМС АД Београд (ЕМС) и Независног оператора система у Босни и Херцеговини (НОС БиХ), која је ДЕРК, на захтјев НОС-а БиХ, одобрио 20. новембра 2024. године и*
- *Правила за дневне аукције за расподјелу преносних капацитета на граници између зона трговања ЕМС АД Београд (ЕМС) и Независног оператора система у Босни и Херцеговини (НОС БиХ), која је ДЕРК, на захтјев НОС-а БиХ, одобрио 17. новембра 2021. године.*

Како рад Канцеларије за координисане аукције у југоисточној Европи не покрива унутардневну додјелу прекограничних

преносних капацитета, то су на захтјеве НОС-а БиХ одлукама које је ДЕРК донио 4. новембра 2020. године и 17. новембра 2021. године одобрена:

- *Правила за унутардневну додјелу преносних капацитета на граници регулационих подручја Независног оператора система у Босни и Херцеговини (НОС БиХ) и Црногорског електропреносног система АД (ЦГЕС),*
- *Правила за унутардневну расподелу преносних капацитета на граници између зона трговања Независног оператора система у Босни и Херцеговини (НОС БиХ) и ЕМС АД Београд (ЕМС) и*
- *Правила за унутардневну додјелу прекограничних преносних капацитета између регулационих подручја / Хрватски оператор пријеносног система (ХОПС) и Независни оператор система у Босни и Херцеговини (НОС БиХ).*

Расподелу преносних капацитета и у 2026. години на граници са Србијом путем годишњих, мјесечних и дневних аукција ће спроводити Електро mreжа Србије (ЕМС), а унутардневне аукције НОС БиХ. Унутардневне аукције на граници с Хрватском ће спроводити ХОПС, а на граници с Црном Гором НОС БиХ.

Оперативни споразум СХБ регулационог блока фреквенције и снаге размјене

Државна регулаторна комисија за електричну енергију је 9. новембра 2021. године донијела Одлуку о одобрењу закључења *Оперативног споразума СХБ регулационог блока фреквенције и снаге размјене*, између оператора преносних система Словеније, Хрватске и Босне и Херцеговине, у тексту о којем су се стране сложили.

Регулациони блок фреквенције и снаге размјене (ЛФЦ блок – енгл. *Load Frequency Control Block*) је дио синхроног подручја, које се састоји од једног или више ЛФЦ подручја, с мјерним мјестима на физичким интерконекцијама с другим ЛФЦ блоковима, којим управља један или више оператора система, унутар којег се врши регулација фреквенције и снаге размјене. Споразум дефинише рад три оператора система (ЕЛЕС – Системски оператор преносне мреже Словеније, ХОПС – Хрватски оператор пријеносног система и НОС БиХ – Независни оператор система у Босни и Херцеговини), у дијелу који се односи на рад релевантног ЛФЦ блока.

Оперативни споразум СХБ регулационог блока фреквенције и снаге размјене (ЛФЦ блок СХБ), који је усклађен с Уредбом Комисије (ЕУ) 2017/1485 о успостављању смјерница за погон електроенергетског преносног система, потписан је у јануару 2022. године. Током 2025. године НОС БиХ је поступао у складу с одредбама Споразума, уз објављивање потребних информација.

Прекогранична размјена енергије ручне резерве за поновну успоставу фреквенције

Током 2017. године НОС БиХ је са сусједним операторима система покренуо активности на успостави модела који омогућава прекограничну размјену енергије ручне резерве за поновну успоставу фреквенције (раније коришћени термин: *терцијарна регулациона електрична енергија*). Након што је у том смислу регистрован виртуелни прекогранични далековод, НОС БиХ је поднио ДЕРК-у на одобрење *Уговор о међусобној испоруци прекограничне терцијарне регулационе електричне енергије ради осигуравања системских услуга из иностранства за електроенергетске системе Босне и Херцеговине и Србије*. Државна регулаторна комисија за електричну енергију одобрила је овај Уговор 11. октобра 2017. године. Почетком 2018. године припремљен је *Уговор о међусобној испоруци прекограничне терцијарне регулационе електричне енергије ради осигуравања системских услуга из иностранства за електроенергетске системе Босне и Херцеговине и Црне Горе*, који је ДЕРК одобрио 13. марта 2018. године.

Предмет ових уговора је пружање помоћи у виду међусобне испоруке прекограничне енергије ручне резерве за поновну успоставу фреквенције, у циљу повећања сигурности и поузданости рада сусједних електроенергетских система. На овај начин се формализује прекогранична размјена једног од производа на балансном тржишту.

За обрачун трансакција користи се виртуелни далековод регистрован на SCADA системима два оператора система преко којег се симулише размјена, што је у складу с одредбама *Оперативног приручника ЕНТСО-Е за континенталну Европу*. За потребе размјене енергије у физичком смислу користи се преостали расположиви прекогранични капацитет, након завршетка унутардневне алокације капацитета.

ДЕРК је током 2025. године пратио прекограничну размјену енергије ручне резерве за поновну успоставу фреквенције (mFRR). У складу с потписаним документима НОС БиХ је испоручио укупно 719 MWh позитивне балансне енергије (енергије регулације ‘нагоре’) у вриједности 598.426 KM, од чега Хрватском оператору пријеносног састава (ХОПС) 450 MWh у вриједности 400.500 KM, Електро mreжи Србије (ЕМС) 171 MWh у вриједности 135.957 KM и Црногорском електропреносном систему (ЦГЕС) 98 MWh у вриједности 61.969 KM.

У истом периоду испоручено је 19 MWh негативне балансне енергије (енергије регулације ‘надолје’) по негативној цијени, што се евидентира као приход НОС-а БиХ у вриједности 7.500 KM. Партнер у овој трансакцији био је Системски оператор преносне мреже Словеније (ЕЛЕС). Од ХОПС-а је набављено 156 MWh негативне балансне енергије по негативној цијени у вриједности 35.178 KM, што се евидентира као расход НОС-а БиХ.

НОС БиХ је набавио позитивну балансну енергију у количини од 884 MWh и вриједности 684.263 KM, од чега од ЕМС-а 587 MWh (230.659 KM), од ЦГЕС-а 160 MWh (85.274 KM) и од ХОПС-а 137 MWh (368.330 KM). Тиме је у салду прекограничне размјене регулационе енергије забиљежен увоз у вриједности од 113.515 KM.

Прекогранична размјена електричне енергије ручне резерве за поновну успоставу фреквенције с ХОПС-ом и ЕЛЕС-ом се одвијала у складу с *Оперативним споразумом СХБ регулационог блока фреквенције и снаге размјене*.

3.3 Поступци лиценцирања и издавања претходних дозвола

Током 2025. године ДЕРК је издао више лиценци, а у вријеме израде овог извјештаја, интензивно ради на рјешавању захтјева за издавање лиценце за дјелатност међународне трговине које је поднио ГЕН-И д.о.о., Сарајево.

Због истека рока важења претходно издатих лиценци за дјелатност међународне трговине електричном енергијом спроведени су поступци и обновљене лиценце с периодом важења од пет година сљедећим субјектима:

- Petrol BH Oil Company д.о.о., Сарајево (фебруар 2025. године),
- Дисам БХ д.о.о., Сарајево (фебруар 2025. године),
- ENNA Next BH д.о.о., Сарајево (октобар 2025. године),
- ХЕП Енергија д.о.о., Мостар (октобар 2025. године),
- Danske Commodities BH д.о.о., Сарајево (новембар 2025. године) и
- Интеренерго д.о.о., Сарајево (новембар 2025. године)

Привремена лиценце за обављање дјелатности међународне трговине електричном енергијом с периодом важења од двије године додијељена је правном лицу

- Renewable Energy Solutions BH д.о.о., Бања Лука (септембар 2025. године).

Све лиценце за дјелатност међународне трговине користе се у складу са *Стандардним условима за коришћење лиценце за обављање дјелатности међународне трговине електричном енергијом*. Доношењем ових услова, као стандардног и унапријед познатог скупа регула о правима и обавезама власника лиценце (чије се прихватање потврђује подношењем писане изјаве већ уз сам захтјев за добијање лиценце), ДЕРК је додатно поједноставио и убрзао поступак издавања ове врсте лиценце који је у пракси најбројнији. Тиме је значајно редукована и количина докумената која је раније из формално-процедуралних разлога циркулисала како унутар ДЕРК-а тако и у комуникацији с подносиоцем захтјева и

заинтересованим трећим лицима. Стандардним условима прописано је да је власник лиценце, током њеног коришћења, дужан перманентно испуњавати опште и специфичне критеријуме утврђене Правилником о лиценцама, на основу којих му је лиценца и издата, те о томе ДЕРК-у подносити одговарајуће доказе.

Након пријаве извршених промјена сједишта и адресе, оснивача, оснивачког капитала, као и особа овлашћених за заступање правне особе, у септембру 2025. године, након спроведеног одговарајућег поступка, донесена је Одлука о измјени Одлуке о издавању лиценце за дјелатност међународне трговине електричном енергијом за Green Energy Trading – Трговина зеленом енергијом д.о.о., Читлук.

У јануару 2025. године, због промјене назива субјекта, донијета је Одлука о наставку коришћења привремене лиценце за дјелатност међународне трговине за Коксара д.о.о., Лукавац (ранији назив Глобал Испат коксна индустрија д.о.о., Лукавац).

На захтјев власника лиценце, у мају 2025. године донесена је Одлука о суспензији привремене лиценце за дјелатност међународне трговине за Коксара д.о.о., Лукавац до 12. маја 2026. године. Уважавајући чињеницу да је над имовином Коксаре у новембру 2025. године отворен стечајни поступак, што је ван сваке сумње озбиљна индикација да је власник лиценце престао испуњавати критеријум финансијске способности, ДЕРК је у децембру 2025. године покренуо поступак укидања привремене лиценце издате овом правном лицу. Овај поступак се спроводи на исти начин као и поступак издавање лиценце, што подразумјева упознавање јавности о планираним радњама у поступку и одржавању опште јавне расправе у циљу прибављања коментара јавности и заинтересованих лица.

ДЕРК је 25. децембра 2025. године обавијештен да правно лице Интеренерго д.о.о., Сарајево наставља пословање под називом Kelag International д.о.о., Сарајево, те ће након анализе достављених података размотрити доношење одлуке о наставку коришћења раније издате лиценце за дјелатност међународне трговине под новим називом субјекта.

У Регистру важећих лиценци, 31. децембра 2025. године за дјелатност међународне трговине била су регистрована слjedeћа 23 правна лица: Интеренерго д.о.о., Сарајево; ГЕН-И д.о.о., Сарајево; Alpiq Energija BH д.о.о., Сарајево; Електране Станари д.о.о., Станари; ХСЕ БХ Енергетско предузеће д.о.о., Сарајево; ЈП Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне д.д., Мостар; ЈП Електропривреда Босне и Херцеговине д.д., Сарајево; МХ Електропривреда Републике Српске – Матично предузеће, а.д., Требиње; Energy Financing Team д.о.о., Билећа; Winter Wind д.о.о., Томиславград; Hifa-Oil д.о.о., Тешањ; Wasserkraft д.о.о., Бања Лука; Лагер д.о.о., Посушје; Green Energy Trading – Трговина зеленом енергијом д.о.о., Читлук; Ахро ВН д.о.о., Мостар; Energy Financing Team SE Bileća д.о.о.,

Билећа; MET Energy ВН д.о.о., Бања Лука; Petrol ВН Oil Company д.о.о., Сарајево; Дисам БХ, д.о.о. Сарајево; Renewable Energy Solutions ВН д.о.о., Бања Лука; ENNA Next ВН д.о.о., Сарајево; ХЕП Енергија д.о.о., Мостар и Danske Commodities ВН д.о.о., Сарајево.

Лиценцу за активности независног оператора система посједује Независни оператор система у Босни и Херцеговини, Сарајево, а за обављање дјелатности преноса електричне енергије Електропренос Босне и Херцеговине а.д., Бања Лука. ЈП Комунално Брчко д.о.о., Брчко, поред лиценце за обављање дјелатности трговине и снабдијевања електричном енергијом на територији БиХ, у посједу је и лиценце за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије у Брчко Дистрикту БиХ.

Електропренос Босне и Херцеговине је сваке године, па и ове, у односу на стање из претходне године ажурирао и пријављивао промјене у прегледима објеката које користи у обављању дјелатности преноса електричне енергије, као и у прегледима далековода који нису у његовом власништву и нису у функцији преноса електричне енергије у БиХ, о чему је ДЕРК у марту 2025. године донио одговарајуће закључке.

Крајем априла 2025. године донесен је *Закључак о ажурирању прилогâ Условâ за коришћење Лиценце за дјелатност дистрибуције електричне енергије*, односно прегледâ објеката који се користе за ту дјелатност у Брчко Дистрикту БиХ.

У октобру 2025. године завршени су поступци издавања претходне дозволе за изградњу електроенергетског објекта за производњу електричне енергије на подручју Брчко Дистрикта БиХ за:

- Екоенергија д.о.о., Брчко (ФНЕ Брезово Поље),
- SE-Solar Energy д.о.о., Завидовићи (ФНЕ Ивакићке),
- Екоенергија д.о.о., Брчко (ФНЕ Доњи Рахић – Кладје) и
- Yavuz Company д.о.о., Сребреник (ФНЕ Витановићи).

3.4 Праћење активности лиценцираних субјеката

Државна регулаторна комисија за електричну енергију континуирано прати усклађеност рада лиценцираних субјеката с прописаним условима коришћења лиценци. Праћење активности врши се анализом редовних и ванредних извјештаја које подносе сви лиценцирани субјекти, као и путем посјета власницима лиценци. Власници лиценци подносе годишње, полугодишње, мјесечне и дневне извјештаје о појединим активностима, како оним финансијске, тако и техничке и организационе природе. Такође, доступни су и извјештаји власника лиценци о ванредним погонским догађајима у систему.

Посјете стручног особља ДЕРК-а регулисаним субјектима омогућавају директан увид у њихове документе и активности што има велики значај, нарочито приликом анализе финансијске позиције субјеката са становишта примјене одобрених тарифа,

као и уочавање евентуалних девијација у раду које се не могу препознати у извјештајима.

Током октобра 2025. године обављене су посјете сљедећим регулисаним субјектима:

- Независни оператор система у Босни и Херцеговини,
- Електропренос Босне и Херцеговине и
- ЈП Комунално Брчко.

Спровођење обавеза Независног оператора система у Босни и Херцеговини које су детаљно наведене у *Условима за коришћење Лиценце за активности независног оператора система* предмет су посебне пажње ДЕРК-а. Континуирани регулаторни надзор показује да се одредбе ових Умова у великој мјери поштују. Природно, посебно је анализирано поступање у случајевима поремећаја у електроенергетском систему БиХ, укључујући испаде производних објеката, безнапонска стања сабирница и појаву превисоких напона у електроенергетском систему БиХ.

НОС БиХ је позван да, на Условима прописан начин, правовремено доставља извјештаје о уласку у погон нових и трајни излазак из погона постојећих објеката. Ово је посебно актуелизовано због убрзане динамике изградње и пуштања у погон објеката за производњу електричне енергије из обновљивих извора, али и очекиваног изласка из погона производних објеката који као примарни извор енергије користе угаљ.

НОС-у БиХ је указано да, према правилима која се се односе на *Регистар учесника на велепродајном тржишту електричне енергије у БиХ* (РЕМИТ регистар), тржишни учесник не смије пријавити возни ред и не може ући у дневни распоред уколико није регистрован у овом регистру који води ДЕРК.

У оквиру регулаторног надзора констатовано је да је током 2025. године НОС БиХ иновирао више докумената, укључујући Мрежни кодекс, Тржишна правила и Процедуре за помоћне услуге, које је својим одлукама одобрио ДЕРК. Иновирање ових докумената извршено је у свјетлу интереса и потребе инвестиција у обновљиве изворе и прикључења постројења за складиштење електричне енергије и хибридних постројења на преносну мрежу.

ДЕРК у оквиру регулаторног надзора посебну пажњу посвећује разматрању финансијских показатеља рада НОС-а БиХ, о чему се очитује приликом одлучивања у поступцима одређивања тарифе за рад независног оператора система и тарифа за системску и помоћне услуге (видјети дио 3.6).

У оквиру регулаторног надзора превасходно се истичу обавезе Електропреноса Босне и Херцеговине у изради и правовременој достави планских докумената сваке године – дугорочних планова развоја преносне мреже за период од десет година, као и изради и усвајању годишњих планова инвестиција (видјети дио 3.2). Законом нормирана обавеза Електропријеноса БиХ је да омогући континуирано снабдијевање електричном енергијом по дефинисаним стандардима квалитета. Посебно је истакнута

неопходност планирања развоја преносне мреже и изградње нових преносних водова у областима гдје се очекује интензивна изградња објеката за производњу електричне енергије из обновљивих извора.

ДЕРК већ дужи низ година указује да су напонске прилике у електроенергетском систему БиХ често изнад прописаних вриједности. Ово је један од најозбиљнијих проблема с којим се сусреће преносна мрежа у Босни и Херцеговини. У том смислу неопходан је активнији ангажман Електропреноса БиХ у набавци и уградњи компензационих постројења, односно пригушница. ДЕРК од Електропреноса БиХ тражи ургентно рјешавање овог проблема те правовремене и потпуне информације о свим активностима у оквиру ове изузетно значајне активности.

Електропренос БиХ је поново позван да доношењем одговарајућег правилника успостави нови приступ класификације неплатираних застоја у његовој надлежности. Наиме, осим збирних показатеља, који се прате и на нивоу Компаније редовно достављају ДЕРК-у, потребно је њихово диференцирање до нивоа оперативних подручја, односно теренских јединица. Тиме би се на адекватан начин идентификовали објекти слабије поузданости, што би могло усмјерити инвестиције на потребне локације.

У оквиру регулаторног надзора ДЕРК посебну пажњу посвећује разматрању финансијских показатеља рада Електропреноса БиХ, о чему се очитује приликом одлучивања у поступцима одређивања тарифа за услуге преноса електричне енергије (видјети дио 3.6).

У оквиру регулаторног надзора ЈП Комунално Брчко, ДЕРК је препознао недавни развој законског оквира о електричној енергији у Брчко Дистрикту БиХ. ДЕРК подржава регулисану компанију која у оквиру својих законских и других могућности даје евидентан допринос примјени и спровођењу усвојених аката. Међутим, *Закон о измјени Закона о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине*, који је Скупштина Брчко Дистрикта БиХ усвојила 15. октобра 2025. године, није у складу с одредбама члана 4.2. *Закона о преносу, регулатору и оператеру система електричне енергије у Босни и Херцеговини* којима је дефинисана надлежност ДЕРК-а у погледу Брчко Дистрикта БиХ. ДЕРК је о овој неусклађености упознао Скупштину Брчко Дистрикта БиХ и позвао је да у своје планске активности за 2026. годину приоритетно укључи поновне измјене Закона о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији Брчко Дистрикта БиХ, како би се отклонила наведена неусклађеност.

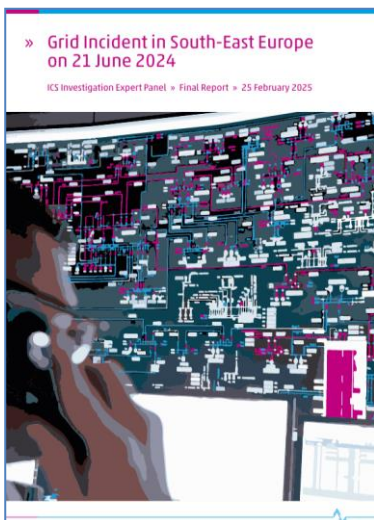
ДЕРК је континуирано указивао на изостанак регулисања међусобних власничко-правних односа између институција Брчко Дистрикта БиХ и ЈП Комунално Брчко у погледу имовине која је у функцији дистрибуције и снабдијевања електричном енергијом. Наглашавана је неопходност потпуног рачуноводственог међусобног раздвајања дјелатности дистрибуције и снабдијевања те њихово раздвајање од других дјелатности које

нису везане за електроенергетски сектор (производња и дистрибуција воде, одржавање и уређење јавних површина те прикупљање, одвоз и депоновање комуналног отпада).

ДЕРК у оквиру регулаторног надзора посебну пажњу посвећује разматрању финансијских показатеља рада ЈП Комунално Брчко, о чему се очитује приликом одлучивања у поступцима одређивања тарифних ставова за услуге дистрибуције електричне енергије и тарифних ставова за снабдијевање електричном енергијом у оквиру универзалне услуге у Брчко Дистрикту БиХ (видјети дио 3.6).

3.5 Технички аспект рада електроенергетског система

Електроенергетски систем БиХ је током протекле године радио стабилно и без већих потешкоћа. Свим корисницима система омогућен је функционалан рад у складу с дефинисаним стандардима квалитета. Сви планирани, као и накнадно захтијевани радови у преносној мрежи у функцији одржавања, извршени су у потпуности.

Коначни извјештај о инциденту у електроенергетској мрежи у југоисточној Европи који се догодио 21. јуна 2024. године (видјети Извјештај о раду ДЕРК-а у 2024. години) надлежни Стручни савјет, који је основао ЕНТСО-Е, објавио је 25. фебруара 2025. године. Извјештај је припремљен у складу с документом ЕНТСО-Е *Скала класификације инцидента* и (прилагођеном) *Уредбом Комисије (ЕУ) 2017/1485 о успостављању смјерница за погон електроенергетског преносног система*. Према објављеном извјештају, до регионалног распада система довели су испади два 400 kV далековода (ДВ Подгорица 2 – Рибаревине и ДВ Земблак – Кардиа) због кратких спојева узрокованих скраћењем растојања између фазних водича и вегетације испод далековода. Током 2025. године десила су се два озбиљна инцидента у синхронном подручју континенталне Европе.⁵

⁵ 28. априла 2025. године, у 12:33 дошло је до потпуног распада електроенергетских система Шпаније и Португалије, који је трајао 10 сати. Мало подручје у Француској близу шпанске границе такође је доживјело прекид у напајању у ограниченом трајању. Ово је био најозбиљнији инцидент који се догодио у европском електроенергетском систему у више од 20 година.

18. маја 2025. године, у 04:59, у електроенергетском систему Сјеверне Македоније дошло је до одвајања напонских нивоа 400 kV и 110 kV, што је довело до губитка стабилности, напајања и 100% оптерећења у преносној мрежи 110 kV, док је преносна мрежа 400 kV остала у функцији. Тог дана, бугарско контролно подручје било је у стању приправности осам сати због превисоких напона у западном дијелу њиховог система. Обнова система завршена је до 07:47 истог дана.

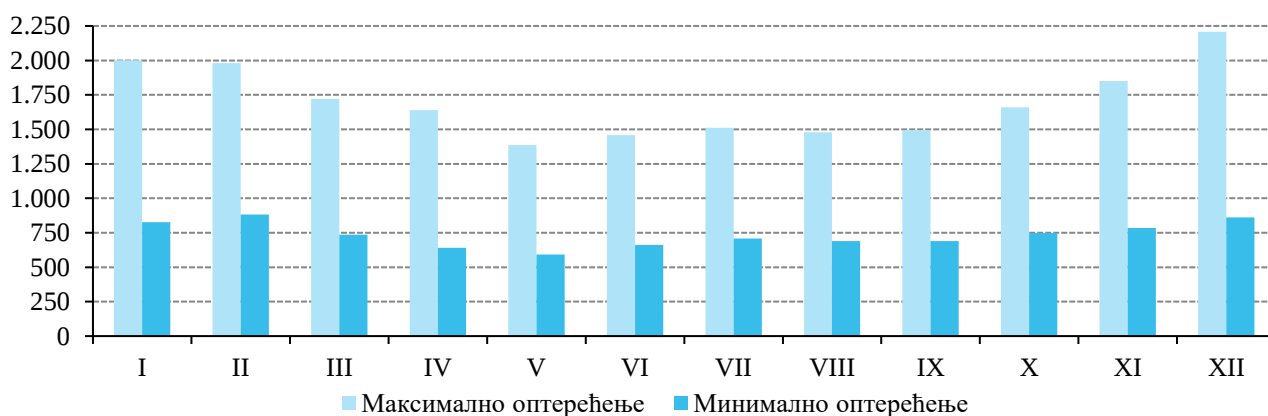
У оба случаја остатак електроенергетског система континенталне Европе, укључујући Босну и Херцеговину, није доживио значајније поремећаје. Тим поводима ЕНТСО-Е је основао два стручна савјета чија је задаћа истражити основне узроке инцидента, изградити свеобухватну анализу, те објавити коначни извјештај. Привремени (чињенични) извјештај о инциденту на Пиринејском полуострву објављен је 3. октобра 2025. године, а о инциденту у Сјеверној Македонији 10. новембра 2025. године.

Максимално сатно оптерећење електроенергетског система БиХ у 2025. години од 2.209 MW забиљежено је 31. децембра 2025. године у осамнаестом сату. Тиме је премашен ранији историјски максимум од 2.207 MW из истог сата и дана 2014. године. Највећа дневна потрошња од 43.051 MWh електричне енергије остварена је 30. децембра 2025. године. Минимално сатно оптерећење од 591 MW забиљежено је у четрнаестом сату 14. маја 2025. године, што је за 6 MW мање од ранијег најмањег сатног оптерећења у неколико претходних деценија, које је остварено у четвртом сату 12. јуна 2023. године. Најмања дневна потрошња од 18.703 MWh забиљежена је 1. маја 2025. године.

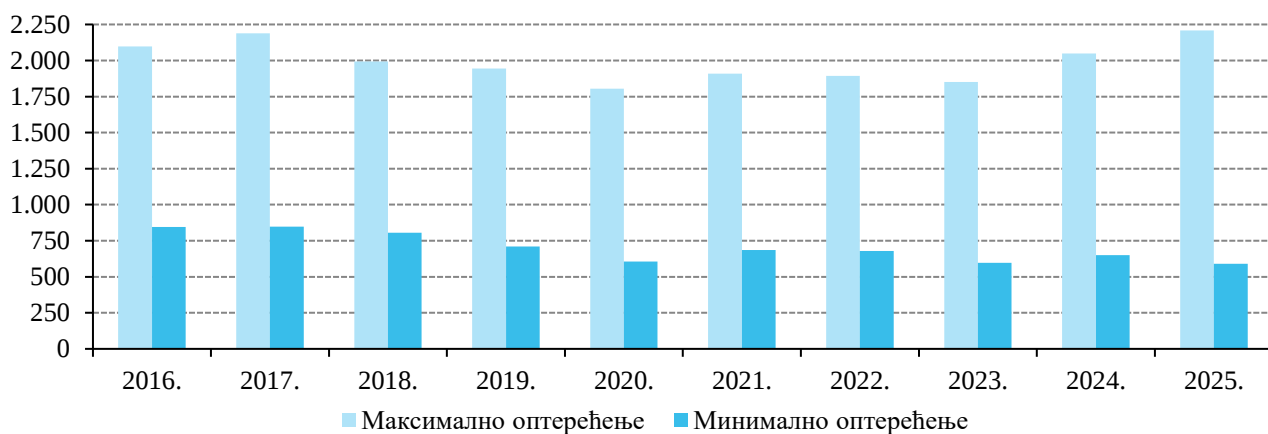
Максимално и минимално сатно оптерећење током 2025. године приказано је на слици 1, а за претходних десет година на слици 2.

Нежељена одступања од декларисаних програма размјене са сусједним електроенергетским системима у 2025. години износила су укупно 110,75 GWh за сате у којим је регистрован мањак у регулационом подручју БиХ, а за сате када је регистрован вишак електричне енергије укупно 45,10 GWh. Мјесечна одступања електроенергетског система БиХ у 2025. години приказана су на слици 3.

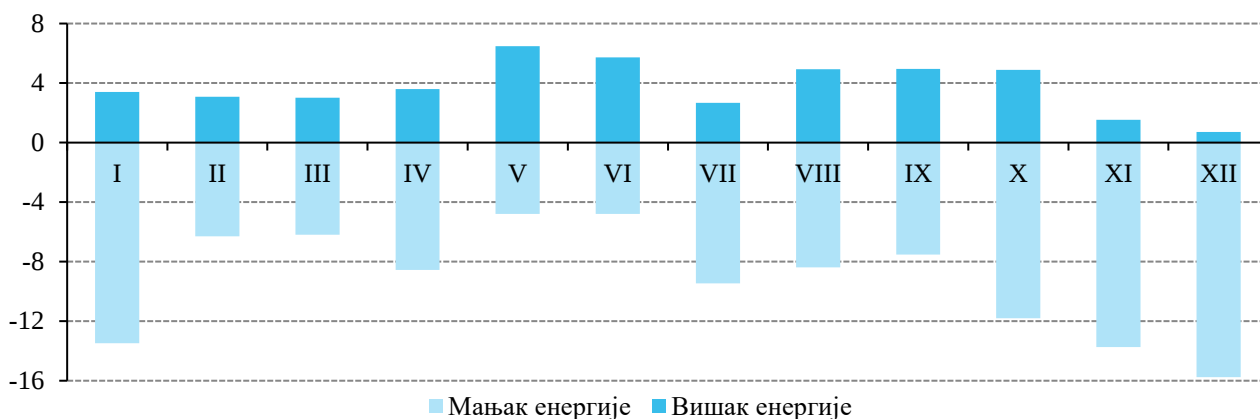
Слика 1. Максимално и минимално сатно оптерећење у 2025. години, по мјесецима (MW)

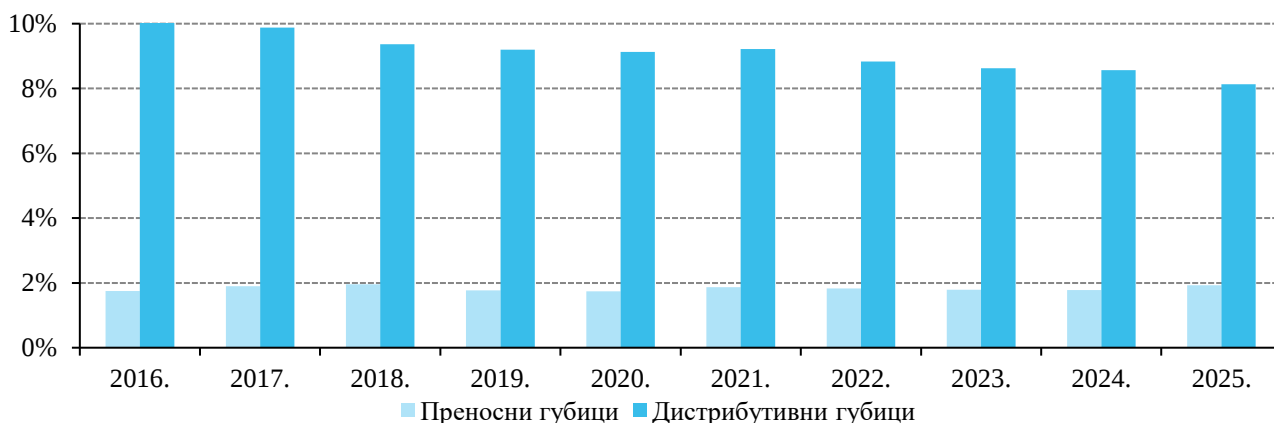
Слика 2. Максимално и минимално сатно оптерећење у периоду 2016 – 2025. година (MW)

Слика 3. Мјесечна одступања електроенергетског система БиХ у 2025. години (GWh)

Слика 4. Преносни и дистрибутивни губици

У јуну 2025. године забиљежен је максимални сатни мањак електричне енергије (одступање ‘надоље’) у износу 172 MWh/h, као и максимални вишак (одступање ‘нагоре’) у износу 199 MWh/h.

Укупна електрична енергија на преносној мрежи износила је 18.126 GWh, што је 1,83% мање него у 2024. години. Преносни губици износили су 350 GWh, односно 1,93% од укупне енергије у преносном систему. У 2025. години дистрибутивни губици су износили 914,58 GWh или 8,13% у односу на укупну дистрибутивну потрошњу, што је најнижи ниво у историји електроенергетског сектора БиХ. Проценат преносних и дистрибутивних губитака у периоду 2016 – 2025. година приказан је на слици 4.

Пумпна хидроелектрана ПХЕ Чапљина је из преносног система преузела 52 GWh, а укупна производња ове електране износила је 173 GWh електричне енергије.

Подаци о неиспорученој електричној енергији ENS (енгл. *Energy Not Supplied*) усљед непланираних застоја у преносном систему ($ENS_{\text{непл}}$), као и усљед планираних застоја ($ENS_{\text{пл}}$) у претходних пет година, дати су у табели 1.

Табела 1. Неиспоручена електрична енергија услед застоја на преносној мрежи

	2021.		2022.		2023.		2024.		2025.	
	MWh	min	MWh	min	MWh	min	MWh	min	MWh	min
ENS _{непл}	678,07	14.788	664,03	9.086	1.063,92	12.407	5.792,13	42.941	529,28	6.578
ENS _{пл}	690,82	9.503	1.029,15	13.835	649,75	15.095	1.007,27	15.903	1.086,93	18.731
Укупно	1.368,89	24.291	1.693,18	22.921	1.713,67	27.502	6.799,40	58.844	1.616,21	25.309

Табела 2. Просјечно трајање прекида на преносној мрежи по мјесецима (min)

Мјесец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
АИТ ₂₀₂₁	0,4481	0,7509	3,9080	2,1174	3,9190	5,1968	4,4001	5,9464	4,9027	5,9328	4,5592	3,7586
АИТ ₂₀₂₂	0,2022	0,2739	3,7850	0,6587	17,4503	3,6111	3,6504	3,5146	0,0283	7,2689	2,1352	2,9838
АИТ ₂₀₂₃	0,0000	18,7327	3,0766	2,3987	0,9050	1,2518	5,4480	0,7141	2,0729	7,7161	0,1479	0,3243
АИТ ₂₀₂₄	1,1069	4,0361	5,8034	6,3806	9,3486	118,5551	3,3927	2,6348	6,1038	3,6341	2,6440	117,3645
АИТ ₂₀₂₅	0,7903	0,3898	3,7921	0,9533	9,8808	8,4055	0,1111	13,5516	8,6969	6,9755	8,0548	0,0909

Табела 2 садржи податке о континуитету напајања, односно просјечном трајању прекида на високонапонској преносној мрежи АИТ (енгл. *Average Interrupted Time*).

Током 2025. године реализовано је више уговора о изградњи, реконструкцији и санацији преносних објеката, чиме се повећава сигурност снабдијевања купаца електричне енергије.

На преносну мрежу је прикључено више вјетроелектрана и соларних фотонапонских електрана.

Нова трафостаница ТС 110/30 kV Иван Седло, која је изграђена ради прикључења истоимене вјетроелектране инсталисане снаге 25 MW, у погон је пуштена 13. фебруара 2025. године. Трафостаница је на преносну мрежу прикључена по систему улаз – излаз на 110 kV далековод електровучна подстанција (ЕВП) Коњиц – Пазарић, чиме су формирана два нова далековода, ДВ 110 kV ЕВП Коњиц – Иван Седло и ДВ 110 kV Иван Седло – Пазарић. Производња електричне енергије у вјетроелектрани Иван Седло почела је 27. фебруара 2025. године.

У трафостаници ТС 220/20 kV Ходово, која је у погон пуштена 2024. године и преко које је на електропреносни систем током исте године прикључена I и II фаза фотонапонске електране Есо-Wat, 8. априла 2025. године прикључена је и III фаза, чија је инсталисана снага 12 MW, чиме је укупна инсталисана снага ове електране достигла 104,47 MW.

28. маја 2025. године почела је производња електричне енергије у фотонапонској електрани Бротњо 1 и 2 инсталисане снаге 9,98 MW, прикључене на преносну мрежу преко трафостанице ТС 110/20 kV Бротњо, која је директно спојена на трафостаницу ТС 110/x kV Читлук 2.

Нова трафостаница ТС 110/20 kV Полог у погон је пуштена 13. јуна 2025. године. Изграђена је ради прикључења фотонапонских електрана: Полог инсталисане снаге 7,99 MW (чији је власник Позитрон д.о.о., Мостар), Плаво сунце 55, 56, 57, 58 и 59 инсталисане снаге 20 MW (чији је власник ЕССО Solar Energy д.о.о., Читлук) и Плаво сунце 2, 3, 52, 53 и 54 инсталисане снаге 20 MW (чији је власник МИМ енергија д.о.о., Читлук). Трафостаница је на преносну мрежу прикључена по систему улаз – излаз на 110 kV далековод Мостар 4 – Широки Бријег, чиме су формирана два нова далековада, ДВ 110 kV Мостар 4 – Полог и ДВ 110 kV Полог – Широки Бријег. Преко ове трафостанице електрична енергија инјектира се у преносни систем од 14. јуна 2025. године.

На сличан начин, по систему улаз – излаз на 110 kV далековод Горњи Бришник – Посушје, 16. децембра 2025. године прикључена је трафостаница ТС 110/33 kV Оштрц, чиме су формирана два нова далековада, ДВ 110 kV Горњи Бришник – Оштрц и ДВ 110 kV Оштрц – Посушје. Тиме је омогућено прикључење на електропреносни систем вјетроелектране Оштрц, чија је укупна инсталисана снага 28,8 MW (6×4,8 MW). Производња електричне енергије у овој вјетроелектрани почела је 25. децембра 2025. године.

Услуге аутоматске резерве за поновну успоставу фреквенције (aFRR) у 2025. години су пружали ЈП Електропривреда Босне и Херцеговине д.д., Сарајево и МХ Електропривреда Републике Српске – Матично предузеће, а.д., Требиње. Током године ручна резерва за поновну успоставу фреквенције (mFRR) ангажована је 341 пута (у смјеру ‘нагоре’ 227 пута, од чега 57 пута у септембру, а у смјеру ‘надолје’ 114 пута, од чега 21 пут у августу. Ипак, номинована количина ручне резерве за поновну успоставу фреквенције често није била у потребном опсегу.

У 2025. години, догодило се 411 испада на 400 kV, 220 kV и 110 kV преносној мрежи, од чега 97 испада 400 kV далековада, 144 испада 220 kV далековада и 153 испада 110 kV далековада. Десило се и 11 испада трансформатора 400/220 kV, 400 MVA, два испада трансформатора 400/110 kV, 300 MVA те четири испада трансформатора 220/110 kV, 150 MVA.

У протеклој години регистровано је 59 испада термоблокова и девет испада хидрогенератора. Недостајућа енергија у систему надокнађивана је ангажовањем ручне резерве за поновну успоставу фреквенције.

Током 2025. године у електроенергетском систему Босне и Херцеговине безнапонско стање сабирница је регистровано 60 пута, од чега 44 пута на 400 kV сабирницама у укупном трајању од 227 сата и 13 минута, једанпут на 220 kV сабирницама у трајању од 32 сати и 26 минута и 15 пута на 110 kV сабирницама у трајању од 8 сати и 27 минута. Њихов највећи број догодио се у периоду од маја до септембра, када је и регистрован доминантан број атмосферских пражњења, што је у већини случајева био разлог безнапонског стања.

Као и претходних година, и у 2025. години напонске прилике у електроенергетском систему су често биле изнад вриједности прописаних Мрежним кодексом, посебно у 400 kV и 220 kV мрежи. Највиши напон у 400 kV мрежи регистрован је у трафостаници ТС Сарајево 10 у априлу, када је измјерен напон од 455,22 kV. У августу је у трафостаници ТС Јајце 2 измјерен највиши напон у 220 kV мрежи (262,47 kV). У истој трафостаници је у јуну измјерен највиши напон на 110 kV мрежи од 124,04 kV.

Главни узрок настанка и трајања превисоких напона су слабо оптерећени 400 kV далеководи у периодима мале потрошње, који генеришу велику количину реактивне енергије. Појава превисоких напона је проблем регионалног карактера, те се стога и рјешења овог проблема траже и на нивоу регије. У циљу доприноса дугорочном и квалитетном рјешењу овог проблема ДЕРК и даље инсистира на спровођењу инвестиционих активности за уградњу пригушница у електроенергетски систем БиХ, поред спровођења свих других мјера за одржавање напона у дозвољеним границама.

Квалитет рада електроенергетског система прати се анализом података Електропреноса БиХ о техничким аспектима рада преносног система, који се поред показатеља континуитета напајања потрошача ENS и AIT исказују и показатељима SAIFI и SAIDI.

Показатељи SAIFI и SAIDI се добијају праћењем броја и трајања застоја у објектима Електропреноса БиХ, који су за последицу

Табела 3. SAIFI и SAIDI показатељи за преносну мрежу

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
SAIFI	Планирани застоји	0,47	0,51	0,57	0,59	0,56
	Непланирани застоји	0,74	0,75	0,86	1,97	0,52
	Укупно	1,21	1,26	1,43	2,56	1,08
SAIDI	Планирани застоји (min/купцу)	51,78	61,69	66,69	71,60	77,93
	Непланирани застоји (min/купцу)	26,39	30,62	61,69	231,82	39,75
	Укупно (min/купцу)	78,17	92,32	128,37	303,42	117,68

Табела 4. SAIFI и SAIDI показатељи за преносну мрежу укључујући и испаде средњенапонских одвода узроковане застојима у дистрибутивној мрежи

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
SAIFI	Планирани застоји	2,96	2,67	3,56	4,23	3,74
	Непланирани застоји	4,47	3,94	4,92	5,40	3,36
	Укупно	7,43	6,61	8,48	9,63	7,11
SAIDI	Планирани застоји (min/купцу)	205,69	316,50	287,72	329,83	500,23
	Непланирани застоји (min/купцу)	359,62	279,45	420,95	712,38	531,24
	Укупно (min/купцу)	565,31	595,95	708,67	1.042,21	1.031,47

SAIFI (енгл. System Average Interruption Frequency Index) означава просјечан број прекида напајања по купцу током године.

SAIDI (енгл. System Average Interruption Duration Index) означава просјечно трајање прекида напајања у минутима по купцу током године.

имали прекид снабдијевања купаца директно прикључених на преносну мрежу и/или безнапонско стање средњенапонских одвода у трајању дужем од три минуте.

У табелама 3 и 4 представљени су показатељи SAIFI и SAIDI за претходних пет година. Табела 3 узима у обзир само застоје узроковане дешавањима на мрежи у надлежности Електропреноса БиХ, а табела 4 и застоје на средњенапонским одводима у трансформаторским станицама Електропреноса БиХ узроковане поремећајима у дистрибутивној мрежи, који су знатно неповољнији, с обзиром на разгранатост и величину дистрибутивне мреже, као и њену чешћу подложност различитим врстама кварова.

Основни подаци о електроенергетском систему БиХ дати су у Прилогу А, а карта система у Прилогу Б.

3.6 Поступци одређивања тарифа

Тарифе за услуге преноса електричне енергије

Током 2025. године Електропренос Босне и Херцеговине није поднио захтјев за измјену тарифа за пренос електричне енергије. У оквиру континуираног регулаторног надзора и праћења рада Електропреноса БиХ, Државна регулаторна комисија за електричну енергију је констатовала да приходи које остварује регулисана компанија могу покрити актуелне трошкове.

Није занемарена чињеница да је ниво veleпродајних цијена у регији довео до повећања прихода које Електропренос БиХ остварује кроз аукције за додјелу прекограничних преносних капацитета. Тако је по основу годишњих аукција за 2023. годину (које су одржане у децембру 2022. године) оприходовано 17.166.909 КМ. У 2023. години приходи од мјесечних аукција били су 15.953.458 КМ, а од дневних и унутардневних 1.597.863 КМ. Приход на основу годишњих аукција за 2024. годину, које су одржане у децембру 2023. године је 14.635.393 КМ. Приходи од мјесечних аукција у 2024. години били су 17.447.834 КМ, а од дневних и унутардневних 4.185.312 КМ. Резултат годишњих аукција за 2025. годину, које су одржане у децембру 2024. године, је чак 27.350.378 КМ.

Током 2025. године приходи од мјесечних аукција били су 19.307.548 КМ, а од дневних и унутардневних 1.897.271 КМ. По основу годишњих аукција за 2026. годину (које су одржане у децембру 2025. године) оприходовано је 15.246.719,70 КМ. До 2022. године сав приход од аукција је износио шест до седам милиона КМ годишње (видјети дио 3.7).

Стога и даље важи Одлука ДЕРК-а која је у примјени од 1. маја 2017. године. Дакле, дио преносне мрежарине који се односи на енергију и даље износи 0,578 фенинга/kWh, а дио преносне мрежарине који се односи на снагу износи 1,472 КМ/kW (просјечна преносна мрежарина износи 0,889 фенинга/kWh).

Правила ДЕРК-а омогућавају Електропреносу Босне и Херцеговине да, на основу актуелних финансијских и енергетских величина, према својој процјени, достави нови захтјев за одобрење тарифе за услуге преноса електричне енергије.

Тарифа за рад независног оператора система; тарифе за системску и помоћне услуге

У складу са законом прописаном обавезом да сваке године подноси на увид захтјеве за приходе и расходе за наредну годину, као и трошкове које намјерава зарачунати својим тарифама, Независни оператор система у Босни и Херцеговини је својим актом од 24. октобра 2025. године поднио захтјев у оквиру којег је предочио и образложио планиране приходе, расходе и трошкове за 2026. годину. НОС БиХ је овај захтјев ревидовао својим обраћањем од 15. новембра 2025. године.

Потребни приход за 2025. годину затражен је у износу од 15.277.047 КМ, тражена тарифа за рад независног оператора система која се плаћа за електричну енергију инјектирану у преносни систем износи 0,0103 фенинга/kWh (повећање 22,62%), а тарифа која се плаћа за електричну енергију преузету из преносног система износи 0,1314 фенинга/kWh (повећање 20,33%). Предложена тарифа за системску услугу износи 1,4087 фенинга/kWh, што је 194,15% више од тарифе за системску услугу која је одређена у претходном тарифном поступку који је окончан 26. децембра 2024. године.

Формална јавна расправа у овом тарифном поступку, у којем су поред регулисане компаније активно учествовала три умјешача, одржана је 27. новембра 2025. године у Тузли. Учесницима у поступку 3. децембра 2025. године достављен је *Извјештај водитеља поступка* на коментар.

На основу Извјештаја водитеља поступка, коментара регулисане компаније и умјешача, те након изведених анализа захтијеваних трошкова и расхода и свих других доступних материјала, Државна регулаторна комисија за електричну енергију је 23. децембра 2025. године донијела *Одлуку о тарифи за рад независног оператора система* и *Одлуку о тарифама за системску и помоћне услуге*, које се примјењују од 1. јануара 2026. године.

Независном оператору система у Босни и Херцеговини одређен је потребни годишњи приход за 2026. годину у износу од 14.119.425 КМ. Одлуком је дефинисано да тарифа за рад независног оператора система која се плаћа за електричну енергију инјектирану у преносни систем износи 0,0095 фенинга/kWh (повећање 13,10%), а тарифа за рад независног оператора система која се плаћа за електричну енергију преузету из преносног система износи 0,1171 фенинга/kWh (повећање 7,23%).

Одлуком о тарифама за системску и помоћне услуге одређен је финансијски обим системске услуге у 2026. години у износу од

93.884.394 KM. Приликом утврђивања тарифе за системску услугу, на основу доступних података констатовано је да је могуће извршити смањење тарифе за системску услугу. Имајући у виду актуелне чињенице и поштујући принцип обазривости због утицаја великог броја варијабли на приходе и расходе у балансном механизму, Комисија се определијелила за задржавање тарифе за системску услугу на постојећој вриједности 0,4789 фенинга/kWh, уз најаву да ће се по потреби, у одговарајућем тренутку, приступити њеном подешавању.

Тарифе за купце у Брчко Дистрикту БиХ

Поступак одређивања тарифних ставова за услуге дистрибуције електричне енергије и тарифних ставова за снабдијевање електричном енергијом у оквиру универзалне услуге у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине покренут је 17. децембра 2024. године, по захтјеву који је регулисана компанија доставила 16. децембра 2024. године.

Јавно предузеће за комуналне дјелатности Комунално Брчко, као јавни снабдјевач на подручју Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине који сву електричну енергију за снабдијевање својих купаца набавља на veleпродајном тржишту електричне енергије, затражило је повећање тарифа које су у примјени од 1. марта 2023. године, односно измјене одлука о тарифама којим би се омогућило:

- повећање дистрибутивне мрежарине од 27,5% за све купце,
- повећање просјечне цијене снабдијевања у оквиру универзалне услуге – за домаћинства 24%, а 16,6% за категорију ‘остала потрошња’ односно комерцијалне купце прикључене на напон 0,4 kV чија годишња потрошња не прелази 35.000 kWh,
- остварење добити у вриједности од 2% од трошкова набавке електричне енергије за снабдијевање у оквиру универзалне услуге и
- повећање тарифног елемента накнаде за мјерно мјесто.

Регулисана компанија као главни разлог захтјева за покретање тарифног поступка навела је повећање набавне цијене електричне енергије за 2025. годину на износ 17,6024 фенинга/kWh, што је 21,4% више од уговорене цијене за 2023. и 2024. годину.

Формална јавна расправа у овом тарифном поступку, у којем није било умјешача, одржана је у Брчком 21. јануара 2025. године. *Извјештај водитеља поступка* достављен је подносиоцу захтјева 27. јануара 2025. године, који је својим обраћањем 31. јануара 2025. године саопштио да је тарифни поступак спроведен коректно те да предложене тарифе у највећој мјери одражавају трошкове његовог пословања.

ДЕРК је 11. фебруара 2025. године донио *Одлуку о тарифама за услуге дистрибуције електричне енергије у Брчко Дистрикту БиХ*, као и *Одлуку о тарифама за снабдијевање електричном енергијом у оквиру универзалне услуге у Брчко Дистрикту БиХ*, које се примјењују од 1. марта 2025. године.

Просјечна тарифа за дистрибуцију електричне енергије повећана је 21,5% и износи 7,11 фенинга/kWh.

Просјечна цијена електричне енергије за купце који се снабдијевају у оквиру универзалне услуге повећана је 9%, те за домаћинства износи 21,96 фенинга/kWh, а за ‘осталу потрошњу’, односно комерцијалне купце прикључене на напон 0,4 kV и чија годишња потрошња не прелази 35.000 kWh, износи 24,26 фенинга/kWh.

При доношењу одлука, ДЕРК је имао у виду мјере Владе Брчко Дистрикта БиХ којим се угроженим купцима субвенционише дио трошкова за утрошену електричну енергију, чиме је обухваћено преко 37% домаћинстава.

Јавно предузеће за комуналне дјелатности Комунално Брчко се новим захтјевом за покретање поступка одређивања тарифних ставова за услуге дистрибуције електричне енергије и тарифних ставова за снабдијевање електричном енергијом у оквиру универзалне услуге у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине обратило 27. новембра 2025. године, по којем је ДЕРК 4. децембра 2025. године донио Закључак о покретању поступка.

Комунално Брчко у свом захтјеву затражило је:

- одобравање потребног годишњег прихода за дјелатност дистрибуције електричне енергије у износу од 18.781.074 KM за 2026. годину, уз преподешавање важећих тарифних ставова у оквиру одобрених трошкова на начин да се просјечна мрежарина укључујући све напонске нивое задржи на постојећој вриједности 7,11 фенинга kWh и
- повећање просјечне цијене снабдијевања у оквиру универзалне услуге за 11,34%, и то за домаћинства 10,85%, а 14,23% за категорију ‘остала потрошња’.

Као главни разлог захтјева за покретање тарифног поступка наведено је повећање набавне цијене електричне енергије за 2026. годину, као и повећање трошкова дистрибуције.

Формална јавна расправа у овом тарифном поступку, у којем ни овај пут није било умјешача, одржана је у Брчком 18. децембра 2025. године. *Извјештај водитеља поступка* достављен је подносиоцу захтјева 29. децембра 2025. године.

Доношење одлука о тарифама за услуге дистрибуције те о тарифама за снабдијевање електричном енергијом у оквиру универзалне услуге у Дистрикту планирано је за средину јануара 2026. године, како би њихова примјена почела од 1. фебруара 2026. године.

3.7 Тржиште електричне енергије

У Босни и Херцеговини произведено је 14.540 GWh електричне енергије у 2025. години, што је 14 GWh, односно 0,1% мање у односу на претходну годину.

Другу годину заредом хидролошки услови су били изразито неповољни, те је производња у хидроелектранама прикљученим на преносни систем смањена за 299 GWh, односно 6,3%, и износила је 4.433 GWh.

Производња у термоелектранама на угаљ у односу на претходну годину смањена је за 6,5% и износила је 7.934 GWh, што је најмања производња од 2006. године. Тиме је њихов удио у укупној производњи пао на 54,6%. Док је у термоелектрани Станари забиљежено повећање производње за 2,9%, остале четири термоелектране су имале мању производњу него претходне године.

Производња у вјетроелектранама прикљученим на преносни систем износила је 648 GWh, што је за 256 GWh или 65,1% више него у 2024. години. Од 27. фебруара 2025. године у привременом погону се налази нова вјетроелектрана Иван Седло у општини Хаџићи, инсталисаног капацитета 25 MW, а од 18. децембра вјетроелектрана Оштрц у општини Посушје чији је инсталисани капацитет 28,8 MW.

Током 2025. године на преносни систем прикључено је више нових соларних фотонапонских електрана и проширена једна постојећа, чиме је укупни инсталисани капацитет соларних електрана прикључених на електропреносни систем достигао износ од 306 MW. Њихова укупна производња износила је 474 GWh, што је повећање од 127%.

Производња електричне енергије из обновљивих извора у електранама прикљученим на дистрибутивни систем износила је 1.042,43 GWh, што је 46,8% више него у 2024. години. Ово повећање резултат је значајног повећања производње дистрибутивних соларних (фотонапонских) електрана, које су произвеле 681,68 GWh, односно 75,8% више него у 2024. години. Мале хидроелектране су произвеле 350,79 GWh, што је 12,3% више него претходне године.

У четири постојеће електране на биомасу и биогас произведено је 9,96 GWh (9,98 GWh у 2024. години). У електранама индустријских произвођача укупно је произведено 8,64 GWh, што је значајно мање од 26,46 GWh, колико је произведено у претходној години.

Дакле, евидентан је динамичан раст инсталисаног капацитета соларних електрана и њихове производње, која је достигла укупно 1.156 GWh, мада одређени дио капацитета (према процјенама око 50 MW) и произведених количина енергије из ових извора није могуће прецизно евидентирати, због специфичног статуса производње електричне енергије за властите потребе. Када се на производњу соларних електрана дода укупна производња вјетроелектрана, долази се до износа 1.804,28 GWh, чиме производња ових неуправљивих обновљивих извора достиже значајних 12,4% укупне производње електричне енергије у Босни и Херцеговини.

Производња електричне енергије из свих обновљивих извора у Босни и Херцеговини износила је 6.597,62 GWh, што представља 53,5% у односу на укупну потрошњу електричне енергије, што је изнад просјека држава чланица Европске уније, који је у 2024. години износио 47,5%.

Структура производње током претходних десет година приказана је на слици 5, а на слици 6 структура потрошње електричне енергије у Босни и Херцеговини.

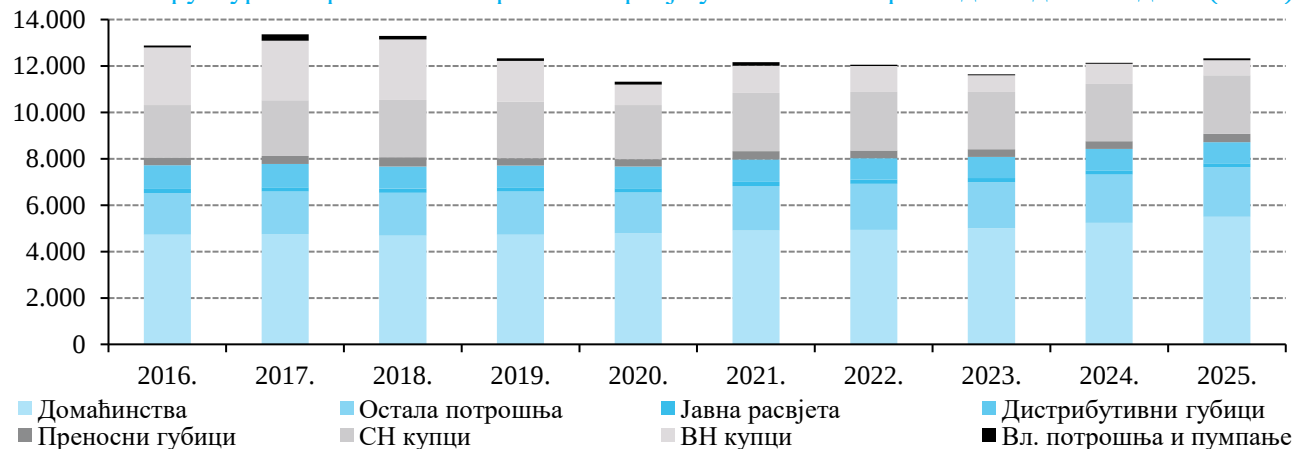
Укупна потрошња електричне енергије износила је 12.330 GWh и повећана је за 199 GWh, односно 1,6% у односу на претходну годину. Потрошња купаца прикључених на преносни систем (ВН купци) смањена је чак за 24,4% и износила је 650 GWh. Ово је последица изостанка потрошње једног од највећих купаца електричне енергије у Босни и Херцеговини – Metalleghe Silicon д.о.о., Мркоњић Град, односно гашења производње у његовим металуршким творницама у Јајцу и Мркоњић Граду.

С друге стране, дистрибутивна потрошња биљежи пораст, те је износила 11.252 GWh, што је 349 GWh или 3,2% више него претходне године. Највећи пораст и ове године забиљежен је код домаћинстава (4,9%), гдје се електрична енергија у све већем обиму користи за гријање и хлађење простора. Пораст

Слика 5. Структура производње електричне енергије у БиХ током претходних десет година (GWh)

Слика 6. Структура потрошње електричне енергије у БиХ током претходних десет година (GWh)

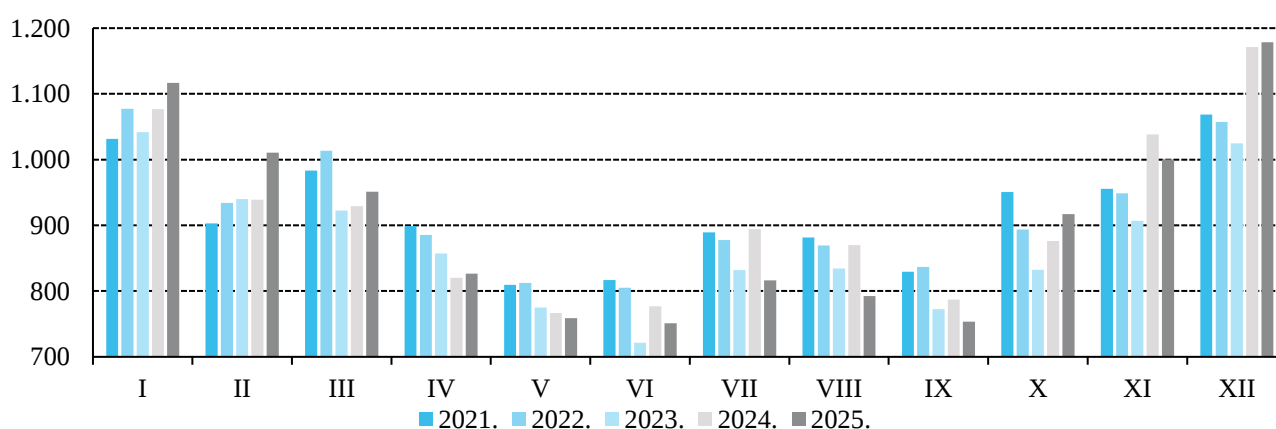

потрошње је забиљежен код купаца прикључених на 35 kV напон (4,4%) и 10 kV напон (1,9%), те за 2,7% у категорији ‘остала потрошња’ (комерцијални купци прикључени на 0,4 kV). Смањена је потрошња јавне расвјете за 2,5%. Потрошња домаћинстава од 2018. године континуирано расте, те је у 2025. години износила 5.501 GWh, што је 50,1% од укупне потрошње крајњих купаца.

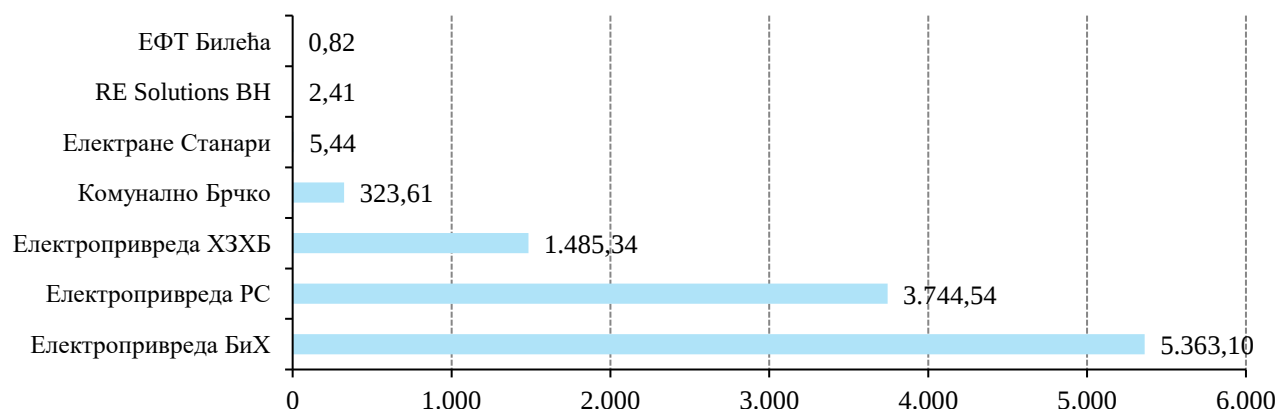
Укупно преузимање електричне енергије из преносног система износило је 10.925 GWh, што је 34 GWh, односно 0,3% мање у односу на 2024. годину. У досадашњем развоју електроенергетског система Босне и Херцеговине укупна потрошња електричне енергије и преузимање енергије из преносног система показивали су исту тенденцију кретања, односно исти смјер промјене. Ова година представља прекретницу јер се први пут догађа да је укупна потрошња електричне енергије повећана, док је истовремено преузимање енергије из преносног система смањено, што указује на растући обим производње из дистрибутивних извора и њихов све већи удио у покривању потрошње.

Подаци о енергији која је преузета из преносног система БиХ приказани су на слици 7 по мјесецима те на слици 8 по снабдјевачима.

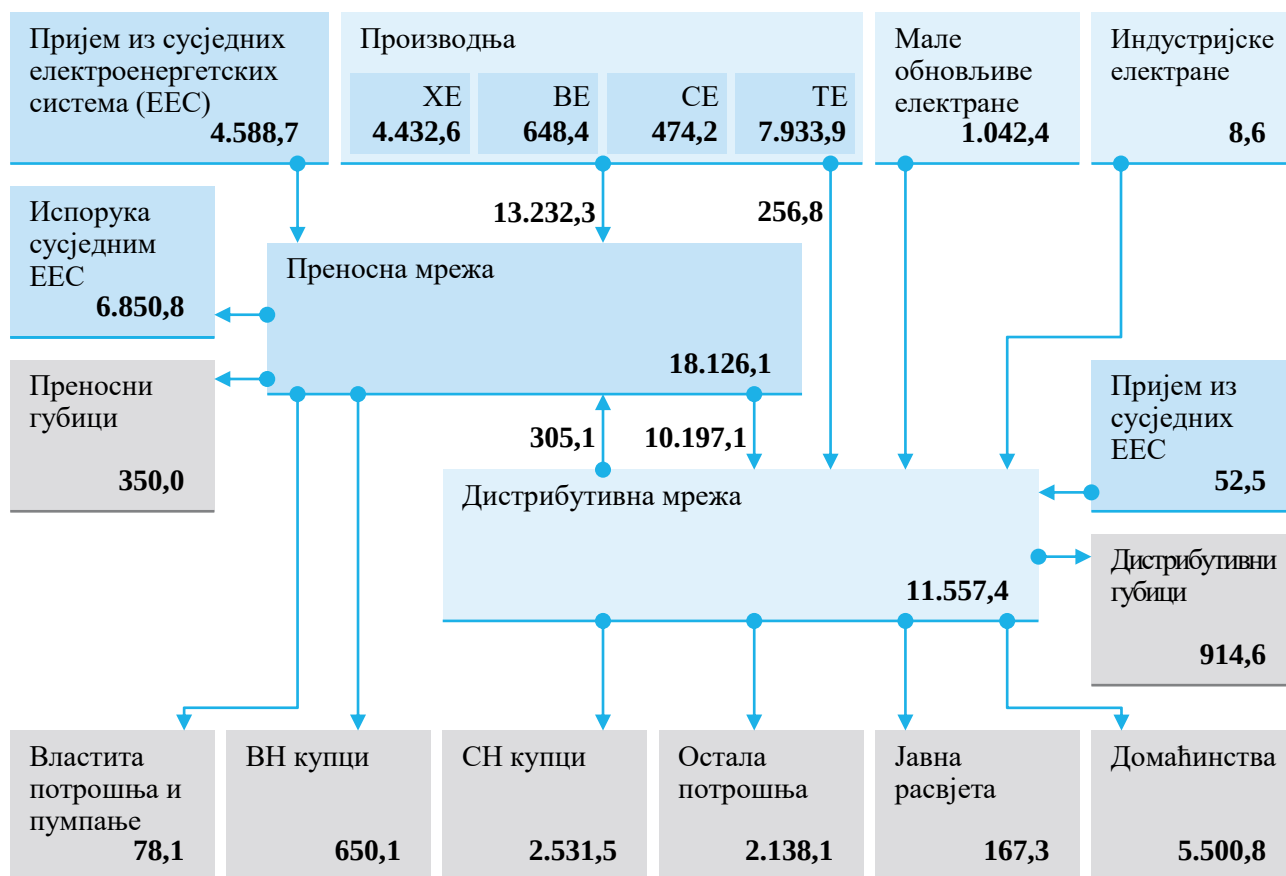
Слика 7. Енергија преузета у БиХ с преносне мреже – мјесечни подаци (GWh)

Слика 8. Енергија преузета с преносне мреже у 2025. години, по снабдјевачима (GWh)

Слика 9. Остварене билансне величине у 2025. години (GWh)

Разлика укупне производње и потрошње, тј. билансни суфицит у 2025. години износио је 2.210 GWh, што Босну и Херцеговину позиционира на друго мјесто у југоисточној Европи, иза Грчке (око 2.500 GWh) и испред Бугарске (1.300 GWh).

Преглед билансних електроенергетских величина остварених у 2024. години дат је на слици 9. Детаљне билансне величине и електроенергетски показатељи Босне и Херцеговине дати су у прилозима Ц и Д.

Тржиште електричне енергије у Европи

Просјечна годишња цијена електричне енергије на тржишту дан унапријед Мађарске берзе (HUPX DAM индекс), након изразитог скока у 2022. години, је током претходне три године била стабилна, задржавајући се у уском опсегу од 100 до 109 €/MWh. У 2025. години она је износила 108,51 €/MWh, што је 7,6% више него претходне године (табела 5). Сезонске осцилације цијена су биле у очекиваном оквиру, с минимумом у другом кварталу и максимумом у првом кварталу. И на другим берзама у Европи дошло је до пораста veleпродајних цијена електричне енергије, па је годишњи индекс *Европске берзе за енергију (EEX) за Њемачку (EPEX Germany)* за 2025. годину износио 89,32 €/MWh, што је 13,8% више од овог податка за 2024. годину. Већ традиционално,

Табела 5. Цијене електричне енергије на берзама – тржиште дан унапријед (€/MWh)

Берзовни индекси	Просјечна цијена	Максимална цијена	Минимална цијена
EPEX Germany	89,32	231,36	-0,29
BSP	104,64	231,09	18,85
HUPX DAM	108,51	237,88	21,40
IBEX	106,90	241,89	33,85
SEEPEX	119,78	229,95	36,47
CROPEX	105,35	232,76	18,43

EPEX Germany – Индекс Европске берзе за енергију (EEX) за Њемачку

BSP – Индекс Словеначке берзе

HUPX DAM – Индекс Мађарске берзе електричне енергије

IBEX – Бугарски берзовни индекс

SEEPEX – Србијански берзовни индекс

CROPEX – Хрватски берзовни индекс

Табела 6. Производња електричне енергије у ЕУ (TWh)

Врста електране	2024.	2025.	Промијена (%)
Нуклеарне електране	650	652	0,4
Гасне електране	432	466	7,9
Хидроелектране	370	327	-11,6
Термоелектране на угаљ	271	257	-5,2
Вјетроелектране	485	473	-2,6
Биомаса и биогаз	164	162	-1,0
Соларне електране	307	368	19,8
Остало	89	86	-3,1
Укупно	2.767	2.791	0,9

на Nord Pool берзи забиљежена је најнижа просјечна цијена од 39,70 €/MWh, са порастом од 10,1% у односу на претходну годину.

Према прелиминарним подацима за 2025. годину забиљежен је пораст потрошње у Европској унији од 0,5% у односу на претходну годину. Производња је износила 2.791 тераватсати (TWh) и повећана је 0,9%, а највеће повећање оствариле су соларне електране 19,8% и са 368 TWh постале четврти извор с удјелом од 13,2% (табела 6). Вјетроелектране су имале 2,6% мању производњу, упркос повећању капацитета за 12 GW, што је последица мањих просјечних брзина вјетра. И хидроелектране су оствариле мању производњу – због неповољних

хидролошких услова њихова производња је 11,6% мања. Смањена производња из обновљивих извора надокнађена је већим ангажовањем гасних електрана, које су повећале производњу 7,9%. Термоелектране на угаљ су смањиле производњу за 5,2% и с остварених 257 TWh њихов удио у укупној производњи је пао на 9,2%. Као и у претходне 34 године нуклеарне електране су највећи извор с реализацијом 652 TWh и удјелом од 23,4% у укупној производњи. Највећи билансни суфицит у 2025. години биљежи Француска 94 TWh, затим Шведска 34 TWh и Шпанија 15 TWh. Највећи дефицит је остварила Италија 47 TWh, затим Њемачка 21 TWh те Белгија и Португалија по 14 TWh.

Настављено је динамично инсталисање соларних електрана, чији су укупни капацитети достигли 406 GW, са годишњим повећањем од око 65 GW. Заједнички удио вјетроелектрана и соларних електрана достигао је 30,1% у укупној производњи електричне енергије у Европској унији, што је у складу с циљевима о потпуној декарбонизацији електроенергетског сектора до 2030, односно 2035. године.

И поред смањивања удјела у производњи електричне енергије, фосилна горива показују јак утицај на кретање цијена електричне енергије на veleпродајним тржиштима, нарочито у периодима одсуства производње из вјетроелектрана, које су постале други извор по величини у ЕУ. Такође, присутна је значајна разлика у цијенама на берзама гдје нордијске земље због производног портфолија заснованог на хидро, нуклеарној и енергији вјетра биљеже значајно ниже цијене од цијена у регији западне и средње Европе (Core регија), а посебно од цијена у југоисточној Европи, гдје и даље доминирају фосилна горива.

Тржиште електричне енергије у регији

Природа промјена на тржишту електричне енергије Европске уније била је присутна и у југоисточној Европи, тржишту које је од директног интереса за субјекте из БиХ. У регији је доминантан индекс Мађарске берзе електричне енергије на тржишту дан унапријед (HUPX DAM), чија је просјечна вриједност била 108,51 €/MWh у 2025. години (100,81 €/MWh у 2024. години). Због присутног билансног дефицита и великог учешћа фосилних горива у производњи електричне енергије, veleпродајне цијене у југоисточној Европи су више него у другим европским регијама, те се могу поредити само с цијенама у Италији. Земље Западног Балкана дају највећи допринос овом стању јер се процес декарбонизације одвија споро и зависност о фосилним горивима остаје висока. Изузетак представља Албанија која у производном портфолију има само обновљиве изворе.

У табели 7 је дат преглед производње и потрошње у регији у 2025. години, из којег је видљиво да је укупни дефицит (разлика производње и потрошње) износио 19 TWh. Томе су у првом реду допринијеле неповољне хидролошке прилике, већ другу годину

Табела 7. Производња и потрошња електричне енергије у регији у 2025. години (TWh)

Држава	Производња	Потрошња	Разлика
Албанија	7,5	8,3	-0,8
Босна и Херцеговина	13,2	10,9	2,3
Бугарска	37,3	36,0	1,3
Црна Гора	2,6	3,8	-1,2
Грчка	51,5	49,0	2,5
Хрватска	12,9	18,7	-5,8
Косово*	5,1	6,2	-1,1
Мађарска	34,5	43,7	-9,2
Румунија	48,3	52,5	-4,2
Сјеверна Македонија	4,4	6,1	-1,7
Словенија	12,8	12,4	0,4
Србија	32,7	34,2	-1,5
Укупно	262,8	281,8	-19,0

* Овај назив не прејудуира статус и у складу је с Резолуцијом Савјета безбједности Уједињених нација 1244 и Мишљењем Међународног суда правде о Декларацији о независности Косова.

заредом, али и слабости присутне у раду термоелектрана на угљ у земљама Западног Балкана. Слаба хидрологија је била нарочито изражена у првом кварталу, те је у том периоду дошло до пораста цијена, које су у јануару и фебруару у просјеку износиле око 150 €/MWh. С друге стране, изражен је образац да се у другом и трећем кварталу, током дневних сати, по изразито ниској цијени увозе значајне количине електричне енергије која се производи у соларним електранама.

Примјена Система трговања емисионим јединицама стакленичких гасова унутар ЕУ, у условима актуелних veleпродајних цијена, била је разлог убрзаног напуштања коришћења угља у производњи електричне енергије. Овај тренд је био присутан у Румунији и Грчкој, а од 2023. године биљежи се и у Бугарској и Словенији. Дневни максимум цијена, који се биљежи од 19 до 22 сата, омогућава профитабилан рад флексибилних извора као што су гасне електране, па је Грчка постала највећи извозник у регији. Истовремено се граде бројне соларне електране, па су ти капацитети достигли значајне износе у неким државама (Грчка 11 GW, Мађарска 9 GW, Бугарска 6 GW). И даље су присутни проблеми у експлоатацији угља и расположивости термоблокова (Босна и Херцеговина, Србија, Сјеверна Македонија, Косово*). Србија и Сјеверна Македонија су увозиле недостајуће количине, док се у

Босни и Херцеговини производња у термоелектранама додатно смањила биљежећи најнижи ниво у последње двије деценије. За разлику од Европске уније, гдје инсталирани капацитети вјетроелектрана и соларних електрана значајно расту, у земљама Западног Балкана динамика изградње ових извора не гарантује достизање циљева транзиције према чистој енергији.

Тржиште електричне енергије у Босни и Херцеговини

Укупна потрошња електричне енергије у Босни и Херцеговини у 2025. години износила је 12.330 GWh или 1,6% више него у претходној години. Купци прикључени на преносни систем су преузели 650 GWh или 24,4% мање, а купци прикључени на дистрибутивни систем 11.252 GWh, уз повећање у односу на претходну годину од 3,2%. Од овог износа 10.337 GWh односи се на преузимање крајњих купаца, а 915 GWh на губитке у дистрибуцији. Укупна продаја крајњим купцима износила је 10.988 GWh и већа је за 1,5%.

Број купаца електричне енергије у БиХ на крају године износио је 1.623.816, од тога су 1.490.729 домаћинства, а 133.087 купци у свим осталим категоријама потрошње (табела 8).

Надлежне регулаторне комисије у БиХ не утврђују тарифне ставове за купце у оним категоријама потрошње које према легислативи више не могу бити регулисане. Истеком 2014. године престало је регулисање тарифа за снабдијевање за све купце, осим за домаћинства и купце из категорије 'остала потрошња' (комерцијални купци прикључени на 0,4 kV) који имају статус 'малог купца'. Од 1. јануара 2015. године сви купци електричне енергије у БиХ могу бирати свог снабдјевача на тржишту. Купци који не одаберу снабдјевача на тржишту могу се снабдијевати код јавних снабдјевача по њиховим тржишним цијенама, а домаћинства и мали купци по регулисаним цијенама у оквиру јавне, односно универзалне услуге.

Могућност снабдијевања у оквиру ове услуге током 2025. године користила су готово сва домаћинства и највећи број малих купаца

Табела 8. Број купаца електричне енергије у БиХ по категоријама потрошње

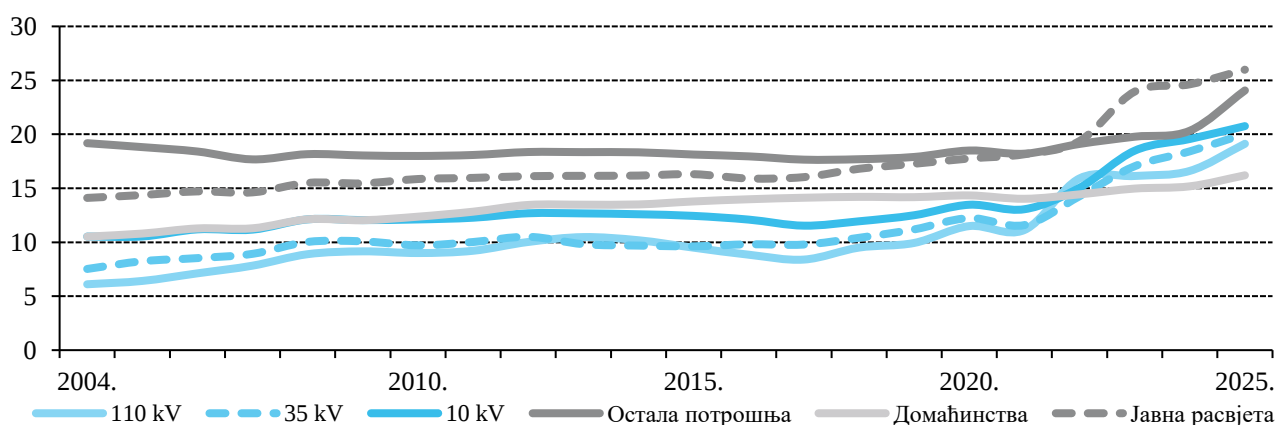
Снабдјевач	110 kV	35 kV	10 kV	Остала потрошња (тржишно сн.)	Остала потрошња (јавно сн.)	Домаћинства	Јавна расвјета	Укупно
Електропривреда БиХ	18	66	1.010	21.028	49.061	750.308	5.163	826.654
Електропривреда РС	5	30	1.059	4.656	26.005	518.786	95	550.636
Електропривреда ХЗХБ	3	4	356	4.775	13.112	188.058	2.258	208.566
Комунално Брчко		1	86	373	3.461	33.577	458	37.956
Остали снабдјевачи			1	3				4
Укупно	26	101	2.512	30.835	91.639	1.490.729	7.974	1.623.816

из категорије ‘остала потрошња’. Просјечна цијена електричне енергије за те купце износила је 16,77 фенинга/kWh и већа је 4,5% него у 2024. години када је износила 16,05 фенинга/kWh.

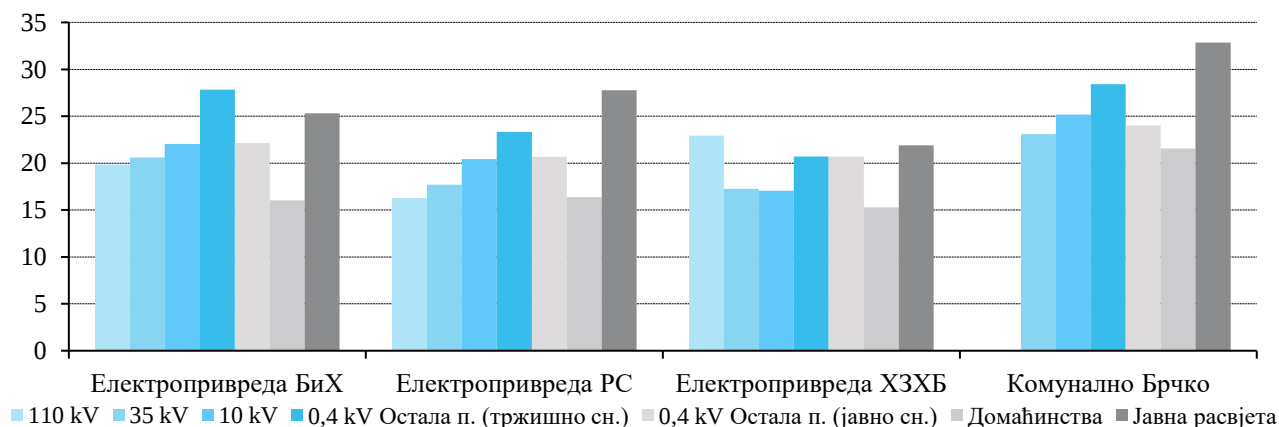
При томе је просјечна цијена за домаћинства износила 16,20 фенинга/kWh (повећање од 6,7%), док је просјечна цијена за мале купце из категорије ‘остала потрошња’ који се снабдијевају путем јавне, односно универзалне услуге била 21,52 фенинга/kWh и већа је за 9,0% у односу на 2024. годину. Просјечне цијене за крајње купце у БиХ приказане су на слици 10, а на слици 11 по јавним снабдјевачима, за 2025. годину.

Регулаторне комисије у БиХ дјелују на постепеном уклањању наслијеђених унакрсних субвенција између појединих категорија купаца, које се одвија у складу с добром међународном регулаторном праксом, уз избјегавање тзв. ‘тарифних шокова’. Тренд промјене односа просјечних цијена за мале комерцијалне купце и домаћинства видљив је на слици 10. Према подацима из 2025. године унакрсна субвенција између тих категорија у просјеку износи 32,8% биљежећи најмању вриједност у случају купаца које снабдијева Комунално Брчко (11,5%), а највећу код купаца Електропривреде РС (38,0%). Јасна је потреба да се унакрсне субвенције смањују, чиме се поштује основни

Слика 10. Просјечне цијене електричне енергије по категоријама купаца, без ПДВ-а (фенинг/kWh)

Слика 11. Просјечне цијене електричне енергије у електропривредама, без ПДВ-а (фенинг/kWh)

регулаторни принцип одражавања стварних трошкова у формирању цијена.

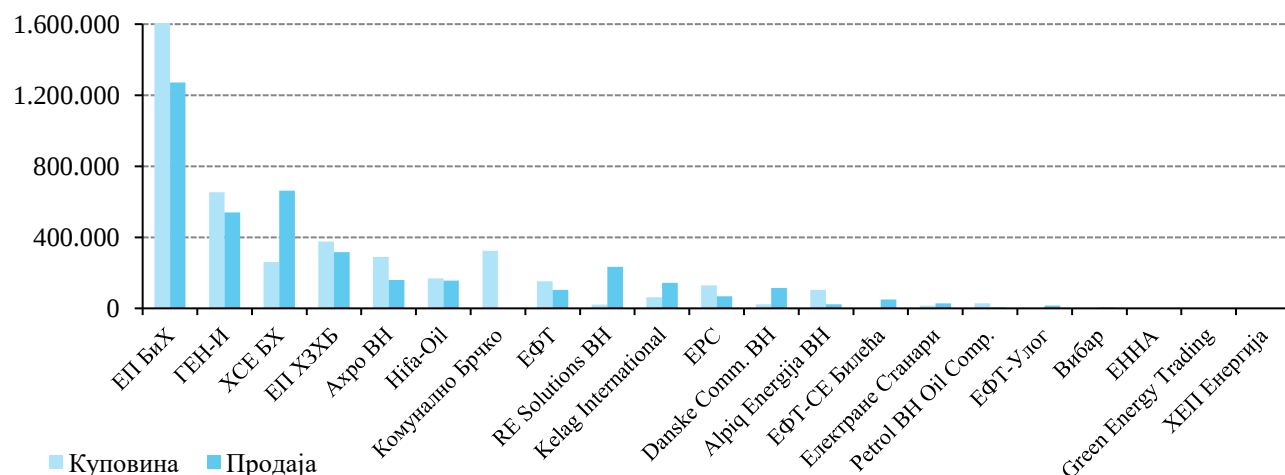
У 2025. години највећи дио купаца се снабдијевао код својих традиционалних снабдјевача (тзв. 'инкумбенти'). Ниво veleпродајних цијена узроковао је смањење конкуренције на малопродајном тржишту те су, поред инкумбената, на малопродајном тржишту била активна још три снабдјевача: ХЕП Енергија д.о.о., Мостар, Petrol BH Oil Company д.о.о., Сарајево и Energy Financing Team д.о.о., Билећа. Они су снабдијевали само мали дио купаца на средњем напону и купаца у категорији 'остала потрошња', којима су испоручили укупно 18 GWh. Инкумбенти су снабдијевали све купце електричне енергије прикључене на преносни систем и највећи дио купаца прикључених на дистрибутивни систем.

Дакле, у 2025. години купцима који су промијенили снабдјевача испоручено је 18,00 GWh, или свега 0,16% од укупно преузете енергије крајњих купаца у БиХ. У претходном периоду десетине хиљада купаца промијенило је услове снабдијевања промјеном уговора са својим ранијим традиционалним снабдјевачима, чиме су на отвореном тржишту изабрали понуду за снабдијевање која најбоље одговара њиховим потребама.

Купцима који се снабдијевају у оквиру јавне, односно универзалне услуге испоручено је 6.151,27 GWh (56,0% од укупне потрошње крајњих купаца), а купцима за које цијене нису регулисане испоручено је 4.836,44 GWh (44,0%).

Значајно динамичније је трговање на veleпродајном тржишту у БиХ, које се заснива на билатералним аранжманима куповине и продаје електричне енергије (слика 12). Премда ово тржиште и даље није институционализовано (не постоји оператор тржишта, односно берза електричне енергије), резултат бројних билатералних уговора је значајан – 21 активни лиценцирани субјект остварио је промет од 4.536 GWh на домаћем тржишту. Уз то регистроване су и прекограничне трансакције у укупном обиму

Слика 12. Преглед трговања на veleпродајном тржишту у БиХ у 2025. години (MWh)

7.872 GWh, од чега су извозне износиле 5.100 GWh, а увозне 2.772 GWh.

Поред veleпродајног и малопродајног тржишта у Босни и Херцеговини је функционално и балансно тржиште којим управља НОС БиХ. У бити ради се о *монопсоном* тржишту, гдје на страни потражње постоји само један субјекат – НОС БиХ, док на страни понуде егзистирају углавном произвођачи који пружају помоћне услуге. На балансном тржишту се такође обавља и обрачун одступања (дебаланса) балансно одговорних страна од дневног распореда у енергетском и финансијском смислу. Цијене дебаланса се одређују на основу цијена регулационе (балансне) енергије на сатном нивоу. Све трансакције између понуђача с једне стране и НОС-а БиХ с друге стране обављају се на тржишном принципу путем годишњих и мјесечних тендера, док се цијене регулационе енергије формирају дан унапријед путем понуда пружалаца на сатној основи.

Вриједност укупно набављених помоћних услуга на балансном тржишту у 2025. години износи 120,79 милиона КМ, од чега се 69,02 милиона КМ односи на набавку енергије за покривање губитака у преносном систему, 15,53 милиона КМ на плаћање одступања према СХБ регулационом блоку фреквенције и снаге размјене (ЛФЦ блок СХБ) – тзв. *FSKAR* обрачун те 36,24 милиона КМ на плаћања регулационих капацитета (снаге) и регулационе (балансне) енергије (табела 9).

Регулациона енергија је ангажована у смјеру ‘нагоре’ у износу 74,26 GWh (од чега је 3,21 GWh позитивна резерва за одржавање фреквенције – FCR, 50,69 GWh резерва за аутоматску обнову фреквенције – aFRR и 20,36 GWh резерва за ручну обнову фреквенције – mFRR). У смјеру ‘надоље’ регулациона енергија је ангажована у износу 41,83 GWh (од чега је 2,72 GWh негативна FCR, 31,84 GWh aFRR и 7,27 GWh mFRR). По питању дебаланса балансно одговорних страна, исказано је укупно одступање у смјеру дефицита (мањка) енергије од 121,32 GWh (88,82 GWh у

Табела 9. Вриједност набављених помоћних услуга

Помоћна услуга	2024. (КМ)	2025. (КМ)	Промијена (%)
FCR – капацитет	843.106	927.772	10,0
aFRR – капацитет	6.039.550	4.979.322	-17,6
mFRR – капацитет	7.037.200	6.603.886	-6,2
Балансна енергија ‘нагоре’	20.949.061	25.764.233	23,0
Балансна енергија ‘надоље’	-4.611.041	-2.034.636	-55,9
Губици у преносном систему	60.959.382	69.022.087	13,2
Одступања према ЛФЦ блоку СХБ (<i>FSKAR</i> обрачун)	12.579.061	15.531.761	23,5
Укупно	103.796.319	120.794.425	16,4

2024. години) и укупно одступање у смјеру суфицита (вишка) енергије од 52,79 GWh (41,71 GWh у претходној години) те је дефицит према ЛФЦ блоку СХБ износио 68,53 GWh. При томе су остварене просјечне цијене дебаланса од 223,13 KM/MWh за дефицит (307,61 KM/MWh у претходној години) и 76,47 KM/MWh за суфицит енергије (88,87 KM/MWh у претходној години).

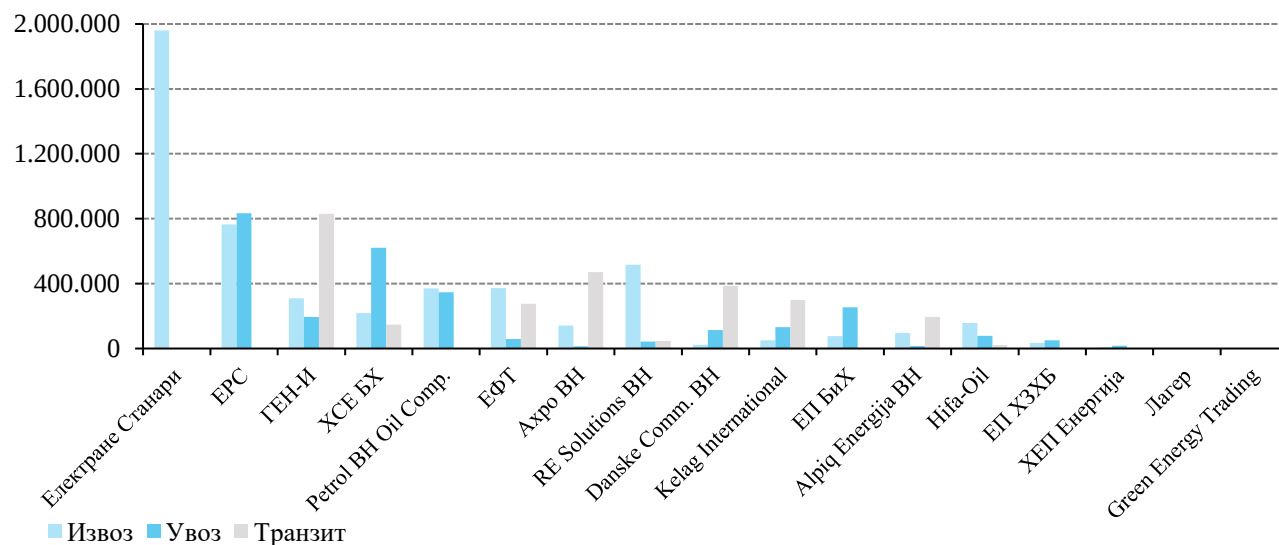
НОС БиХ је, пружањем системске услуге, од снабдјевача који преузимају енергију из преносног система и кроз обрачун одступања балансно одговорних страна од дневног распореда, остварио приход 116.601.501 KM, од чега 52.321.031 KM према тарифи за системску услугу и 64.280.470 KM за дебалансе. Поред тога, евидентиран је извоз прекограничних баланских услуга у вриједности 605.926 KM и увоз у вриједности 719.441 KM.

Цијене дебаланса су смањене у односу на 2024. годину, и у смјеру дефицита и у смјеру суфицита. Ипак, лоша хидролошка ситуација и проблеми у раду термоелектрана, као и јака динамика прикључивања нових соларних и вјетроелектрана резултовала је повећањем одступања од дневног распореда балансно одговорних страна, па су дебаланси порасли у физичком смислу. Иако је забиљежено смањење цијена дебаланса у оба смјера, значајан физички раст дебаланса довео је до њиховог повећања у финансијском смислу за 35,8%.

Прекогранична трговина

Добра повезаност система Босне и Херцеговине са сусједним електроенергетским системима омогућава висок ниво прекограничне размјене електричне енергије. Повећан је извоз електричне енергије те је у 2025. години извезено 5.137 GWh, што је 13,5% више него у претходној години. Електричну енергију извозило је 17 субјеката, а по обиму на првом мјесту су биле Електране Станари д.о.о., Станари с 1.960 GWh, а затим

Слика 13. Преглед прекограничних трансакција по субјектима у 2025. години (MWh)

Табела 10. Прекогранична трговина по границама, укључујући регистровани транзит (GWh)

Земља	Извоз	Увоз
Хрватска	2.001,3	3.233,1
Србија	3.538,3	1.578,2
Црна Гора	2.235,7	636,4
Укупно	7.775,3	5.447,7

слиједи МХ Електропривреда Републике Српске – Матично предузеће, а.д., Требиње са 764 GWh, Renewable Energy Solutions БН 517 GWh, ЕФТ Билећа 373 GWh, Petrol БН Oil Company д.о.о., Сарајево с 370 GWh, ГЕН-И д.о.о., Сарајево с 309 GWh итд.

Увоз електричне енергије је износио 2.810 GWh и повећан је 39,0% у односу на претходну годину. Међу 14 субјеката који су обављали увоз електричне енергије највећу реализацију имали су МХ Електропривреда Републике Српске – Матично предузеће, а.д., Требиње (834 GWh), ХСЕ БХ Енергетско предузеће д.о.о., Сарајево (620 GWh), Petrol БН Oil Company (347 GWh), ЛП Електропривреда Босне и Херцеговине д.д., Сарајево (253 GWh) итд. Преглед прекограничних трансакција по субјектима у 2025. години дат је на слици 13.

Највећи обим прекограничне трговине електричном енергијом се обављао на граници с Хрватском, затим на границама са Србијом и Црном Гором (табела 10).

Током 2025. године транзит електричне енергије преко преносног система БиХ износио је 2.638 GWh, што је 278 GWh или 9,5% мање него претходне године. Подаци о транзитним токовима се користе као основни елемент код обрачуна прихода и расхода у оквиру *Механизма наплате између оператора преносног система* (ИТЦ механизам). Како његов обрачун, због комплексне процедуре знатно касни, тек средином 2025. године су објављени комплетни подаци за 2024. годину. Према тим подацима укупан расход који је БиХ остварила износи 794.743 КМ, што је значајно мање него у 2023. години када је износио 16.950.760 КМ. У 2025. години настављен је позитивни тренд, те је у првих девет мјесеци остварен приход од 2.801.038 КМ. Према правилима повећани транзитни токови увећавају приход, док повећање како извозних тако и увозних токова утиче на повећање расхода.

Укупан приход Босне и Херцеговине по основу аукција за додјелу прекограничних преносних капацитета на годишњем нивоу, које су одржане почетком децембра 2025. године за наредну годину износи 15.246.720 КМ, што је 44,3% мање у односу на претходну годину (табела 11). На смањену потражњу, а тиме и приход од додјела прекограничних капацитета утицао је *механизам за прекогранично прилагођавање угљеника* (ЦБАМ), који се примјењује од јануара 2026. године.

Табела 11. Приходи остварени на годишњим аукцијама

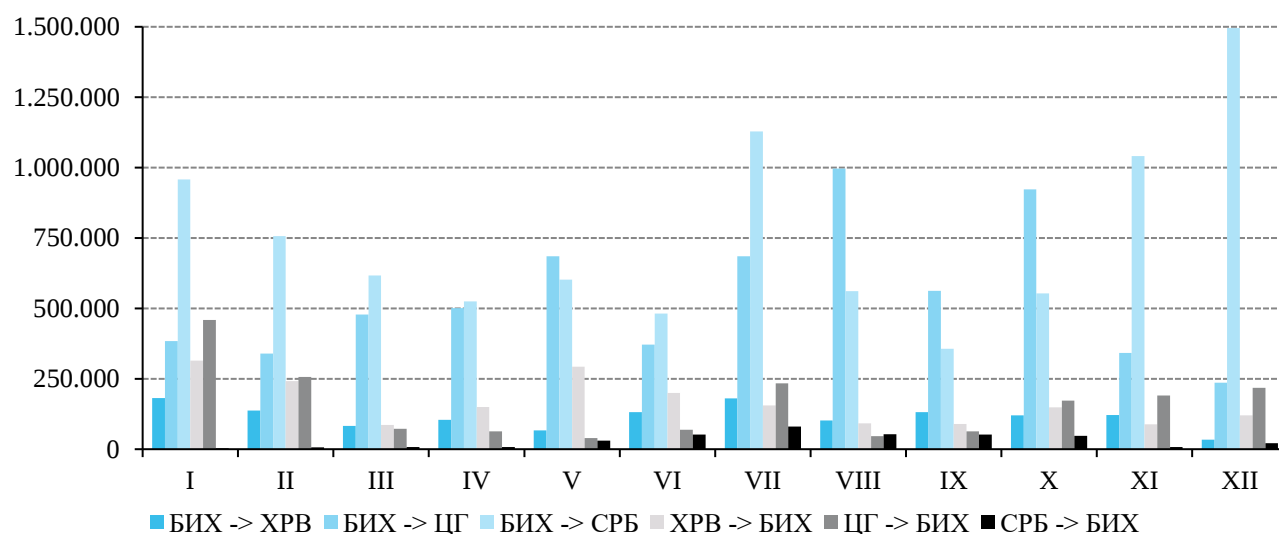
Година	Приход (KM)	Година	Приход (KM)
2017.	2.021.274	2022.	7.914.536
2018.	1.171.731	2023.	17.166.909
2019.	2.683.896	2024.	14.635.393
2020.	2.605.349	2025.	27.350.378
2021.	3.533.182	2026.	15.246.720

Највиша цијена постигнута је на граници са Србијом у износу 5 €/MWh за 150 MW преносног капацитета у смјеру из БиХ. У смјеру из БиХ према Црној Гори (за капацитет 200 MW) постигнута је цијена 3,44 €/MWh, док је у смјеру према Хрватској додијељен капацитет од 400 MW по цијени 0,16 €/MWh, јер се ЦБАМ механизам примјењује на границама према Европској унији. На свим границама у смјеру према БиХ за исте износе понуђених капацитета цијене су у опсегу од 0,27 €/MWh до 0,49 €/MWh.

На слици 14 приказани су приходи по основу мјесечних аукција, по границама и смјеровима. Ови приходи су у 2025. години повећани 10,7% и износили су 19.307.548 KM. Дневне и унутардневне аукције прекограничних капацитета за 2025. годину резултовале су приходом од 1.897.274 KM, што је 54,7% мање од остварења у претходној години.

У складу с правилима Електропренос Босне и Херцеговине је корисник свих прихода по основу додјеле права на коришћење прекограничних преносних капацитета, као и прихода, односно расхода од примјене *Механизма наплате између оператора преносног система* (ИТЦ механизма).

Слика 14. Приход по основу мјесечних и дневних аукција, по границама и смјеровима (KM)

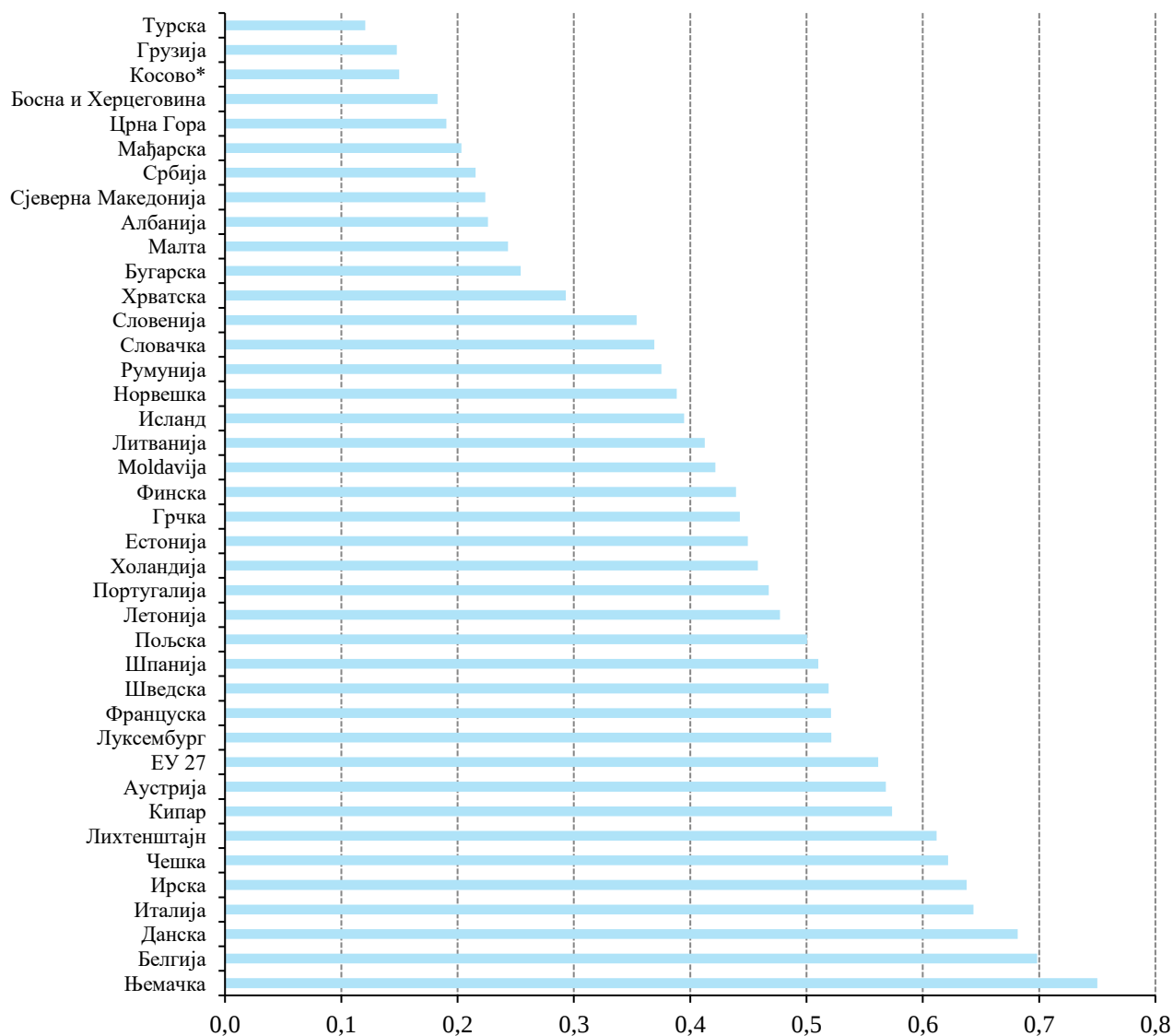

3.8 Енергетска статистика

Свјестан значаја објективности приказа података о енергетским величинама и цијенама електричне енергије, ДЕРК је и током 2025. године посебну пажњу посветио унапређењу свог дјеловања у сегменту енергетске статистике.

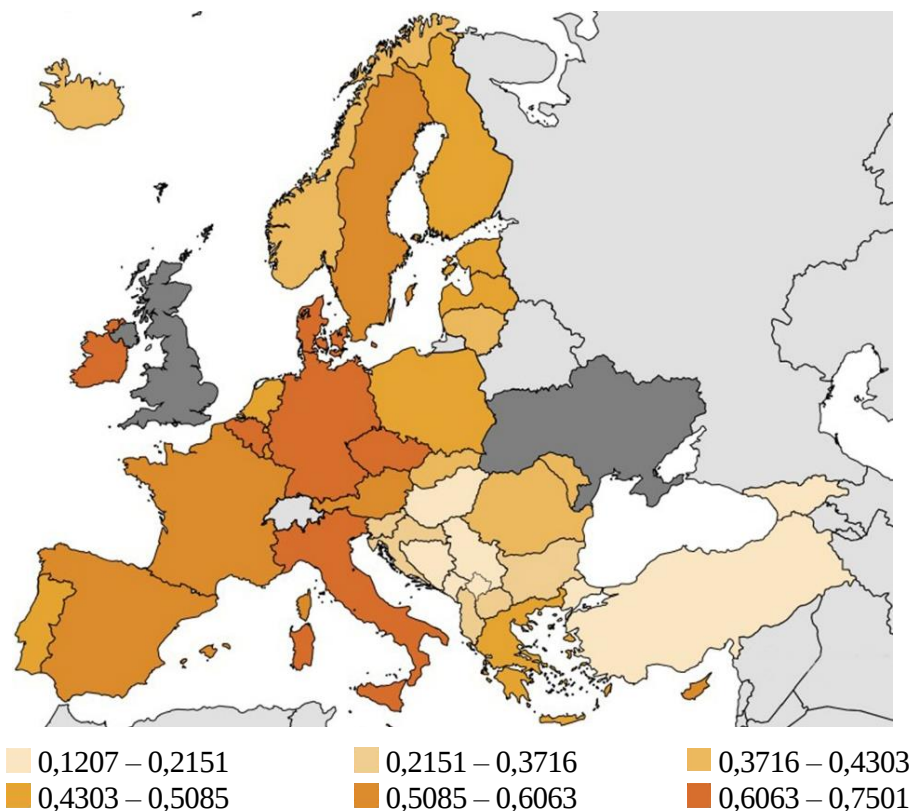
Кључни партнер у размјени енергетских величина и података је Агенција за статистику Босне и Херцеговине, с којом ДЕРК дуги низ година сарађује, нарочито у испуњавању обавезе извјештавања према међународним тијелима, слиједећи прописане методологије и динамику извјештавања. Сарадња двије институције придонosi развоју енергетске статистике и хармонизацији система службене статистике Босне и Херцеговине и статистике земаља Европске уније у свим областима, а посебно у области енергије.

Слика 15. Цијене електричне енергије у KM/kWh за домаћинства (годишња потрошња од 2.500 до 5.000 kWh) у првој половини 2025. године, по методологији Еуростата

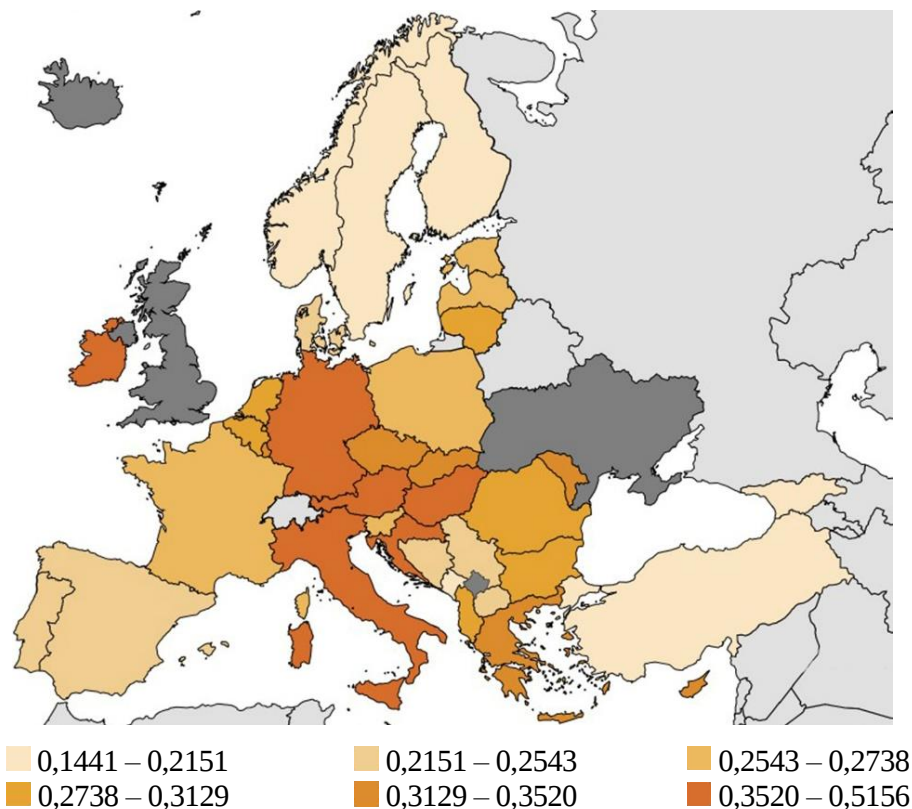

Напомена: наведени износи укључују све порезе и накнаде

Слика 16. Географски приказ цијена електричне енергије за домаћинства (у КМ/кWh) у првој половини 2025. године, по методологији Еуростата

Слика 17. Географски приказ цијена електричне енергије за индустрију (у КМ/кWh) у првој половини 2025. године, по методологији Еуростата

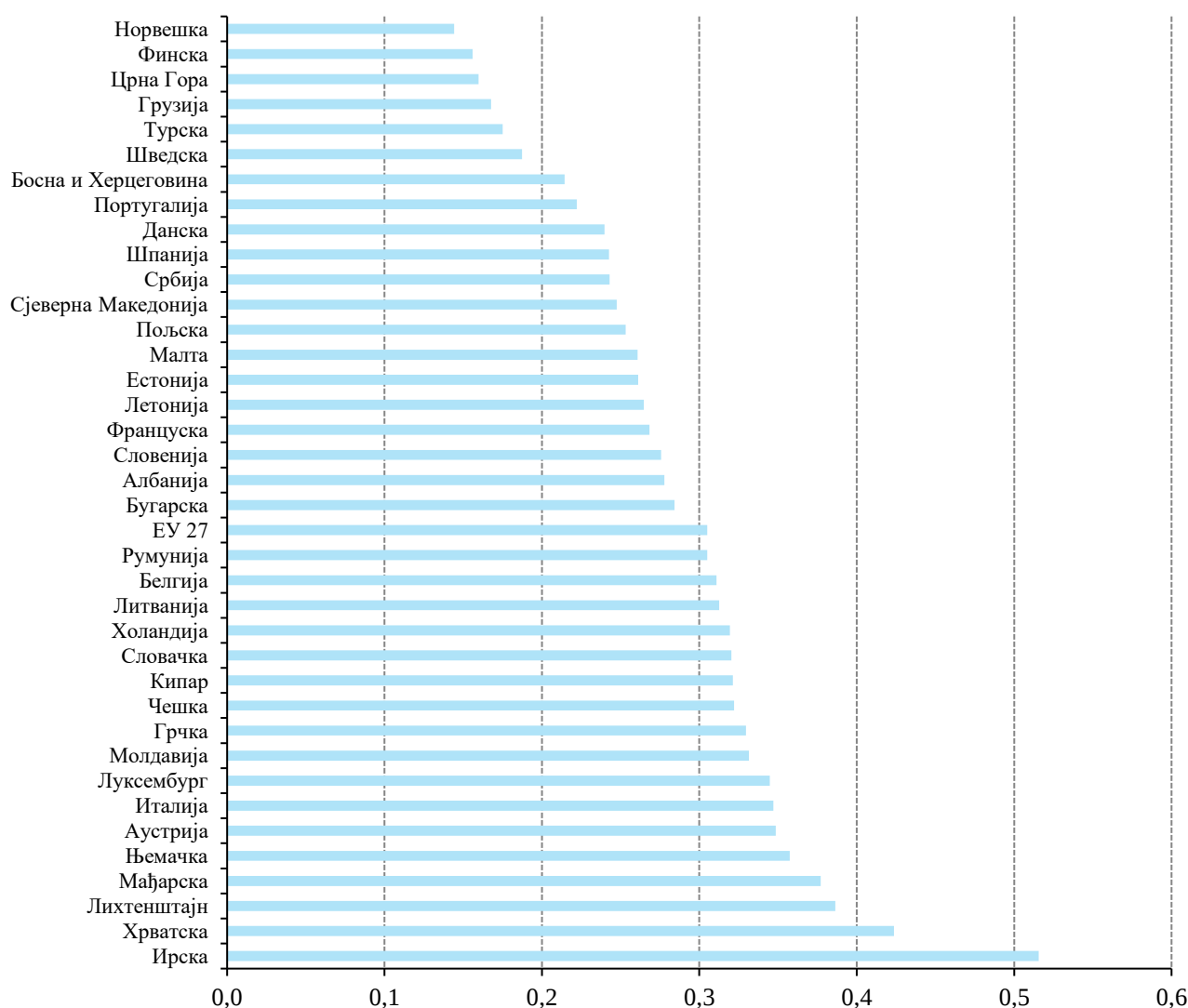
Еуростат је статистичка институција Европске уније смјештена у Луксембургу. Њен задатак је да осигура статистику Европској унији на европском нивоу које омогућују поређења између земаља и регија.

Резултати сарадње двије институције су препознатљиви и у извјештајима Еуростата који од 2011. године укључују податке о цијенама електричне енергије у БиХ, што омогућује њихову успоредбу са земљама Европске уније и неким земљама које су у процесу приступања ЕУ (слике 15 – 18).

Поред анализе података о електроенергетском сектору БиХ, ДЕРК континуирано прикупља и анализира податке о регионалном тржишту, укључујући податке берзи електричне енергије са сједиштима у Лајпцигу, Будимпешти, Софији, Београду, Љубљани и Загребу (табела 5).

На основу систематизованог приступа према бројним електроенергетским показатељима, ДЕРК је и током 2025. године квалитетно одговарао на бројне упите различитих домаћих и међународних институција презентујући статистичке податке о електроенергетском сектору Босне и Херцеговине.

Слика 18. Цијене електричне енергије у КМ/kWh за индустрију (годишња потрошња од 500 до 2.000 MWh) у првој половини 2025. године, по методологији Еуростата

Напомена: наведени износи искључују све порезе и накнаде

3.9 Судски и други спорови

Свих шест досадашњих пресуда Суда Босне и Херцеговине је потврдило законитост одлука ДЕРК-а које су биле судским путем оспорене од правних лица о чијим захтјевима је одлучивао након спроведених тарифних поступака или поступака рјешавања спорова. Током 2025. године, није било нових захтјева од активно легитимисаних субјеката за преиспитивање одлука из регулаторне праксе Државне регулаторне комисије за електричну енергију.

Једна од специфичности регулисања је адјудикативна функција регулатора, односно надлежност за рјешавање спорова који настану између корисника и пружаоца услуга у регулисаном сектору. Сходно *Закону о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у БиХ*, рјешавање спорова који се односе на преносни систем дио је надлежности и овлашћења Државне регулаторне комисије за електричну енергију. Током 2025. године, поднесен је само један непотпун захтјев за рјешавање спора, али подносилац захтјева исти није употпунио на позив ДЕРК-а, те се, из тих разлога, поступак није спроводио.

Осим директног осигуравања права на фер и недискриминаторан приступ преносној мрежи и активне заштите купаца кроз рјешавање спорова, Државна регулаторна комисија настоји дјеловати едукативно и превентивно, те ова настојања у значајној мјери предупређују ове спорове. Превентивне активности се остварују на више начина – спровођењем надзора над регулисаним субјектима и квалитетом услуга које пружају, прикупљањем, анализом и обрадом података о прописима и поступањима регулисаних субјеката у домену приступа преносној мрежи и заштите потрошача те активним учешћем представника ДЕРК-а у креирању различитих платформи и едукативних алата за кориснике система и купце електричне енергије.

3.10 Остале кључне активности

Државна регулаторна комисија за електричну енергију је и током 2025. године активно размјењивала податке с кључним државним институцијама, међу којима су Савјет министара Босне и Херцеговине, Министарство спољне трговине и економских односа БиХ, Дирекција за европске интеграције Савјета министара БиХ, КонкурENCIЈСКИ савјет БиХ и Агенција за статистику БиХ,⁶ те припремала различите информације према њиховим потребама. Посебан допринос ДЕРК је дао раду Одбора за стабилизацију и придруживање Босне и Херцеговине Европској унији и Пододбора за транспорт, енергију, животну средину и регионални развој. У складу са својим законским овлашћењима да као регулаторно тијело дјелује и на подручју

⁶ Меморандуме о сарадњи Државна регулаторна комисија за електричну енергију потписала је с Агенцијом за статистику БиХ 19. априла 2011. године и с КонкурENCIЈСКИМ савјетом БиХ 28. маја 2014. године.

Брчко Дистрикта БиХ, ДЕРК у свом раду сарађује и с Владом Дистрикта.

Државна регулаторна комисија и ентитетске регулаторне комисије – Регулаторна комисија за енергију у Федерацији БиХ и Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске, од свог оснивања континуирано сарађују и усклађују дјеловање.

ДЕРК континуирано проактивно дјелује у реформи и развоју правног оквира за електричну енергију у БиХ у складу с правном тековином Европске уније. При томе, на основу досадашњих регулаторних искустава у примјени закона у области електричне енергије, као и на основу досадашње едукације и сарадње с релевантним међународним институцијама, изражава спремност да пружи потпору и конкретну помоћ у испуњавању обавеза Босне и Херцеговине путем различитих нормативних активности.

На захтјев Министарства спољне трговине и економских односа БиХ, које је надлежно тијело за креирање политике у складу са *Законом о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у БиХ*, ДЕРК је именовао представнике у *Радну групу за наставак рада на изради и усаглашавању Закона о регулатору електричне енергије и природног гаса, преносу и тржишту електричне енергије у Босни и Херцеговини*⁷ (2023. године), као и у *Радну групу за пренос и спроведбу Уредбе (ЕУ) 2022/869 о смјерницама за трансевропску енергетску инфраструктуру* (2024. године). ДЕРК очекује да се израдом и доношењем новог државног закона заврши пренос *Трећег енергетског пакета* и пакета *Чиста енергија за све Европљане*, односно *Пакета за интеграцију тржишта електричне енергије (ЕИП)*, који је комплетиран у Енергетској заједници уз обавезу да се до краја 2023. године изврши пренос његовог садржаја у домаће законодавство и осигура спроведба (видјети дио 4.1 и Прилог Е).

ДЕРК, дјелујући у складу са својим овлашћењима, даје подршку у изради *Интегрисаног националног енергетског и климатског плана Босне и Херцеговине (НЕЦП)*. Процес његове израде води Министарство спољне трговине и економских односа БиХ, уз сарадњу с надлежним ентитетским министарствима. ДЕРК је учествовао у активностима интерресорне радне групе успостављене за израду овог плана, као и у раду Тематске радне групе за енергетску ефикасност, Тематске радне групе за обновљиве изворе и Тематске радне групе за сигурност снабдијевања и унутрашње енергетско тржиште. Нацрт НЕЦП-а достављен је на преглед Секретаријату Енергетске заједнице 30. јуна 2023. Крајем децембра исте године, Секретаријат је, на основу члана 9. Уредбе (ЕУ) 2018/1999 о управљању енергетском унијом и дјеловањем у подручју климе, оцијенио Нацрт плана и дао своје детаљне препоруке. Босна и Херцеговина је позвана да

⁷ Назив овог закона је током припреме промијењен. У вријеме израде овог извјештаја, Приједлог закона о регулатору, преносу и тржишту електричне енергије у Босни и Херцеговини налази се у поступку доношења у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

иновира његов садржај и свој коначни НЕЦП усвоји и достави Секретаријату Енергетске заједнице до 30. јуна 2024. године. Министарски савјет Енергетске заједнице је 18. децембра 2025. године још једном позвао Босну и Херцеговину да достави свој коначни НЕЦП, у складу с Уредбом (ЕУ) 2018/1999.

Значајну подршку ДЕРК даје и у оквиру *Програма интегрисања Босне и Херцеговине у Европску унију*, активно учествујући у активностима из Поглавља 15 – Енергија, Поглавља 21 – Транс-европске мреже, и Поглавља 28 – Заштита здравља и потрошача.

Дјелујући као национални регулатор у заступању интереса БиХ, ДЕРК је учествовао у више локалних и регионалних пројеката који су се одвијали током 2025. године.

Током 2025. године представници ДЕРК-а су активно учествовали у трогодишњем пројекту који спроводи Њемачко друштво за међународну сарадњу (њем. *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit* – ГИЗ) *Акција заједнице за енергетску транзицију у Босни и Херцеговини*, покренутом у јуну 2023. године, као и у регионалном трогодишњем пројекту ГИЗ-а *Зелена агенда: Декарбонизација сектора електричне енергије на Западном Балкану* који се спроводио од новембра 2022. године.

У складу са својим надлежностима Државна регулаторна комисија за електричну енергију је учествовала у реализацији петогодишњег *Пројекта асистенције енергетском сектору* (ЕПА), који је Влада Сједињених Америчких Држава покренула 1. октобра 2024. године, у циљу јачања енергетске сигурности Босне и Херцеговине и убрзања реформе енергетског сектора. У фокусу Пројекта је електрична енергија, природни гас, енергетска сигурност, обновљива енергија, енергетска ефикасност, е-мобилност, законски и регулаторни оквир, кибернетичка безбједност и дигитализација те односи с јавношћу. *Пројект асистенције енергетском сектору* реализује се кроз сарадњу и подршку отвореном дијалогу с доносиоцима одлука, лидерима у енергетском сектору, приватном сектору, невладиним организацијама, медијима и грађанима како би се примијениле кључне реформе потребне за изградњу отпорнијег, диверзификованог и одрживог енергетског сектора. У том смислу је током 2025. године припремљен низ анализа, препорука и других докумената, уз директно учешће представника ДЕРК-а.

У Босни и Херцеговини је, на свим административним нивоима, а према уставним надлежностима, у наредном периоду неопходан наставак усклађивања законодавства о енергији с правном тековином Европске уније, интегрисани развој енергетских и климатских политика те спровођење реформе сектора енергије. Захтјеви Европске уније у подручју енергетског сектора у највећој мјери су садржани у одредбама *Уговора о успостави Енергетске заједнице*.

4. АКТИВНОСТИ У МЕЂУНАРОДНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

4.1 Енергетска заједница

Уговор о успостави Енергетске заједнице, који је потписан 25. октобра 2005. године и ступио на снагу 1. јула 2006. године, омогућава креирање највећег интерног тржишта за електричну енергију и гас на свијету, у којем ефективно учествује Европска унија и слједећих девет уговорних страна: Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Грузија, Косово*, Молдавија, Сјеверна Македонија, Србија и Украјина.⁸

У складу с израженим интересом, у раду тијела Енергетске заједнице учествују: Аустрија, Бугарска, Чешка, Финска, Француска, Грчка, Хрватска, Италија, Кипар, Летонија, Литванија, Мађарска, Холандија, Њемачка, Пољска, Румунија, Словачка, Словенија и Шведска. Ових 19 тзв. земаља учесница из Европске уније директно учествује у раду тијела Енергетске заједнице, а њихове позиције приликом гласања изражава Европска комисија. Статус посматрача имају Јерменија, Норвешка и Турска.

Закључивањем овог уговора, уговорне стране из регије се обавезују да између себе успоставе заједничко тржиште електричне енергије и гаса које ће функционисати по стандардима тржишта енергије ЕУ с којим ће се интегрисати. То се постиже постепеним преузимањем дијелова *acquis-a* ЕУ, односно спроведбом одговарајућих уредби и директива ЕУ у подручјима електричне енергије, гаса, сигурности снабдијевања, нафте, животне средине, обновљивих извора, енергетске ефикасности, инфраструктуре, конкуренције и статистике (Прилог Е).

У циљу осигурања адекватног вођења процеса успоставе и функционисања Енергетске заједнице, основане су слједеће институције: Министарски савјет, Стална група на високом нивоу, Регулаторни одбор и Секретаријат. Док су Форум за електричну енергију (Атински форум) и Форум за гас основани Уговором о успостави Енергетске заједнице, Нафтни форум основан је Одлуком Министарског савјета 2008. године. Додатни форуми, као што су Правни форум, Форум за рјешавање спорова и Форум за праведну транзицију, сазивају се на иницијативу Секретаријата.

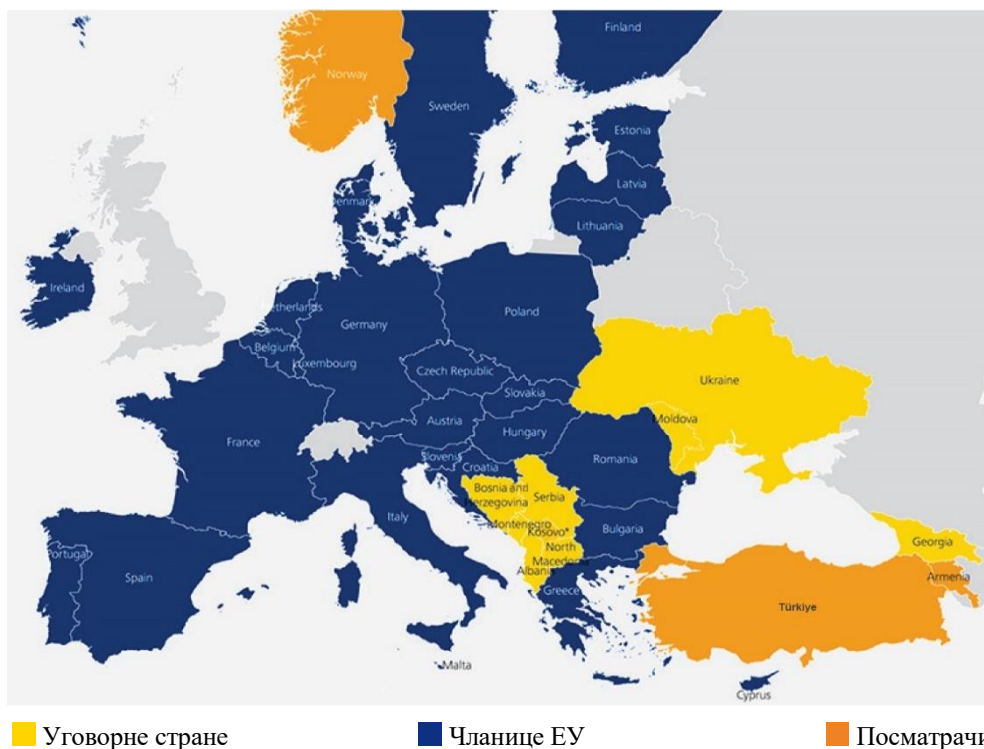
Енергетска заједница је иницијално успостављена на период од десет година. Уговор је у два наврата продужаван за десет година, у октобру 2013. године и у децембру 2023. године. Дакле, Уговор о успостави Енергетске заједнице важи до 30. јуна 2036. године.

⁸ Листа одражава уговорне стране на дан 31. децембра 2025. године. Молдавија има статус уговорне стране од 1. маја 2010. године, Украјина од 1. фебруара 2011. године, а Грузија од 1. јула 2017. године.

Уговорне стране у вријеме ступања на снагу биле су и Бугарска и Румунија, које су приступиле Европској унији 1. јануара 2007. године, као и Хрватска која је чланица ЕУ од 1. јула 2013. године.

Основни циљеви Енергетске заједнице су креирање стабилног и јединственог регулаторног оквира и тржишног простора који осигурава поуздано снабдијевање енергијом и може привући инвестиције у секторе електричне енергије и природног гаса. Поред тога, то је развој алтернативних праваца снабдијевања и побољшање стања у животној средини, уз примјену енергетске ефикасности и коришћење обновљивих извора.

Слика 19. Географски опсег Енергетске заједнице

20. годишњица Енергетске заједнице обиљежена је на неформалном састанку Министарског савјета, који је одржан у Атини 17. јула 2025. године. У протеклом периоду Енергетска заједница је израсла у организацију која осигурава чврст институционални оквир за сарадњу, међусобну подршку и размјену искустава, те служи као модел за регионалну сарадњу у вези енергетских питања.

Министарски савјет Енергетске заједнице годишњи састанак одржао је у Бечу 18. децембра 2025. године. Том приликом донијета је Одлука 2025/09/МЦ-ЕнЦ о измјени Анекса I Уговора о успостави Енергетске заједнице те прилагодби и усвајању у Енергетској заједници Уредбе (ЕУ) 2017/1938 како је измијењена Уредбом (ЕУ) 2025/1733 Европског парламента и Савјета од 18. јула 2025. у погледу улоге складиштења гаса за осигуравање снабдијевања гасом прије зимске сезоне.

На овом састанку констатовано је да се, истовремено с убрзањем интеграције тржишта гаса, неколико уговорних страна приближава одлучујућој фази интеграције тржишта електричне енергије прије приступања, након што су у потпуности или готово у потпуности пренијеле *Пакет за интеграцију тржишта електричне енергије (ЕИП)*. Под условом да Европска комисија провјери усклађеност, овај напредак отвара врата спајању тржишта електричне енергије с унутрашњим тржиштем ЕУ прије приступања. У том контексту, министри су нагласили да *механизам за прекогранично прилагођавање угљеника (ЦБАМ)*,⁹

⁹ Видјети Уредбу (ЕУ) 2023/956 Европског парламента и Савјета од 10. маја 2023. о успостави механизма за прекогранично прилагођавање угљеника.

Дан Јоргенсен, Европски повјереник за енергетику и становање:

“Била је ово година напретка за интеграцију Енергетске заједнице у јединствено тржиште ЕУ. Спајање тржишта и координисано климатско дјеловање снажан су политички и економски сигнал за проширење. Наставком реформи, дубљом интеграцијом и заједничком одлучношћу можемо осигурати сигурнију, чишћу и европску енергетску будућност за регију.”

(Беч, 18. децембра 2025)

који се примјењује од јануара 2026. године, не би требао представљати проблем за прекограничну трговину електричном енергијом. Потпуна интеграција тржишта електричне енергије прије приступања нуди јасан пут ка очувању користи од декарбонизације, подршци поштеној и ефикасној прекограничној размјени електричне енергије и привлачењу инвестиција у чисту енергију.

Министри су се обавезали на унапређење кохерентног и предвидљивог оквира за одржавање интеграције тржишта електричне енергије, истовремено стварајући подстицајне услове за прелазак на чисту енергију. У том смислу уговорне стране ће појединачно примјењивати националне моделе одређивања цијена угљеника у складу са својим домаћим околностима, док се наставља рад на истраживању могућности координације и осигуравању кохерентности између националних система одређивања цијена угљеника с обзиром на њихово постепено усклађивање са Системом трговања емисионим јединицама стакленичких гасова унутар ЕУ (ЕУ ЕТС).

Такође, оквир Енергетске заједнице ће додатно укључити основно законодавство ЕУ о очувању природе, биодиверзитету и заштити вода, јачајући мјере заштите животне средине и пружајући већу правну сигурност за одржива улагања. Како би се одржао замах брзог раста обновљивих извора енергије, уговорне стране Енергетске заједнице ће појачати напоре како би осигурале међусобно признавање гаранција поријекла са ЕУ, омогућавајући потпуно интегрисана тржишта обновљиве енергије. Министри су се сложили да су ефикасна координација и спроведба *Интегрисаних националних енергетских и климатских планова* (НЕЦП) од кључне важности. Недавни споразум ЕУ о климатским циљевима за 2040. годину поставља јасан смјер, а уговорне стране морају слиједити овај пут док развијају своје дугорочне енергетске и климатске политике.

Напомиње се да је у Енергетској заједници 2022. године комплетиран *Пакет за интеграцију тржишта електричне енергије (ЕИП)*, уз обавезу да се до краја 2023. године изврши пренос његовог садржаја у домаћи правни оквир и осигура спроведба. Тиме се омогућава укључење уговорних страна у јединствено европско тржиште електричне енергије, на основу принципа реципроцитета. Овај пакет садржи девет правила – четири акта која су дио пакета *Чиста енергија за све Европљане*:

- Директива (ЕУ) 2019/944 о заједничким правилима за унутрашње тржиште електричне енергије,
- Уредба (ЕУ) 2019/943 о унутрашњем тржишту електричне енергије,
- Уредба (ЕУ) 2019/942 о оснивању Агенције Европске уније за сарадњу енергетских регулатора и
- Уредба (ЕУ) 2019/941 о приправности на ризике у сектору електричне енергије,

као и пет правила и смјерница за рад мрежа, чије је успостављање дефинисано чланом 6. Уредбе (ЕЗ) бр. 714/2009 из *Трећег*

енергетског пакета, а који утврђују детаљна правила о различитим тржишним сегментима и раду система:

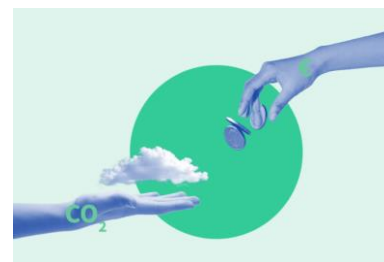
- Уредба Комисије (ЕУ) 2015/1222 о успостављању смјерница за додјелу капацитета и управљање загушењима,
- Уредба Комисије (ЕУ) 2016/1719 о успостављању смјерница за дугорочну додјелу капацитета,
- Уредба Комисије (ЕУ) 2017/2195 о успостављању смјерница за електричну енергију балансирања,
- Уредба Комисије (ЕУ) 2017/1485 о успостављању смјерница за погон електроенергетског преносног система и
- Уредба Комисије (ЕУ) 2017/2196 о успостављању мрежног кодекса за поремећени погон и поновну успоставу електроенергетских система.

Одлука Министарског савјета Енергетске заједнице из децембра 2022. године којом су у *acquis* укључене Директива 2003/87/ЕЗ о успостави система трговања емисионим јединицама стакленичких гасова унутар Уније, Сprovedбена уредба (ЕУ) 2018/2066 о праћењу и извјештавању о емисијама стакленичких гасова у складу с Директивом 2003/87/ЕЗ и Сprovedбена уредба (ЕУ) 2018/2067 о верификацији података и акредитацији верификатора у складу с Директивом 2003/87/ЕЗ, омогућава уговорним странама да имају тачан и верификован преглед укупних емисија из енергетских и других инсталација, што је основа за одређивање цијена угљеника.

То је био важан први корак како би се осигурала усклађеност са захтјевима који произлазе из *Уредбе (ЕУ) 2023/956 Европског парламента и Савјета од 10. маја 2023. о успостави механизма за прекогранично прилагођавање угљеника (ЦБАМ)*. Ова уредба је дио пакета прописа *Спремни за 55* (енгл. *Fit for 55*), детаљније описаном у ранијим извјештајима о раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију. Пакет *Спремни за 55* дефинише међуциљ у смањивању нето емисија стакленичких гасова у земљама ЕУ за најмање 55% до 2030. године, у односу на величине из 1990. године.

Значајну подршку развоју регије дају мјере које су дефинисане у оквиру Берлинског процеса, односно иницијативе за шест земаља Западног Балкана (WB6 иницијатива) у коју су укључене Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Косово*, Сјеверна Македонија и Србија. Берлински процес је политичка и дипломатска иницијатива за сарадњу на високом нивоу покренута 2014. године с циљем пружања подршке реформским напорима земаља југоистока Европе на њиховом европском путу.

Дванаести Самит Берлинског процеса одржан је у Лондону, 22. октобра 2025. године. Самит је окупио шефове влада земаља Западног Балкана, њихове колеге из Аустрије, Бугарске, Хрватске, Њемачке и Уједињеног Краљевства, представнике Француске, Грчке, Италије, Пољске и Словеније те високе званичнике институција ЕУ, уз учешће представника

најважнијих међународних финансијских институција и организација.

У домену енергије и климе наглашено је да економски раст мора бити утемељен на зеленој трансформацији, ако се жели постићи његова трајност и отпорност. У том духу учесници су подржали резултате Другог министарског састанка о *Зеленој агенди за Западни Балкан*¹⁰ одржаног 14. октобра 2025. године, укључујући Дубровачку декларацију, ревидовани Акциони план Зелене агенде 2025 – 2030, План прилагођавања климатским промјенама и Регионални акциони план за спречавање загађења пластиком. Наведени документи су препознати као кључни за усклађивање регије с *Европским зеленим планом* и за јачање регионалних напора у изградњи друштава која су отпорна на климатске промјене, без загађења и ефикасна у коришћењу ресурса, уз истовремено осигурање да транзиција буде праведна и укључива за све.

Учесници су закључили да је зелена транзиција кључни дио интеграције у Европску унију и поновили своју посвећеност пуној спроведби Зелене агенде. Сложили су се да регионална економска интеграција и зелена транзиција чине јединствену, кохерентну агенду. Учесници су такође признали важност регионалне сарадње и међународне подршке у осигуравању праведне и равноправне енергетске транзиције те охрабрили даљња улагања у обновљиве изворе енергије, енергетску ефикасност и зелену инфраструктуру. Лидери су се обавезали да ће наставити с хитном и координисаном спроведбом ових иницијатива, осигуравајући да постигнути споразуми донесу стварне користи грађанима и пословним субјектима широм регије.

Активности Енергетске заједнице у 2025. години обављане су под председавањем Украјине, а у 2026. години Косово* ће председавати овим активностима.

Државна регулаторна комисија за електричну енергију припремила је превод *acquis-a* Енергетске заједнице, прегледно наведен у Прилогу Е овом извјештају, и објавила га у оквиру своје интернет презентације (www.derk.ba).

Босна и Херцеговина и Енергетска заједница

Активним дјеловањем у Енергетској заједници Босна и Херцеговина потврђује своју опредељеност за реформу енергетског сектора, либерализацију тржишта енергије и усклађивање своје политике с чланицама Европске уније.

Потписивањем *Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране, и Босне и Херцеговине, с друге стране* (ССП) 16. јуна 2008. године држава је преузела обавезу постепеног усклађивања свог постојећег и будућег законодавства и његову прописну

¹⁰ Софијска декларација о *Зеленој агенди за Западни Балкан* потписана је 10. новембра 2020. године, у контексту Берлинског процеса.

примјену и спровођење до краја прелазног периода од шест година од дана ступања Споразума на снагу. С обзиром да је ССП ступио на снагу 1. јуна 2015. године, рок за испуњавање те обавезе истекао је 1. јуна 2021. године.

Евидентно је да у самој Босни и Херцеговини, на различитим административним нивоима треба учинити додатне напоре у преносу и спроведби правне стечевине Европске уније и Енергетске заједнице. За реализацију свих обавеза рокови су већ прошли.

На ово указују и бројне одлуке Министарског савјета Енергетске заједнице због кршења која се односе на одредбе о природном гасу из Другог енергетског пакета (Случај ЕЦС-8/11 С) те на пренос и спроведбу Трећег енергетског пакета (ЕЦС-6/16 С), Директиве о смањењу садржаја сумпора у течним горивима (ЕЦС-2/13 С), Директиве 2004/35/ЕЗ о одговорности за животну средину у погледу спречавања и отклањања штете у животној средини (ЕЦС-10/23), као и на непоштивања горњих граница емисија утврђених у Националном плану за смањење емисија (ЕЦС-9/21).

Секретаријат Енергетске заједнице је током 2024. године упутио образложене захтјеве Министарском савјету Енергетске заједнице у оквиру поступака који се односе на недостатак преноса и спроведбе Пакета за интеграцију тржишта електричне енергије (ЕЦС-6/24), Директиве 2009/119/ЕЗ о обавези одржавања минималних залиха сирове нафте и/или нафтних деривата (ЕЦС-14/24), Уредбе (ЕУ) 2017/1938 о мјерама заштите сигурности снабдијевања гасом (ЕЦС-19/24) и Директиве (ЕУ) 2018/2001 о промоцији коришћења енергије из обновљивих извора (ЕЦС-14/24), чиме је број отворених случајева због кршења обавеза које БиХ има према Уговору о успостави Енергетске заједнице повећан на 13.

У децембру 2025. године, Министарски савјет је, поступајући по образложеном захтјеву у Случају ЕЦС-6/24, због недостатка преноса и спроведбе Пакета за интеграцију тржишта електричне енергије (који чини девет директива и уредби наведених у претходном тексту), донијело одлуку којом је Босна и Херцеговина позвана да предузме све одговарајуће мјере како би исправила утврђена кршења и одмах осигурала поштивање правног оквира Енергетске заједнице, о чему ће редовно извјештавати Секретаријат и Сталну групу на високом нивоу о мјерама предузетим у 2026. години. Ако се кршења не отклоне до 1. јула 2026. године, Секретаријат је позван да покрене поступак у складу с чланом 92. Уговора о успостави Енергетске заједнице, којим се може утврдити постојање озбиљног или упорног кршења обавеза из овог уговора, те суспендовати одређена права која произилазе из примјене овог уговора, укључујући суспензију гласачког права и искључење са састанака. На исти начин Министарски савјет је одлучило и у Случају ЕЦС-19/24, који се односи на Уредбу (ЕУ) 2017/1938 о мјерама заштите сигурности снабдијевања гасом, која је измијењена Уредбом (ЕУ) 2022/1032 у погледу складиштења гаса.

Активности ДЕРК-а у тијелима Енергетске заједнице

Рад Државне регулаторне комисије за електричну енергију, из домена Енергетске заједнице, одвијао се уз неопходну сарадњу с Министарством спољне трговине и економских односа БиХ, затим кроз подршку и допринос реализацији различитих пројеката у функцији развоја Енергетске заједнице и нарочито кроз проактиван однос у истраживањима која су планирале и спроводиле различите групе ширег тематског спектра, а које окупљају енергетске регулаторе из регије и Европске уније.

Кључне активности ДЕРК-а у Енергетској заједници и даље су усмјерене на Регулаторни одбор Енергетске заједнице (ЕЦРБ), успостављен 11. децембра 2006. године у Атини. Све од тада ДЕРК активно учествује у његовом раду, представљајући и заступајући интересе Босне и Херцеговине. Афирмацији БиХ доприноси предсједавање Радном групом ЕЦРБ-а за проблематику купаца и малопродајна тржишта.

Током 2025. године, у којој је одржао четири састанка, Регулаторни одбор дао је значајан допринос креирању политике Енергетске заједнице у домену регулаторних иницијатива за развој тржишта електричне енергије и гаса. Између осталог, припремљени су бројни документи који садрже резултате регулаторног надзора veleпродајних и малопродајних тржишта електричне енергије и гаса, која пружају квалитетну базу знања за будућа побољшања политике и убрзавање декарбонизације и интеграције тржишта.

У протеклој години ЕЦРБ је наставио заједничке активности с Агенцијом за сарадњу енергетских регулатора (АЦЕР), Савјетом европских енергетских регулатора (ЦЕЕР) и Асоцијацијом медитеранских енергетских регулатора (МЕДРЕГ).

Регулаторни одбор значајан дио својих активности организује кроз своје радне групе (Радна група за проблематику купаца и малопродајна тржишта, Радна група за електричну енергију, Радна група за гас и Радна група за интегритет и транспарентност veleпродајног тржишта енергије – РЕМИТ), дјелујући уз подршку Одељка Секретаријата за ЕЦРБ.

4.2 Регионална асоцијација енергетских регулатора – ЕРРА

Регионална асоцијација енергетских регулатора (ЕРРА) је организација независних регулаторних тијела за енергију из Европе, Азије, Африке и Америке. ЕРРА има 36 пуноправних и 12 придружених чланица, и окупља регулаторе из 44 државе и двије регионалне регулаторне институције, с готово свих континената – Европе, Азије, Африке и Америке (слика 20).

Државна регулаторна комисија за електричну енергију је пуноправна чланица ЕРРА од 19. маја 2004. године. У мају 2010. године, као придружене чланице ове организације примљене су и ентитетске регулаторне комисије из Босне и Херцеговине –

Слика 20. Чланство у ЕРРА

Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине и Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске.

Циљеви ЕРРА су побољшање регулисања енергетских дјелатности, подстицање развоја независних и стабилних регулатора, сарадња између регулатора, размјена информација, истраживачког рада и искуства између чланица те бољи приступ информацијама о свјетској пракси у регулисању енергетских дјелатности. ЕРРА промовише и организује обуке из области регулисања енергије.

11. децембра 2025. године обиљежена је 25. годишњица Регионалне асоцијације енергетских регулатора, на датум када је 2000. године у Букурешту, Румунија, усвојен први Статут ЕРРА. Током протеклих четврт вијека, ЕРРА је одиграла кључну улогу у обликовању и унапређењу енергетског регулисања у Европи и шире, градећи снажна партнерства међу растућом базом чланица и подстичући најбоље регулаторне праксе.

Током 2025. године обрађиване су актуелне теме у сектору из домена рада регулаторних тијела, укључујући анализу инвестиционих планова за развој мреже и подстицаје за њихову спроведбу, енергетску транзицију, подстицање гријања и хлађења коришћењем обновљивих извора, складиштење енергије, електромобилност, развој тарифних политика за гасни сектор те заштиту купаца.

У складу са својим надлежностима представници ДЕРК-а активно учествују у раду Генералне скупштине ЕРРА, Одбора за тржишта електричне енергије и економско регулисање, Одбора за енергетску транзицију и Одбора за заштиту купаца. Пружањем релевантних информација о енергетском сектору БиХ и регулаторној пракси, ДЕРК испуњава своју улогу, у складу с чланством у ЕРРА.

4.3 Асоцијација медитеранских енергетских регулатора – МЕДРЕГ

Асоцијација медитеранских енергетских регулатора (МЕДРЕГ) основана је 2007. године ради промовисања сарадње енергетских регулатора из земаља на сјеверној, јужној и источној обали Медитеранског базена. МЕДРЕГ окупља регулаторна тијела из Албаније, Алжира, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Египта, Француске, Грчке, Хрватске, Италије, Израела, Јордана, Кипра, Либања, Либије, Малте, Марока, Палестине, Португалије, Словеније, Сјеверне Македоније, Шпаније, Туниса и Турске (слика 21).

Главни циљ Асоцијације је промоција јасних, стабилних и усклађених правних и регулаторних оквира ради омогућавања инвестиција у енергетску инфраструктуру и подршке интеграцији тржишта. МЕДРЕГ промовише сталну размјену знања, искуства и стручности, прикупљање података кроз свеобухватне студије, извјештаје с препорукама те специјализоване обуке у сфери енергетског регулисања. Асоцијација је посвећена заштити купаца, фокусирајући се на приступ информацијама и подизање свијести о промјенама у сектору.

Организациона структура МЕДРЕГ-а обухваћа Генералну скупштину, Секретаријат са сједиштем у Милану и радне групе за: институционална питања, електричну енергију, гас, проблематику купаца те животну средину, обновљиве изворе енергије и енергетску ефикасност.

Представници ДЕРК-а афирмацији БиХ у МЕДРЕГ-у доприносе кроз непосредно учешће у раду Генералне скупштине и допредседавањем Радном групом за проблематику купаца те достављањем потребних информација у припреми различитих докумената.

У 2025. години активности МЕДРЕГ-а су биле фокусиране на побољшање ефикасности електроенергетских система кроз

Слика 21. Географски опсег МЕДРЕГ-а

механизме адекватности, динамично одређивање цијена енергије, трговину ‘зелене’ електричне енергије, техничке и нетехничке губитке у енергетским мрежама, регулаторни оквир за коришћење водоника, развој складиштења енергије и заштиту рањивих категорија купаца.

4.4 Балканска енергетска школа – БЕС

На иницијативу Регулаторног тијела Италије за енергију, мреже и животну средину (АРЕРА), регулаторна тијела Албаније, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Италије и Сјеверне Македоније су 16. децембра 2022. године основала *Балканску енергетску школу* (БЕС). У протеклом периоду пуноправне чланице БЕС-а постале су и регулаторне комисије Грчке и Косова*, а регулаторно тијело Србије има статус посматрача. Балканска енергетска школа, чије је сједиште у Милану, Италија, промовише усклађивање регулаторног оквира на регионалном нивоу с циљем пружања подршке развоју енергетског тржишта на подручју Балкана и његовој ефикасној интеграцији на нивоу Европске уније. Фокус активности БЕС-а је развој електроенергетских и гасних мрежа, интеграција обновљивих извора енергије, спајање тржишта и остале релевантне активности у оквиру енергетске транзиције, кроз интензивно јачање капацитета и размјену знања и искуства. Балканска енергетска школа произашла је из успјешног искуства *Програма размјене знања* (КЕП) односно *Подршке јачању енергетских регулаторних тијела на Западном Балкану* који је у оквиру програма финансираног од Централноевропске иницијативе (ЦЕИ) промовисала и координисала АРЕРА.

Током 2025. године одржана су два састанка Генералне скупштине Балканске енергетске школе и успјешно организовано пет едукативних радионица о актуелним енергетским темама у регији.

4.5 Савјет европских енергетских регулатора – ЦЕЕР

Савјет европских енергетских регулатора (ЦЕЕР) је непрофитна асоцијација независних, законом прописаних тијела одговорних за регулисање енергије на државном нивоу. Савјет окупља 38 националних регулаторних тијела (29 пуноправних чланова и девет посматрача) из држава чланица Европске уније, Европске слободне трговинске зоне (ЕФТА) и земаља у процесу придруживања Европској унији (слика 22).

Главни циљ ЦЕЕР-а је да подржи креирање јединственог, конкурентног, ефикасног и одрживог тржишта за гас и електричну енергију у Европи. Савјет европских енергетских регулатора дјелује као платформа за сарадњу, размјену информација и помоћ између европских националних регулаторних тијела у области енергије.

Државна регулаторна комисија за електричну енергију статус посматрача у ЦЕЕР-у има од 1. јануара 2017. године. У том својству представници ДЕРК-а учествују у раду Генералне скупштине и радних група ЦЕЕР-а.

Слика 22. Чланство у ЦЕЕР-у

ДЕРК има приступ ЦЕЕР-овој афирмисаној регулаторној мрежи и инструментима сарадње, уз могућност детаљног разумијевања енергетских политика и пракси Европске уније. У том погледу, учешће у раду Савјета европских енергетских регулатора је корисно и на путу Босне и Херцеговине ка чланству у Европској унији, и испуњавању обавеза које оно повлачи у смислу спроведбе *acquis-a* у области енергије.

Велики дио активности ЦЕЕР-а у 2025. години био је посвећен функционалним малопродајним тржиштима те заштити купаца, уз њихово јачање ради активног учешћа на тржишту и развоју регулативе.

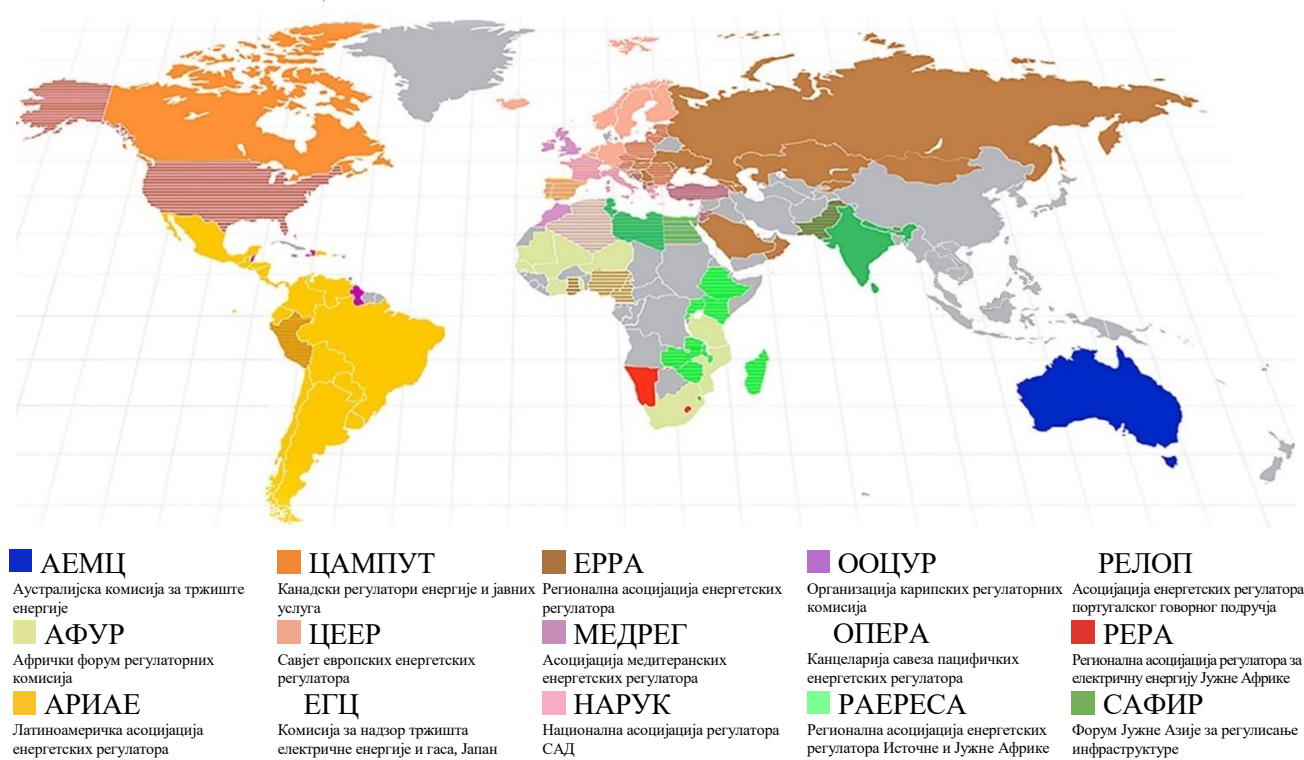
4.6 Међународна конфедерација енергетских регулатора – ИЦЕР

Основана у октобру 2009. године, Међународна конфедерација енергетских регулатора (ИЦЕР) представља добровољни оквир за сарадњу на свјетском нивоу. Циљ ИЦЕР-а је да побољша информисаност јавности и креатора политичких одлука, као и разумијевање регулисања енергије и његове улоге у рјешавању широког спектра социо-економских, околинских и тржишних питања. Преко 270 регулаторних тијела, путем 15 регионалних регулаторних асоцијација остварују чланство у ИЦЕР-у (слика 23).

ДЕРК активно учествује и прати рад ИЦЕР-а путем ЕРРА, МЕДРЕГ-а и ЦЕЕР-а те пружа подршку дјеловању ИЦЕР-а на разне начине, укључујући размјену знања и доставу потребних

Слика 23. Чланице ИЦЕР-а

информација, чиме се омогућава увид и размјена пракси у подручјима од интереса за рад регулатора.

ИЦЕР промовише оснаживање улоге жена у области енергије кроз уједначавање родне перспективе у свим активностима, што је наставак активности започетих октобра 2013. године у оквиру иницијативе ИЦЕР-а под називом *Жене у области енергије*. Исте године покренуто је издавање Хронике ИЦЕР-а, као средства за даљњу размјену регулаторних знања и истраживања.

Активности ИЦЕР-а усмјерене су на неколико кључних подручја, у складу с темама које дефинише *Свјетски енергетски регулаторни форум*, који се одржава сваке три године. Осми Свјетски енергетски регулаторни форум одржан је у Лими, Перу, од 22. до 25. августа 2023. године. Главна тема овог Форума односила се на изазове енергетске трансформације, уз фокус на конкуренцију, институционалност, универзални приступ енергији и енергетску транзицију.

Девети Свјетски енергетски регулаторни форум биће одржан у Тбилисију, Грузија, од 21. до 24. септембра 2026. године. Том приликом, кључни актери глобалног енергетског сектора, укључујући регулаторе, креаторе политика, лидере из индустрије и академску заједницу, размијениће мишљења о стратешким регулаторним оквирима и најбољим праксама. Фокус догађаја биће на актуелним питањима енергетских тржишта, одрживости и регулаторне сарадње.

WERF IX

5. РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ

Државна регулаторна комисија за електричну енергију се финансира из властитих прихода одређених *Законом о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини*. Основни приход у 2025. години је била регулаторна накнада коју су плаћали власници лиценци за пренос електричне енергије, активности независног оператора система, међународну трговину, снабдијевање купаца те дистрибуцију електричне енергије у Брчко Дистрикту БиХ. Регулаторна накнада се одређује тако да покрије трошкове ДЕРК-а, а за процијењени вишак прихода над расходима се смањују обавезе за плаћање регулаторне накнаде у наредном периоду. *Одлуку о утврђивању регулаторне накнаде за 2025. годину* ДЕРК је донио 10. септембра 2024. године, чиме је власницима лиценци омогућено благовремено планирање финансијских обавеза.

Осим бриге за реализацију поменутих властитих прихода финансијско пословање ДЕРК-а покрива и сљедеће активности:

- настанак и подмирење финансијских обавеза за потребе дефинисане у одобреном финансијском плану,
- краткорочно планирање и управљање новчаним токовима,
- редовно праћење реализације финансијског плана за текућу годину,
- анализа и процјена будућих новчаних токова у сврху припреме новог финансијског плана,
- припрема финансијског плана за наредну годину,
- праћење и развој финансијског управљања и интерне контроле,
- унутрашње финансијско извјештавање као основа за доношење одговарајућих пословних одлука и
- финансијско извјештавање према спољним тијелима, овлашћеним институцијама и јавности.

Финансијски извјештаји у којим су исказани резултати пословања на крају пословне године су коначан резултат свих наведених активности и донесених одлука. У циљу независне и непристрасне провјере исказаних резултата пословања, као и усклађености тих поступака с важећим прописима, ДЕРК сваке године спроводи екстерну ревизију својих финансијских извјештаја.

У првом кварталу 2025. године ревизију финансијских извјештаја ДЕРК-а за претходну годину вршило је Друштво за ревизију, рачуноводство и консалтинг Ревик д.о.о., Сарајево, члан мреже независних компанија које се баве професионалним услугама ревизије, рачуноводства и пословног савјетовања *HLB International*.

Обављајући ревизију у складу с Међународним ревизорским стандардима ревизори су прикупили доказе о трансакцијама и другим подацима објављеним у финансијским извјештајима како

“Према нашем мишљењу, приложени годишњи финансијски извјештаји истинито и фер приказују финансијски положај ДЕРК-а на дан 31. децембра 2024. године, његову финансијску успјешност и новчане токове за тада завршену годину у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Федерације БиХ и Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ-има).”

*Ревик д.о.о., Сарајево,
17. марта 2025.*

Revik d.o.o. Sarajevo

Member of **HLB** International

би се у разумној мјери увјерили да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешке. Осим утврђивања реалности финансијских извјештаја у цјелини, ревизија подразумијева и оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства ДЕРК-а.

На основу прибављених доказа независни ревизор је позитивно оцијенио финансијске извјештаје ДЕРК-а за 2024. годину, изражавајући мишљење да презентација финансијских извјештаја, признавање и мјерење трансакција и пословних догађаја, објективно и истинито приказује стање средстава, обавеза, капитала и финансијског резултата пословања.

Наведеним мишљењем је задржана највиша ревизорска оцјена усклађености финансијских извјештаја с међународно важећим стандардима и законским прописима, коју је ДЕРК од свог оснивања добијао од екстерних ревизора, међу којим су и оцјене Канцеларије за ревизију институција Босне и Херцеговине.

Спровођењем екстерне ревизије ДЕРК осигурава и независан и поуздан извјештај о коришћењу имовине те управљању приходима и расходима. Водећи се опредјељењем и принципима објективности и јавности у раду, а у циљу пружања информација о свом финансијском положају и резултатима пословања, Државна регулаторна комисија сваке године објављује ревизорски извјештај. Ревидовани финансијски извјештаји за 2024. годину су, поред објаве у законом прописаном регистру и “Службеном гласнику БиХ” број 28/25, објављени и у оквиру интернет презентације ДЕРК-а.

ДЕРК је функцију интерне ревизије успоставио потписивањем Споразума о вршењу интерне ревизије с Јединицом за интерну ревизију Министарства спољне трговине и економских односа БиХ (ЈИР). У сврху припреме Стратешког плана рада интерне ревизије за период 2025 – 2027. година и Годишњег плана рада интерне ревизије за 2025. годину, ЈИР-у је благовремено достављен ажурирани регистар ризика. У складу са процјеном ризика, надлежна Јединица за интерну ревизију у току 2025. године није планирала нити спроводила поступак интерне ревизије у ДЕРК-у.

У складу с одредбама *Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини* ДЕРК је усвојио Финансијски план за 2026. годину, који је објављен у “Службеном гласнику БиХ” број 56/25 и достављен Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине. На основу усвојеног плана 17. септембра 2025. године је донесена *Одлука о утврђивању регулаторне накнаде* како би власници лиценци могли благовремено планирати своје активности у 2026. години.

6. ОСНОВНИ ПРАВЦИ АКТИВНОСТИ У 2026. ГОДИНИ

Државна регулаторна комисија за електричну енергију наставиће своје активности на осигурању услова за слободну трговину и континуирано снабдијевање електричном енергијом по унапријед дефинисаном стандарду квалитета за добробит грађана Босне и Херцеговине, уз поштовање међународних споразума, домаћих закона, одговарајућих европских уредби и директива, као и других правила о унутрашњем тржишту електричне енергије.

ДЕРК ће и у 2026. години задржати континуитет сарадње с Парламентарном скупштином Босне и Херцеговине (ПС БиХ), а посебно са Заједничком комисијом за економске реформе и развој ПС БиХ, Комисијом за саобраћај и комуникације Представничког дома ПС БиХ и Комисијом за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа ПС БиХ. Такође, примарни интерес ће остати размјена информација и усклађивање кључних регулаторних активности с Министарством спољне трговине и економских односа БиХ, надлежним за креирање политике у складу са *Законом о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини*.

Сви до сада примјењивани модалитети међусобног праћења и усклађивања дјеловања користиће се и у 2026. години у односима с Регулаторном комисијом за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине и Регулаторном комисијом за енергетику Републике Српске, као и с другим регулаторним тијелима успостављеним на државном нивоу, прије свега с КонкурENCIЈСКИМ савјетом БиХ.

Како би задовољио потребе различитих нивоа одлучивања за квалитетним и поузданим статистичким подацима у подручју енергије ДЕРК ће остати референтан извор и активан генератор ових података. У том циљу ДЕРК ће пратити развој правила Европске уније и поштовати агенду Енергетске заједнице, уз наставак сарадње с Агенцијом за статистику Босне и Херцеговине.

ДЕРК ће пратити активности и трендове у комплетном енергетском сектору и непосредно се укључивати у све релевантне догађаје.

Кроз своје дјеловање ДЕРК ће бити усмјерен на:

- доношење тарифа у оквиру својих надлежности,
- издавање, измјену, суспензију и укидање лиценци,
- регулаторни надзор лиценцираних субјеката,
- креирање нових регулаторних правила те анализу раније донесених регулаторних правила и постојеће праксе, уз преглед и ревизију аката ДЕРК-а,
- праћење набавке помоћних услуга и пружања системске услуге и балансирања електроенергетског система БиХ те, по потреби, наставак развоја модела ових услуга,
- повећање степена интеграције тржишта електричне енергије,

- допринос уређењу и функционисању veleпродајног тржишта, укључујући успостављање институционалног оквира за организовано тржиште дан унапријед и унутардневно тржиште,
- допринос уређењу и функционисању потпуно отвореног мало-продајног тржишта у БиХ,
- развој правила којима се регулише прикључење корисника на преносни систем,
- јачање капацитета за испуњавање међународних обавеза у вези с регулаторним извјештавањем,
- одобравање и надзор спровођења правила која припремају Независни оператор система у Босни и Херцеговини, Електро-пренос Босне и Херцеговине и Комунално Брчко,
- одобравање *Индикативног плана развоја производње за период 2026 – 2035. година, Дугорочног плана развоја преносне мреже* за наредни десетогодишњи период, као и *Плана инвестиција Електропреноса БиХ,*
- праћење примјене Механизма наплате између оператора преносног система (ИТЦ механизам) и рада Канцеларије за координисане аукције у југоисточној Европи (СЕЕ ЦАО),
- регулаторно дјеловање у вези правила и смјерница за рад мрежа и Уредбе о интегритету и транспарентности veleпродајног тржишта енергије,
- регулаторно дјеловање у развоју кибербезбједности у електро-енергетском сектору БиХ,
- информисање регулисаних субјеката и јавности о регулаторној пракси и
- обављање послова који му буду повјерени у надлежност, посебно имајући у виду садржај *Приједлога закона о регулатору, преносу и тржишту електричне енергије у Босни и Херцеговини,* који је у вријеме израде овог извјештаја у поступку доношења у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

У спровођењу својих активности ДЕРК ће, у границама овлашћења која су му законом повјерена, водити рачуна о заштити купаца и дати свој допринос у изналажењу најбоље примјенивих рјешења.

С обзиром на чињеницу да је Босна и Херцеговина, на основу Уговора о успостави Енергетске заједнице, обавезна у своје законодавство пренијети и у пракси спровести прописе Европске уније о интерном енергетском тржишту (*Трећи енергетски пакет*), ДЕРК ће у оквирима својих компетенција и оптималном координацијом с другим кључним субјектима дати свој допринос развоју правног оквира.

На исти начин Државна регулаторна комисија за електричну енергију ће дјеловати и поводом проширења *acquis-a*, односно правног оквира Енергетске заједнице, који од 15. децембра 2022.

године укључује и цијели пакет енергетских прописа Европске уније за очување конкурентности у транзицији према чистој енергији (*Чиста енергија за све Европљане*), као и сва правила за рад мрежа, чиме је, уз потребна прилагођења и доношење *Процесног акта о регионалној интеграцији тржишта*, у Енергетској заједници комплетиран *Пакет за интеграцију тржишта електричне енергије* (ЕИП).

У интересу свих кључних субјеката је спроведба енергетске транзиције и реформе електроенергетског сектора у Босни и Херцеговини, хармонизација подзаконских прописа и ефикасна координација међу тијелима која учествују у њиховој припреми и изradi. Циљ је креирање јасног и поузданог законодавног оквира заснованог на директивама и уредбама Европске уније о унутрашњем тржишту електричне енергије.

У том смислу, ДЕРК планира наставак активног учешћа у развоју законодавног оквира у области електричне енергије у Босни и Херцеговини у складу с правном тековином ЕУ, као и у спроведби и примјени новог закона по његовом доношењу, те у отклањању недостатака у електроенергетском сектору који су наведени у извјештајима Европске комисије о БиХ.

Државна регулаторна комисија ће, у складу са својим надлежностима, дати допринос реализацији *Реформске агенде Босне и Херцеговине* (Програм реформи Босне и Херцеговине¹¹), као и препорука са састанака Одбора за стабилизацију и придруживање Босне и Херцеговине Европској унији и Пододбора за транспорт, енергију, животну средину и регионални развој. На исти начин, ДЕРК ће дати подршку у изradi и, по његовом усвајању, спроведби *Интегрисаног националног енергетског и климатског плана Босне и Херцеговине*.

ДЕРК ће партиципирати у подршци и спроведби регионалних приоритета и пројеката Енергетске заједнице, али и приоритета који су у оквиру Енергетске заједнице идентификовани за електроенергетски сектор БиХ, и наводе се у Закључцима Министарског савјета и *Извјештају о спроведби acquis-a према Уговору о успостави Енергетске заједнице*. ДЕРК ће дати свој пуни допринос у реализацији мјера у сектору енергије које су договорене у оквиру Берлинског процеса.

У 2026. години наставља се вишегодишњи пројект Владе САД – Асистенција енергетском сектору (ЕПА), који је покренут 1. октобра 2024. године. ДЕРК ће пратити његове активности и учествовати у реализацији појединих компоненти које су у функцији рада регулатора.

ДЕРК ће наставити сарадњу са Њемачким друштвом за међународну сарадњу (њем. *Deutsche Gesellschaft für Internationale*

¹¹ Документ је усвојио Савјет министара БиХ 30. септембра 2025. године ради добијања финансијске подршке у оквиру *Инструмента за реформе и раст Западног Балкана*. Европска комисија је 28. новембра 2025. године донијела Одлуку којом је одобрен Програм реформи БиХ и објавила је 3. децембра 2025. године.

Zusammenarbeit – ГИЗ) и активно учествовати у пројекту *Акција заједнице за енергетску транзицију у Босни и Херцеговини*, покренутом у јуну 2023. године, као и у другој фази регионалног пројекта *Зелена агенда: Декарбонизација сектора електричне енергије на Западном Балкану*.

У центру пажње биће и активности међународних тијела које се односе на регулисање тржишта електричне енергије, прије свега оних у чијем раду ДЕРК учествује:

- ЕЦРБ – Регулаторни одбор Енергетске заједнице,
- ЕРРА – Регионална асоцијација енергетских регулатора,
- МЕДРЕГ – Асоцијација медитеранских енергетских регулатора,
- БЕС – Балканска енергетска школа,
- ЦЕЕР – Савјет европских енергетских регулатора,
- ИЦЕР – Међународна конфедерација енергетских регулатора.

Државна регулаторна комисија ће наставити праћење рада Агенције за сарадњу енергетских регулатора (АЦЕР), и зависно од развоја правног оквира у Босни и Херцеговини размотрити могућности за директно учешће у раду овог тијела.

ДЕРК ће у наредном периоду вршити анализу садржаја и активности које произлазе из нових прописа које припремају институције Европске уније. Ово укључује *Пакет мјера за европске мреже* (енгл. *European Grids Package*), који је Европска комисија предложила 10. децембра 2025. године, како би енергетски систем био потпуно међусобно повезан, омогућавајући слободан и сигуран проток чисте и приступачне домаће енергије, као и *Енергетски пакет за грађане* (енгл. *Citizens Energy Package*), који Европска комисија планира предложити у првом кварталу 2026. године ради заштите и јачања положаја потрошача у праведној транзицији.

Овакав приступ уважава чињеницу да све нове уредбе и директиве ЕУ из сектора енергије постају обавезујуће и за Босну и Херцеговину путем механизма који су развијени према Споразуму о стабилизацији и придруживању и Уговору о успостави Енергетске заједнице.

ПРИЛОГ А: Основни подаци о електроенергетском систему Босне и Херцеговине
(коришћени подаци НОС-а БиХ, Електропреноса БиХ и електропривреда у БиХ)

Основни подаци о инсталисаној снази производних објеката

Укупна инсталисана снага производних објеката у Босни и Херцеговини износи 5.547,42 MW, од чега у већим хидроелектранама 2.128,02 MW, у термоелектранама 1.965 MW, у већим вјетроелектранама 272,4 MW, а у већим фотонапонским (соларним) електранама 305,59 MW. Инсталисана снага малих хидроелектрана је 171,27 MW, малих соларних електрана 600,80 MW, електрана на биогаз и биомасу 3,39 MW, малих вјетроелектрана 0,10 MW, док је 92,85 MW инсталисано у индустријским електранама.

Већи производни објекти

Хидроелектране	Снага агрегата (MW)	Укупна инсталисана снага (MW)
Бочац	2×55	110
Чапљина	2×210	420
Дуб	2×4,7	9,4
Дубровник (БиХ+Хр.)	126+108	234
Грабовица	2×57	114
Јабланица	6×30	180
Јајце I	2×30	60
Јајце II	3×10	30
Мостар	3×24	72
Мостарско блато	2×30	60
Пећ-Млини	2×15,3	30,6
Рама	80+90	170
Салаковац	3×70	210
Требиње I	2×54+63	171
Требиње II	8	8
Улог	2×17,56	35,12
Устипрача	2×3,45	6,9
Вишеград	3×105	315

Вјетроелектране	Снага агрегата (MW)	Укупна инсталисана снага (MW)
Иван Седло	5×5	25
Ивовик	20×4,2	84
Јеловача	18×2	36
Месиховина	22×2,3	50,6
Оштрц	6×4,8	28,8
Подвележје	15×3,2	48

Фотонапонске електране	Инсталисана снага (MW)
Билећа	55
Бротњо 1 и 2	9,98
Делинг Инвест	29,75
Есо-Wat (I+II+III)	57+35,47+12
Петњик	29,9
Плаво сунце 55 – 59	20
Плаво сунце 2, 3, 52 – 54	20
Полог	7,99
Звиздан	28,5

Термоелектране	Инсталисана снага (MW)	Расположива снага (MW)
ГАЦКО	300	276
КАКАЊ	450	398
Какањ Г5	110	100
Какањ Г6	110	90
Какањ Г7	230	208
СТАНАРИ	300	283
ТУЗЛА	615	550
Тузла Г4	200	182
Тузла Г5	200	180
Тузла Г6	215	188
УГЉЕВИК	300	279

Основни подаци о преносном систему

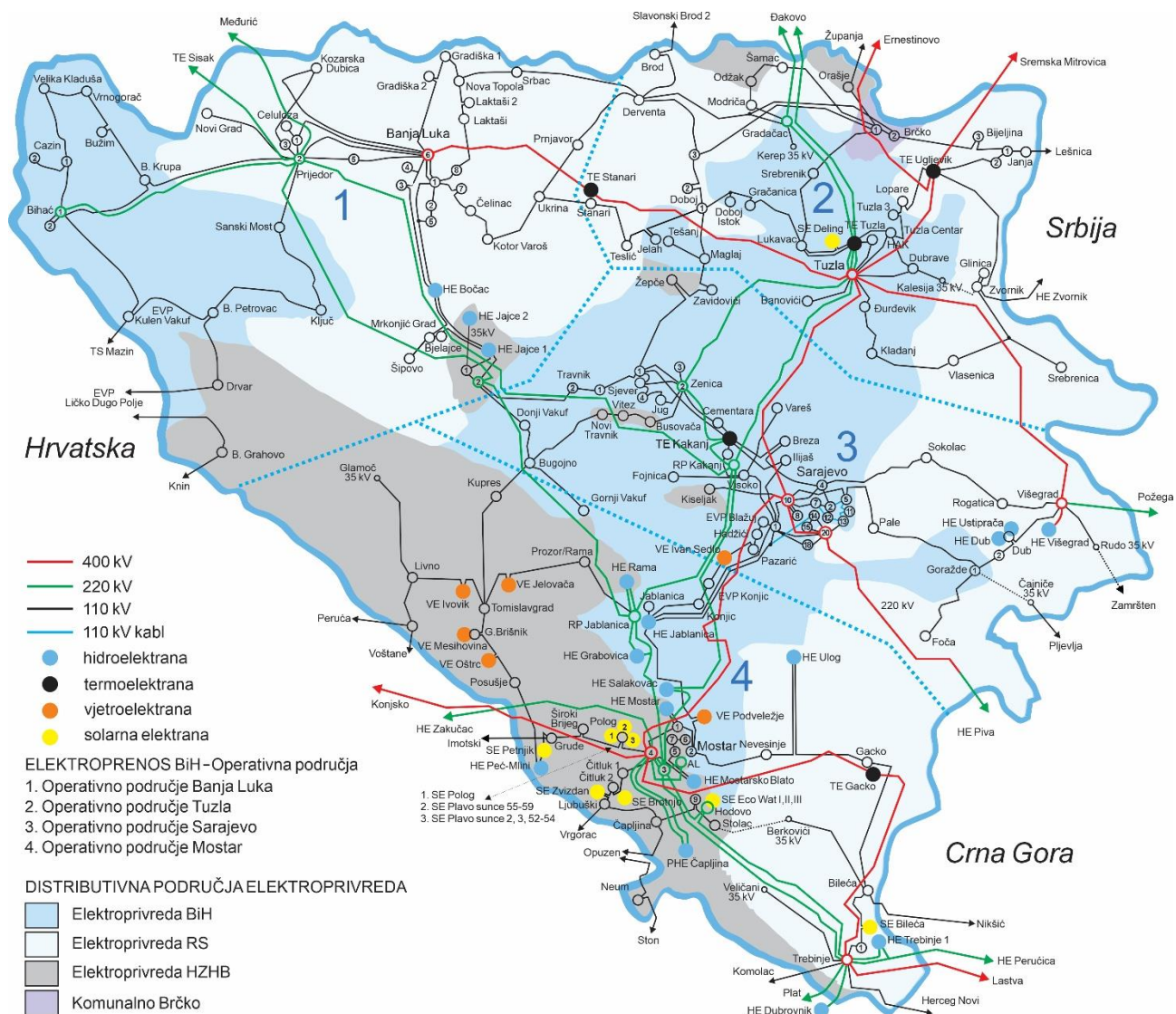
<i>далеководи</i>	
Називни напон далековода	Дужина (км)
400 kV	865,97
220 kV	1.526,23
110 kV	4.093,95
110 kV – кабловски вод	34,68

<i>трафостанице</i>		
Врста трафостанице	Број трафостаница	Инсталисана снага (MVA)
ТС 400/х kV	10	6.130,5
ТС 220/х kV	8	1.423,0
ТС 110/х kV	137	5.889,0

<i>интерконеције</i>	
Називни напон далековода	Број интерконектора
400 kV	4
220 kV	10
110 kV	23
<i>Укупно</i>	<i>37</i>

<i>трансформатори</i>		
Преносни однос трансформатора	Број трансформатора	Инсталисана снага (MVA)
ТР 400/х kV	14	4.900,0
ТР 220/х kV	14	2.100,0
ТР 110/х kV	260	6.431,0

**ПРИЛОГ Б: Карта електроенергетског система Босне и Херцеговине
с оперативним подручјима Електропреноса БиХ и
дистрибутивним подручјима електропривреда
(31. децембра 2025. године)**

ПРИЛОГ Ц: Билансне величине електроенергетског сектора Босне и Херцеговине

(GWh)

2025. година	ЕП БиХ	ЕРС	ЕП ХЗХБ	Комунално Брчко	Остали субјекти	БиХ
Производња хидроелектрана	1.121,23	1.846,03	1.362,81		102,52	4.432,59
Производња термоелектрана	3.510,89	2.440,76			1.982,27	7.933,92
Производња већих соларних и вјетроелектрана	118,79		151,17		852,64	1.122,60
Производња малих и индустријских електрана	57,70	48,64			944,73	1.051,07
Производња	4.808,61	4.335,43	1.513,98		3.882,16	14.540,18
Дистрибутивна потрошња	5.370,80	4.035,04	1.558,50	287,82		11.252,16
Преносни губици						350,02
Велики купци	481,26	149,51	19,36			650,13
Властита потрошња електрана и пумпање	1,87	15,32	52,32		8,58	78,09
Потрошња	5.853,93	4.199,87	1.630,18	287,82	8,58	12.330,40
2024. година	ЕП БиХ	ЕРС	ЕП ХЗХБ	Комунално Брчко	Остали субјекти	БиХ
Производња хидроелектрана	1.198,43	2.028,50	1.448,89		56,12	4.731,94
Производња термоелектрана	3.954,04	2.603,22			1.926,20	8.483,46
Производња већих соларних и вјетроелектрана	105,60		138,57		357,39	601,56
Производња малих и индустријских електрана	59,59	37,61			639,43	736,63
Производња	5.317,66	4.669,33	1.587,46		2.979,14	14.553,59
Дистрибутивна потрошња	5.206,13	3.911,86	1.496,67	288,18		10.902,84
Преносни губици						328,46
Велики купци	506,29	338,41	15,34			860,04
Властита потрошња електрана и пумпање	1,01	16,20	13,66		9,21	40,08
Потрошња	5.713,43	4.266,47	1.525,67	288,18	9,21	12.131,42
2023. година	ЕП БиХ	ЕРС	ЕП ХЗХБ	Комунално Брчко	Остали субјекти	БиХ
Производња хидроелектрана	1.565,65	2.693,75	1.931,30		93,14	6.283,84
Производња термоелектрана	3.593,97	2.823,91			1.987,36	8.405,24
Производња већих соларних и вјетроелектрана	100,21		151,12		119,20	370,53
Производња малих и индустријских електрана	73,63	67,96			620,50	762,09
Производња	5.333,46	5.585,62	2.082,42		2.820,20	15.821,70
Дистрибутивна потрошња	5.024,59	3.805,03	1.440,27	277,84		10.547,73
Преносни губици						334,02
Велики купци	503,82	188,83	24,97			717,62
Властита потрошња електрана и пумпање	0,34	13,42	15,01		6,49	35,26
Потрошња	5.528,75	4.007,28	1.480,25	277,84	6,49	11.634,63
2022. година	ЕП БиХ	ЕРС	ЕП ХЗХБ	Комунално Брчко	Остали субјекти	БиХ
Производња хидроелектрана	1.125,62	1.978,29	1.296,81		57,83	4.458,55
Производња термоелектрана	4.544,09	2.957,13			2.128,21	9.629,43
Производња већих вјетроелектрана	121,16		154,64		114,59	390,39
Производња малих и индустријских електрана	58,33	40,53			458,73	557,59
Производња	5.849,20	4.975,95	1.451,45		2.759,36	15.035,96
Дистрибутивна потрошња	4.911,88	3.917,49	1.431,65	284,85		10.545,87
Преносни губици						333,03
Велики купци	511,51	573,76	38,97			1.124,24
Властита потрошња електрана и пумпање		14,68	35,03		4,79	54,50
Потрошња	5.423,39	4.505,93	1.505,65	284,85	4,79	12.057,64
2021. година	ЕП БиХ	ЕРС	ЕП ХЗХБ	Комунално Брчко	Остали субјекти	БиХ
Производња хидроелектрана	1.665,49	2.487,46	2.082,77		78,27	6.313,99
Производња термоелектрана	4.840,82	3.107,68			1.872,48	9.820,98
Производња већих вјетроелектрана	107,17		162,99		111,65	381,81
Производња малих и индустријских електрана	63,59	58,89			416,17	538,66
Производња	6.677,06	5.654,04	2.245,76		2.478,58	17.055,44
Дистрибутивна потрошња	4.861,66	3.896,14	1.424,27	285,65		10.467,72
Преносни губици						369,20
Велики купци	549,67	422,94	12,95		184,32	1.169,88
Властита потрошња електрана и пумпање		12,43	143,86		6,69	162,98
Потрошња	5.411,33	4.331,51	1.581,08	285,65	191,01	12.169,78

ПРИЛОГ Д: Електроенергетски показатељи Босне и Херцеговине

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Производња електричне енергије	(GWh)	17.055,44	15.035,96	15.821,70	14.553,59	14.540,18
Нето увоз	(GWh)	3.312,00	3.875,64	3.699,33	4.753,14	4.641,03
Нето извоз	(GWh)	8.197,66	6.853,90	7.886,41	7.175,32	6.850,81
Укупна испоручена електрична енергија	(GWh)	12.169,78	12.057,64	11.634,63	12.131,42	12.330,40
Укупна потрошња електричне енергије	(GWh)	12.169,78	12.057,64	11.634,63	12.131,42	12.330,40
Преносни губици	(GWh)	369,20	333,03	334,02	328,46	350,02
Преносни губици	(%)	1,87%	1,83%	1,79%	1,78%	1,93%
Дистрибутивни губици	(GWh)	965,04	931,12	909,69	934,80	914,58
Дистрибутивни губици	(%)	9,22%	8,83%	8,62%	8,57%	8,13%
Потрошња електрана и пумпање	(GWh)	162,98	54,50	35,26	40,07	78,09
Укупна потрошња крајњих купаца	(GWh)	10.672,56	10.738,99	10.355,65	10.828,09	10.987,71
Нерезиденцијални купци		5.761,04	5.810,40	5.355,32	5.586,56	5.486,92
Домаћинства		4.911,52	4.928,59	5.000,33	5.241,53	5.500,79
Максимално оптерећење система	(MW)	1.909,00	1.893,00	1.851,00	2.049,00	2.209,00
Укупна инсталисана снага електрана	(MW)	4.608,26	4.655,62	4.770,23	5.185,14	5.547,42
Термоелектране на угаљ		2.157,85	2.157,85	2.157,85	2.057,85	2.057,85
Укупно хидроелектране		2.256,78	2.258,49	2.262,48	2.297,60	2.307,92
мале хидроелектране		180,18	181,89	185,88	168,54	171,27
пумпне хидроелектране		420,00	420,00	420,00	420,00	420
Остали обновљиви извори укупно		193,62	239,27	349,90	829,35	1.190,28
вјетроелектране		135,00	135,00	135,00	219,00	272,50
соларне електране		56,51	101,56	212,19	607,64	914,39
електране на биомасу		1,12	1,12	1,12	1,12	1,12
електране на биогас		0,99	1,59	1,59	1,59	2,27
Преносна мрежа	(км)	6.492,42	6.493,42	6.494,78	6.516,02	6.520,83
400 kV		865,93	865,93	865,97	865,97	865,97
220 kV		1.520,09	1.520,09	1.520,81	1.526,23	1.526,23
110 kV		4.106,40	4.107,40	4.108,00	4.123,82	4.128,63
Број интерконектора		37	37	37	37	37
Инсталисана снага трафостаница	(MVA)	13.065,50	13.065,50	13.342,50	13.442,50	13.431,00
Купци електричне енергије		1.570.415	1.590.197	1.607.251	1.618.585	1.623.815
Нерезиденцијални купци		125.895	128.354	130.649	131.571	133.086
Домаћинства		1.444.520	1.461.843	1.476.602	1.487.014	1.490.729
Квалификовани купци		1.570.415	1.590.197	1.607.251	1.618.585	1.623.815
Купци који су промијенили снабдјевача		12	7	4	4	3
Испоручена енергија	(GWh)	235,55	251,34	22,90	14,96	18,00
Удио у укупној потрошњи крајњих купаца	(%)	2,21%	2,34%	0,22%	0,15%	0,16%
Купци за које цијене нису регулисане		9.910	13.442	14.723	39.412	41.175
Испоручена енергија	(GWh)	3.851,16	4.234,31	3.834,69	4.353,63	4.836,44
Удио у укупној потрошњи крајњих купаца	(%)	36,08%	39,43%	37,03%	40,21%	44,02%

ПРИЛОГ Е: *Acquis* Енергетске заједнице

Acquis Енергетске заједнице (правни оквир Енергетске заједнице) прати развој правног оквира Европске уније, тзв. *acquis communautaire*, у дијелу који се тиче енергије и сродних сектора. Приликом дефинисања новог *acquis*-а, Министарски савјет (МЦ) и Стална група на високом нивоу (ПХЛГ) својим одлукама врше одређена прилагођавања прописа ЕУ институционалном оквиру Енергетске заједнице, водећи рачуна и о временским ограничењима у регији. Тиме се осигурава да уговорне стране иду у корак с развојем Европске уније и континуирано усклађују свој правни оквир с оним у ЕУ.

Acquis Енергетске заједнице обухваћа кључну енергетску легислативу ЕУ у подручјима електричне енергије, гаса, сигурности снабдијевања, нафте, животне средине, обновљивих извора, енергетске ефикасности, инфраструктуре, конкуренције и статистике. У *acquis* Енергетске заједнице у новембру 2021. укључен је први, а у децембру 2022. преостали дио пакета *Чиста енергија за све Европљане*, односно комплетиран је *Пакет за интеграцију тржишта електричне енергије*. Том приликом усвојени су и амбициозни енергетски и климатски циљеви до 2030. У децембру 2023. укључена је Уредба (ЕУ) 2022/869 о смјерницама за трансевропску енергетску инфраструктуру, а у децембру 2024. Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) 2022/2299.

Напомена: Општи рокови за пренос прописа у национално законодавство и њихову спроведбу наводе се у заградама.

Међусекторски *acquis*

- Уредба (ЕУ) 2018/1999 Европског парламента и Савјета од 11. децембра 2018. о управљању енергетском унијом и дјеловањем у подручју климе, измјени уредаба (ЕЗ) бр. 663/2009 и (ЕЗ) бр. 715/2009 Европског парламента и Савјета, директива 94/22/ЕЗ, 98/70/ЕЗ, 2009/31/ЕЗ, 2009/73/ЕЗ, 2010/31/ЕУ, 2012/27/ЕУ и 2013/30/ЕУ Европског парламента и Савјета, директива Савјета 2009/119/ЕЗ и (ЕУ) 2015/652 те стављају ван снаге Уредбе (ЕУ) бр. 525/2013 Европског парламента и Савјета, прилагођена Одлуком 2021/14/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2022),
- Делегирана уредба Комисије (ЕУ) 2020/1044 од 8. маја 2020. о допуни Уредбе (ЕУ) 2018/1999 Европског парламента и Савјета у погледу вриједности потенцијала глобалног загријавања и смјерница за инвентаре те у погледу система инвентара Уније и о стављању ван снаге Делегиране уредбе Комисије (ЕУ) бр. 666/2014, прилагођена Одлуком 2021/14/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2022),
- Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) 2020/1208 од 7. августа 2020. о структури, формату, поступцима достављања и ревизији информација које државе чланице достављају у складу с Уредбом (ЕУ) 2018/1999 Европског парламента и Савјета и о стављању ван снаге Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) 749/2014, прилагођена Одлуком 2021/14/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2022),
- Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) 2022/2299 од 15. новембра 2022. о утврђивању правила за примјену Уредбе (ЕУ) 2018/1999 Европског парламента и Савјета у погледу структуре, формата, техничких појединости и поступка за интегрисане националне енергетске и климатске извјештаје о напретку, прилагођена Одлуком 2024/01/ПХЛГ-ЕнЦ (рок: 15. марта 2025),
- Уредба (ЕУ) бр. 1227/2011 Европског парламента и Савјета од 25. октобра 2011. о интегритету и транспарентности veleпродајног тржишта енергије, прилагођена Одлуком 2018/10/МЦ-ЕнЦ (рок: 29. маја 2020).

Acquis о електричној енергији

- Директива (ЕУ) 2019/944 Европског парламента и Савјета од 5. јуна 2019. о заједничким правилима за унутрашње тржиште електричне енергије и измјени Директиве 2012/27/ЕУ, прилагођена Одлуком 2021/13/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембар 2023),
- Уредба (ЕУ) 2019/943 Европског парламента и Савјета од 5. јуна 2019. о унутрашњем тржишту електричне енергије, прилагођена Одлуком 2022/03/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2023),
- Уредба (ЕУ) 2019/942 Европског парламента и Савјета од 5. јуна 2019. о оснивању Агенције Европске уније за сарадњу енергетских регулатора, прилагођена Одлуком 2022/03/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2023)
- Уредба Комисије (ЕУ) 2017/2196 од 24. новембра 2017. о успостављању мрежног кодекса за поремећени погон и поновну успоставу електроенергетских система, прилагођена Одлуком 2022/03/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2023),
- Уредба Комисије (ЕУ) 2017/2195 од 23. новембра 2017. о успостављању смјерница за електричну енергију балансирања, прилагођена Одлуком 2022/03/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2023),
- Уредба Комисије (ЕУ) 2017/1485 од 2. августа 2017. о успостављању смјерница за погон електроенергетског преносног система, прилагођена Одлуком 2022/03/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2023),
- Уредба Комисије (ЕУ) 2016/1719 од 26. септембра 2016. о успостављању смјерница за дугорочну додјелу капацитета, прилагођена Одлуком 2022/03/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2023),
- Уредба Комисије (ЕУ) бр. 2016/1447 од 26. августа 2016. о успостављању мрежних правила за захтјеве за прикључивање на мрежу система за пренос истосмјерном струјом високог напона и истосмјерно прикључених модула електроенергетског парка, прилагођена Одлуком 2018/04/ПХЛГ-ЕнЦ (рок: 12. јула 2021),
- Уредба Комисије (ЕУ) 2016/1388 од 17. августа 2016. о успостављању мрежних правила за прикључак купца, прилагођена Одлуком 2018/05/ПХЛГ-ЕнЦ (рок: 12. јула 2021),
- Уредба Комисије (ЕУ) 2016/631 од 14. априла 2016. о успостављању мрежних правила за захтјеве за прикључивање произвођача електричне енергије на мрежу, прилагођена Одлуком 2018/03/ПХЛГ-ЕнЦ (рок: 12. јула 2021),
- Уредба Комисије (ЕУ) 2015/1222 од 24. јула 2015. о успостављању смјерница за додјелу капацитета и управљање загушењима, прилагођена Одлуком 2022/03/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2023),
- Уредба Комисије (ЕУ) бр. 543/2013 од 14. јуна 2013. о достави и објави података на тржиштима електричне енергије и о измјени Прилога I Уредбе (ЕЗ) бр. 714/2009 Европског парламента и Савјета, прилагођена Одлуком 2015/01/ПХЛГ-ЕнЦ (рок: 24. децембра 2015),
- Уредба Комисије (ЕУ) бр. 838/2010 од 23. септембра 2010. о утврђивању смјерница које се односе на механизам накнаде између оператора преносних система и заједнички регулаторни приступ наплати преноса, прилагођена Одлуком 2013/01/ПХЛГ-ЕнЦ (рок: 1. јануара 2014).

Наставак на сљедећој страници ⇨

⇒ *Наставак с претходне странице*

Acquis о гасу

- Уредба Комисије (ЕУ) 2017/460 од 16. марта 2017. о успостави мрежних правила о усклађеним структурама транспортних тарифа за гас, прилагођена Одлуком 2018/07/ПХЛГ-ЕнЦ (рок: 28. фебруара 2020),
- Уредба Комисије (ЕУ) 2017/459 од 16. марта 2017. о успостави мрежних правила за механизме расподеле капацитета у транспортним системима за гас, прилагођена Одлуком 2018/06/ПХЛГ-ЕнЦ (рок: 28. фебруара 2020),
- Уредба Комисије (ЕУ) 2015/703 од 30. априла 2015. о успостави мрежних правила интероперабилности и размјене података, прилагођена Одлуком 2018/02/ПХЛГ-ЕнЦ (рок: 1. октобра 2018),
- Уредба Комисије (ЕУ) бр. 312/2014 од 26. марта 2014. о успостави мрежних правила о балансирању гаса транспортних мрежа, прилагођена Одлуком 2019/01/ПХЛГ-ЕнЦ (рок: 12. децембра 2020),
- Директива 2009/73/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 13. јула 2009. о заједничким правилима за унутрашње тржиште природног гаса и стављању ван снаге Директиве 2003/55/ЕЗ, прилагођена Одлуком 2011/02/МЦ-ЕнЦ (рок: 1. јануара 2015),
- Уредба (ЕЗ) бр. 715/2009 Европског парламента и Савјета од 13. јула 2009. о условима за приступ мрежама за транспорт природног гаса и стављању ван снаге Уредбе (ЕЗ) бр. 1775/2005, прилагођена одлукама 2018/01/ПХЛГ-ЕнЦ, 2011/02/МЦ-ЕнЦ и 2022/01/МЦ-ЕнЦ (рок: 1. јануара 2015).

Acquis о сигурности снабдијевања

- Уредба (ЕУ) 2019/941 Европског парламента и Савјета од 5. јуна 2019. о приправности на ризике у сектору електричне енергије и стављању ван снаге Директиве 2005/89/ЕЗ, прилагођена Одлуком 2021/13/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2023),
- Уредба (ЕУ) 2017/1938 Европског парламента и Савјета од 25. октобра 2017. о мјерама заштите сигурности снабдијевања гасом и стављању ван снаге Уредбе (ЕУ) бр. 994/2010, прилагођена одлукама 2021/15/МЦ-ЕнЦ, 2022/01/МЦ-ЕнЦ и 2025/09/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2022).

Acquis о нафти

- Директива Савјета 2009/119/ЕЗ од 14. септембра 2009. о обавези држава чланица да одржавају минималне залихе сирове нафте и/или нафтних деривата, прилагођена Одлуком 2012/03/МЦ-ЕнЦ (рок: 1. јануара 2023).

Acquis о животној средини

- Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) 2018/2067 од 19. децембра 2018. о верификацији података и акредитацији верификатора у складу с Директивом 2003/87/ЕЗ Европског парламента и Савјета, прилагођена Одлуком 2022/05/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2023),
- Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) 2018/2066 од 19. децембра 2018. о праћењу и извјештавању о емисијама стакленичких гасова у складу с Директивом 2003/87/ЕЗ Европског парламента и Савјета и о измјени Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 601/2012, прилагођена Одлуком 2022/05/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2023),
- Директива (ЕУ) 2016/802 Европског парламента и Савјета од 11. маја 2016. о смањењу садржаја сумпора у одређеним течним горивима прилагођена Одлуком 2016/15/МЦ-ЕнЦ (рок: 30. јуна 2018),
- Директива 2011/92/ЕУ Европског парламента и Савјета од 13. децембра 2011. о процјени утицаја одређених јавних и приватних пројеката на животну средину, измијењена Директивом 2014/52/ЕУ, прилагођена Одлуком 2016/12/МЦ-ЕнЦ (рок: 1. јануара 2019),
- Директива 2010/75/ЕУ Европског парламента и Савјета од 24. новембра 2010. о индустријским емисијама (интегрисано спречавање и контрола загађења), прилагођена одлукама 2013/06/МЦ-ЕнЦ и 2015/06/МЦ-ЕнЦ (рок: 1. јануара 2018),
- Директива 2004/35/ЕУ Европског парламента и Савјета од 21. априла 2004. о одговорности за животну средину у погледу спречавања и отклањања штете у животној средини, измијењена Директивом 2006/21/ЕЗ, Директивом 2009/31/ЕЗ и Директивом 2013/30/ЕУ, прилагођена Одлуком 2016/14/МЦ-ЕнЦ (рок: 1. јануара 2021),
- Директива 2003/87/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 13. октобра 2003. о успостави система трговања емисионим јединицама стакленичких гасова унутар Уније и о измјени Директиве Савјета 96/61/ЕЗ, прилагођена Одлуком 2022/05/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2023),
- Директива 2001/80/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 23. октобра 2001. о ограничењу емисија одређених загађивача ваздуха из великих уређаја за ложење, прилагођена Одлуком 2013/05/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2017),
- Директива 2001/42/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 27. јуна 2001. о процјени утицаја одређених планова и програма на животну средину, прилагођена Одлуком 2016/13/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. марта 2018),
- Члан 4(2) Директиве Савјета 79/409/ЕЕЗ од 2. априла 1979. о заштити птица (рок: 1. јула 2006).

Acquis о обновљивим изворима

- Директива (ЕУ) 2018/2001 Европског парламента и Савјета од 11. децембра 2018. о промоцији коришћења енергије из обновљивих извора, прилагођена Одлуком 2021/14/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2022).

Acquis о енергетској ефикасности

- Уредба (ЕУ) бр. 2017/1369 Европског парламента и Савјета од 4. јула 2017. о утврђивању оквира за означавање енергетске ефикасности и стављању ван снаге Директиве 2010/30/ЕУ, прилагођена Одлуком 2018/03/МЦ-ЕнЦ (рок: 1. јануара 2020),
- Директива 2012/27/ЕУ Европског парламента и Савјета од 25. октобра 2012. о енергетској ефикасности, измјени директива 2009/125/ЕЗ и 2010/30/ЕУ и стављању ван снаге директива 2004/8/ЕЗ и 2006/32/ЕЗ, прилагођена Одлуком 2021/14/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2022),
- Директива 2010/31/ЕУ Европског парламента и Савјета од 19. маја 2010. о енергетској ефикасности зграда, прилагођена одлукама 2009/05/МЦ-ЕнЦ и 2010/02/МЦ-ЕнЦ (рок: 30. септембра 2012).

Наставак на сљедећој страници ⇒

⇒ *Наставак с претходне странице*

Acquis о инфраструктури

- Уредба (ЕУ) 2022/869 Европског парламента и Савјета од 30. маја 2022. о смјерницама за трансевропску енергетску инфраструктуру, измјени уредби (ЕЗ) бр. 715/2009, (ЕУ) 2019/942 и (ЕУ) 2019/943 и директива 2009/73/ЕЗ и (ЕУ) 2019/944 те стављају ван снаге Уредбе (ЕУ) бр. 347/2013, прилагођена Одлуком 2023/02/МЦ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2024).

Acquis о конкуренцији

У складу с Анексом III Уговора о успостави Енергетске заједнице, нису дозвољене и биће процјењиване у складу с чл. 101, 102. и 107. Уговора о функционисању Европске уније следеће активности:

- Спречавање, ограничавање или поремећај конкуренције,
- Злоупотреба доминантне позиције,
- Пружање државне помоћи која узрокује или пријети поремећајем конкуренције.

Поштоваће се одредбе Уговора о функционисању Европске уније, посебно члана 106. које се односе на јавна предузећа и предузећа којим су дата посебна или искључива права.

Acquis о статистици

- Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) 2019/803 од 17. маја 2019. о техничким захтјевима у погледу садржаја извјештаја о квалитету европске статистике о цијенама природног гаса и електричне енергије у складу с Уредбом (ЕУ) 2016/1952 Европског парламента и Савјета, прилагођена Одлуком 2020/03/МЦ-ЕнЦ (рок: 15. јуна 2022),
- Уредба (ЕУ) 2016/1952 Европског парламента и Савјета од 26. октобра 2016. о европској статистици цијена природног гаса и електричне енергије те стављају ван снаге Директиве 2008/92/ЕЗ, прилагођена Одлуком 2018/1/МЦ-ЕнЦ (рок: 1. марта 2018),
- Уредба (ЕЗ) бр. 1099/2008 Европског парламента и Савјета од 22. октобра 2008. о енергетској статистици, прилагођена одлукама 2012/02/МЦ-ЕнЦ, 2013/02/МЦ-ЕнЦ, 2015/02/МЦ-ЕнЦ, 2021/12/МЦ-ЕнЦ и 2022/01/ПХЛГ-ЕнЦ (рок: 31. децембра 2022).

Прописи који се наводе у овом прилогу су доступни у оквиру интернет презентације Државне регулаторне комисије за електричну енергију (www.derk.ba).

Додатне информације о раду и поступцима које води Државна регулаторна комисија за електричну енергију могу се наћи у оквиру интернет презентације на адреси www.derk.ba, односно добити контактом на телефоне 035 302060 и 035 302070, телефакс 035 302077, e-mail info@derk.ba или у сједишту ДЕРК-а у Тузли, Ђорђа Михајловића 4/II.

